

ရွှေးဘခိုင်ဝေါ် ကြီးရား၏

ဟနာပု ရှုပု

ဂေါ်လျောများ

ဒြောင်းရှုသခိုင်တွင်

ပြည်-
ပြည်

ମ୍ରତନାତପିଃ ଫ୍ରିଡିଲ୍
ମୁଦୀପେମୁଦୀତିରେହା ରାଜୁଳମୁକୁଃ ଵାନ୍ଦ୍—
ରାପେରତନାମୁକୁଃ ଫ୍ରିଟ୍ରିଵାନ୍ଦ୍

၁၉၆၅-ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ^{၂၀၁၇}
ဖော်စဉ် အမှတ်(၅၃)
ပထမအကြံမဲ့ ရှိက်နိပ်ခြင်း

ကြောင်းမှသခင်တင်
ပြုစွော

ရှေးစာဆိပ်တော်ကြီးများ
၏
ဟာသရသကဗျာများ

အမှတ်-၂

မြန်မာစုစံပြောဟာ ၂၄-ပါးတွင်

ကာသပြုဏာ

သည်

ထိရောက်သော လက်နက်ဖြစ်၏။

ရတနာသံပါး
မိဘနှစ်ပါးနင့်တကဲ
ကြား-ဆရာ
မြင်-ဆရာ
သင်-ဆရာ

အပေါင်းတို့အား ဤစာအုပ်ဖြင့် ကန်တွေ့ပါ၏။

ဒဂ္မနတရင်၏အမှာ

ကဗျာကို ကပ္ပါဒ်ဖို့၊ အဆောင်သော ပညာရှိကဝိမှန်တို့သည် လေကာ၊ မမ္မ၊ ရာဇဗ္ဗာဆိုအပ် သော အရိပ်သုံးပါးကို ကောင်းစွာနားလည်ကြသဖြင့် အထွေထွေအပြားပြား များလှစွာသော ဗဟို သုတတိခြားပြီးလျင် ဤတော်အညွှန်တိ ကုန်တက်ဖြေားလာစေပြီးမှ ကဗျာတည်းဟူသော ပန်းကုံးကို သိကုံးကြလေသည်။ ထိုသို့ သိပြီး ကုံးပြီးကို ကဗျာဟုခေါ်သည်။

ကဗျာတပ်မဖြစ်မဲ့ပုံ-ဟူခေါ်သော လက်သဘော၊ ကွဲဟုခေါ်သော စကားပြု၊ ဝိမိသုဟုခေါ်သော နှစ်ထွေစပ်၊ ကစ္စဟုခေါ်သော အဖွင့်အသီးသီးတိုသည် ကဗျာအုံဖူရာ၏ ရစ်ဝိုင်း၊ စုရုံးပါဝင်လာကြရမဲ့ ဖြစ်လေသည်။ သဏ္ဌာဏုမှုးများတွင် သဏ္ဌာဏုပျောများ၏ ဂါထာ၊ စုနှိုင် ယာ၊ မိသုကန်းကစ္စဟု၍ ခဲ့ခြားပါဝင်ရသကဲ့သို့ ဖြစ်လေသည်။

ကုပ္ပါဒ် ဖွံ့ဖြိုစိတ်ကုးရာဝယ် မိမိစိတ်ကူးည၏ဖြင့် ဖွဲ့ဆိုသိကုးခြင်းကို “စိန်ကုပ္ပါ”ဟုဆိုသည်။ ပြောတ်၊ ဝတ္ထုစာသည်တိတိလည်း ကုပ္ပါယူပွင့် ခေါ်တွင်ခဲ့ကြသည်။

ကြားဘူးသည်ကိုင်း၊ ကြားဘူးသည်နှင့်ဆင်တူလိုးမှားသဘောသွားကိုင်း၊ အကြောင်းအားလုပ်စွာ သိကိုဖွဲ့စီပြုစုသမျက် ၂၁၁ “သတက္ကာ”ဟုခေါ်သည်။ ကြားဘူးသိဘူးသမျှ မှတ်မီသမျှတို့ကို စုပေါင်း၍ ကြောင်းတူသံကဲ့ သံတူကြောင်းကဲစပ်ဆိုခြင်းမျိုးဖြစ်သည်။

၅၇၁။ အမြဲမပြတ် ကဗျာများ အမြဲမပြတ်၏ ကဗျာသုတေသန၏ အမြဲမပြတ် လေလာသုံးသပ်ခဲ့ကြသည်။ ထိုကဲ့သို့ အစပ်အဟပ်၊ လုံးထပ်ကာရီ၊ ဌာနကရိုက်းထိုကို ငဲ့လျက် ပပ်ဆိုသိကိုးထဲ့ဖွဲ့ထားခဲ့သော ရှေးဟောင်းဟာသကဗျာများကို ယခုအခါ ကဗျာဆရာကြီးတိုးဖြစ်သော “မြောင်းမြေသခင်တင်” သည် ယခင်တကြိမ် ပထမတဲ့ အဖြစ်နှင့်ထုတ်ဝေခဲ့သော(ဟာသ

ရသကဗျာ)များကဲ့သို့ ယခုဒုတိယတဲ့အဖြစ်နှင့် အဆိပါ ကဗျာအမျိုးမျိုးတိုကို စုပေါင်းတင်ဆက် ပြန်သည်။

ရှေးအခါက ထင်ရှားကျော်ကြားခဲ့ကြသော ကဗျာဘို့အဲတြီးများ၏ ဉာဏ်ဆီ-ဉာဏ်နှစ်ဖြစ် သော အဆိပါကဝေယျကဗျာမူတို့ကို စာစု၊ စာပျိုး၊ စာကဗျာဝါသနာအိုးတို့အတွက် ဆန္ဒကို နှိုးလိုက်သကဲ့သို့ ဖြစ်ချခသည်။ ထပ်တိုးဖြည့်လောင်းလိုက်သော ဉား(ဟာသရသကဗျာဒုတိယတဲ့)ကို တွေ့ရခြင်းကြောင့် စာစုစာပြုဖြစ်သော ကဗျာဆရာတြီးမြောင်းမြသခင်တင်၏ လုံလွှာသာကို ချီးကျူးမိပါသည်။

စာပေါ် ငိုက်မြည်း ဌီးငွေ ဆန္ဒမပြည့်သူတို့အတွက် ဟာသဆေးတခုက်ကို ပေးဆက် သကဲ့သို့ နှစ်သက်ရှုင်လန်း ဝမ်းပန်းတသာ ပျော်မြှူးနှစ်ခိုက်စွာ ကြိုဆိုလက်ခံကြလိမ့်မည့်ဟူဟုံးကြည်ကြောင်း ဖော်ပြလိုက်ရသတည်း။

ဒဂုံနှစ်ရှုံး
၁၀-၂-၆၅

ហំគារនៅក្នុងរដ្ឋបាល

“ဉ်ရွေးစာဆိုတော်ကြီးများ၏ ဟာသရသကဗျာများ” အကြောင်းနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ကိုယ်တိုင်ဖတ်ရှုသိမြင်သည့်အချက်အလက်များကို ထင်မြင်ချက်ပေးရမည့်ရှိသော လောကကြီးအတွင်း နှုန်းမြို့တော်မြို့တော်ကြောက်သော သတ္တဝါမှုန်သမျှတို့သည် ပျော်ရွှေ့မှုတည်းဟူသော ဟာသရသကို ခံစားကြရမှသာလျှင် စိတ်ဓာတ်၏ ပွင့်လင်းခြင်း၊ ပျော်ရွှေ့ခြင်းသော့မျိုးသို့ ဆိုက်ရောက်နိုင်သဖြင့် မိမိတို့၏ စီးပွားရေး ကြီးပွားရေးတို့တွင် တက်လှမ်း၍ ကြံးစည်လုပ်ကိုင်နိုင်ကြသဖြင့် ပစ္စိန်အနာဂတ် ပုဂ္ဂန်စလုံးသော ကိုစတိကို ဆောင်ရက်နိုင်ကြမည့်ဖွစ်ပေး။

ထိုကြောင့်လည်း စိတ်၏ ချမ်းသာမှု ပျော်ရွင်မှုအတွက် ဉာဏ်များမှ သယ်ယူတင် စုဆောင်၊ စီမံချိ၍ ရေးသားထားသောဟာသရသကဗျာများမှာ အဆိုပါအချက် အလက်များနှင့်ပြည့်စုံ၍ နေသည်ကို တွေ့မြင်ရသဖြင့် လေ့လာဖတ်ရှုသင့်ကြောင်း။

ထို့ကြောင့်လည်း မြောင်းမှသခင်တင်၏ ဤဟာသရသကဗျာများ ကျမ်းအမှတ် J ကို အပတ်တကူ၍ ကြိုးစားအားထုတ်၍ လေ့လာကြည့်ရသင့်ကြောင်း ထင်မြင်သည့်အတိုင်း ရေးသားဖော်ပြည်တော်သတည်း။

၃-၃-၆၅

ချစ်စွဲသော စာဖတ်သူ

စာဖတ်သူပရီသတ်များ၊ စာပေဝါသနာရှင်များ၊ သုတေသနီစသော ပုဂ္ဂိုလ်အသီးသီးတို့၏ ပိုင်းဝန်းကျည်မှု၊ အားပေးမှုကို လေးစားအပ်သည့်အတိုင်း ရှေးစာဆိုတော်ကြီးများ၏ ဟာသရာ ကဗျာများ၊ စာအုပ်အမှတ် ၂ကို ဆက်လက်ရှာဖွေစွောင်းပြီး ထုတ်ဝေဖြစ်အောင် ကြိုးပမ်းခြင်း သည်သာလျှင် အဆိပ်ပုဂ္ဂိုလ်အပေါင်း၏ ဆန္ဒ၊ အာသီသ၊ စေတနာတို့ကို ဖြည့်ဆည်းရာ တန်ပြု ရာ ရောက်ပေသည်ဟု စာရေးသူက အလေးအနက်ထား၍ ယူဆပါသည်။

ဟာသရာသကဗျာများ၊ စာအုပ်ကို အကောင်အထည်ပေါ်အောင် ရှာဖွေပြုစုရေးသားရာ ၏ စာရေးသူတွင် ရည်ရွယ်ချက်နစ်ခုရှိပါသည်။ ပထမရည်ရွယ်ချက်မှာ ရှေးစာဆိုတော်များ၏ ဟာ သဆိုင်ရာစာစုများသည် စာအုပ်အသီးသီးတွင် အနည်းငယ်စီပြန်ကဲလျက် ပါဝင်နေပါသဖြင့် စာ ပေဝါသနာအီးများက လေ့လာလိုသောအခါ တက္ကာတပြားစီ ရှာဖွေလေ့လာရသဖြင့် အခက်အခဲ များစွာ ရှိသည့်အပြင် အချိန်လည်း ကြာညာင်းမည်ဖြစ်ပါသောကြောင့် တပေါင်းတစည်းတည်း ဖြင့် လုယ်ကူစာ ကြည့်ရှုနိုင်ကြရန် ပြုစုရေးသားရခြင်းဖြစ်ပေသည်။ ဒုတိယရည်ရွယ်ချက်မှာ ရှေး စာဆိုတော်များ၏ လက်ရာမွန်များသည် တိမ်ကောပပျောက်မသွားဘဲ အစဉ်တစိုက် ထွန်းပြောင် နေစေရန် ယင်းစာဆိုတော်ကြီးများအား ဂုဏ်ပြုသောအနေဖြင့် ရှာဖွေလေ့လာမှတ်သားနည်းမှု ပြီး ပြုစုရေးသားရခြင်းဖြစ်ပေ၏။

လူသည် အချစ်နှင့်ကင်း၍ မဖြစ်သလို ဟာသကို ကျောခိုင်း၍ လည်း မရစကောင်း၊ ဟာ သသည် မည်မျှလောက် အရေးပါသည်ကို မြန်မာစစ်ပြု။ ဟာ ၂၄ ပါး၌ပင် ဟာသပြု။ ဟာကို ထည့် သွင်းဖော်ပြထားပါသည်။

သို့အတွက် ချစ်စွဲသော စာဖတ်သူ ဤဟာသရာသကဗျာများ စာအုပ် အမှတ် ၂ကို လေ့လာမည်းစမ်းကြည့်ပါ...။

အစတွဲ ထိမ့်။

အလယ်၌ အဟို။

အဆုံးဝယ် တခိုခို ဖြစ်သွားမည့်အကြောင်း ထပ်လောင်း၍ မချွဲလိုပါ၊ အပွဲ့မြှင်က အပင်သီသလို အသွေးမြင်က အသွေးကို သိပါလိမ့်မည်။

မြောင်းမြို့သခင်တင်
၁၂-၆၅

မာတိကာ

အပိုင်း-၁

ရွှေးစာဆိုတော်များ၏ ဟာသရသကများများ

အခန်း

အကြောင်းအရာ

၁။ ဦးပုည်၏ နှလုံးလန်းစေမည့် အပြုံပန်းကများများ

၂။ စာဆိုဦးယာဉ်၏ ထိမိသော ဘိက္ဌက်များ

၃။ ရကန်ဖျက်ဆရာလန်း၏ လောင်လုံးများ

၄။ ဖိုးသူတော်ဦးမင်းနှင့်လူဦးမင်းတို့၏ ဟာသရည်လွှမ်းသော အာဝဇ္ဇာန်းကများများ

၅။ မန်လည်ဆရာတော်၏ ဟာသရသကများအမြဲတေများ

၆။ ဗန်းမော်ဆရာတော်၏ အလက်ပန်းများ

၇။ ယောမင်းကြီး၏ ဖြတ်ထိုးညွှန်ရည်

၈။ ကင်းဝန်မင်းကြီး၏ “ပုဆိုးနှင့်မြင်း” လက်တန်းကများ

၉။ နာခံတော်ဦးရွှေနိုင်၏ ယဉ်ညက်သောရွှေငွှက်များ

အပိုင်း - ၂

အထွေထွေစာဆိုများ၏ စာပြောင်များ

၁။ စာဆိုစုံတို့၏ လက်ရာများ

၂။ သဘင်ဝန်ဦးသော်၏ ငရှတ်သီးသံချို့

၃။ မင်းသမီးဦးဖူးညို့၏ “ဂရကံကာမေသူ” ငိုချင်း

၄။ ရွှေခန်းသူစာဆိုမယ်၏ အာဝဇ္ဇာန်းညက်

၅။ မင်းသားကျောက်လုံး၏ တေးတပုံ

၆။ ကဝေမပတ်တို့က်

၇။ သခင်ကိုယ်တော်မြိုင်း၏ ရသရက်မြောက်သောကများ

၈။ ခုံတော်မောင်ကျောမ်း၏ တခံကူပွဲတို့ညက်

၉။ ဟံသာဝတီဦးဘရင်၏ ငယ်မူလက်ရာ ကများရွှေ့ ၉ ပုံ

အပိုင်း—၁
ရှှေးစာဆိုတော်ကြီးများ၏ ဟာသရသကဗျာများ

အပိုင်း-၁

ရွှေးစာဆိုတော်များ၏ ဟာသရသကဗျာများ

အခန်း-၁

ဦးပုည၏ နှုလုံးလန်းစေမည့် အပြီးပန်းကဗျာများ

၁။ ကျွေကာက်လိမ့်ရှုပ် မာယာဉာဏ်ဝေါစဖြင့် ယောကျားငနဲတို့အား လှည့်ဖြားတတ်သော အနမ်းတရာရာ နှိုက္ခာဖွင့်တတ်သော ချုစ်မေတ္တာကို ဖောဖောသိသီ သုံးတတ်သော ထိုတို့ဖြူဗျာ ကရှုတ် ခင်တို့အား စာဆိုတော်ဦးပုညက အောက်ပါအတိုင်း သရော်ကွက်ဖြင့် ပျော်တော်ဆက်ခဲ့သည်။

ကောက်အလိမ်ပေါမနှင့်

ဆွောင်ပုအမှု

ကြိုးခက်လိုကြိုမဲ့ကူသည်။

လိမ်တော်မူမဆုံး။

ငါးမြေတွန့်လိုက်မမိတယ်။

မြစ်နဒီဦးခုံက်လိုရုံး။

ခင်လေးတို့လိမ်ပုမှာ။

ကြခတ်ရုံတန္တန်း။

ရွှေပန်းတိမ်ဉာဏ်သုံးပါတဲ့။

နှော်ဇာကုံးမမှု။

ပဲလင့်မြေစင်တော်ကူး။

ကြင်ဖော်ဦးသုံးရွှေ့ဝတီ။

ဆံကုပ်ဂဘဇ္ဇာဇ်ရှိရယ်။

မူတ်ဆိတ်နီလိမ်ရှုပ်က။

နှောက်ဆုတ်လို့ဦးတော်တင်။

ဝေးကရွှောင်ချင်။

စာပေါင်းတို့ကုပ်ကရှုတ်ခင်ငယ်။

သပုတ်စင်ခေါ်လောက်ကွဲလေး။

၂။ တခါက အချုပ်တန်းဆရာဖော်ည် ဦးပုညအား “ကဗျာစီမောင်ပုညကိုတော့၊ ဆောင်ရုက်ပြထုတ်လျှင်၊ တောင်ချုံက ပုတ်သင်လို့ ကုတ်ကုတ်သင်လက်သေး။ မင်းမြှောက်လို့ သင်းလောက်ကျော်သည် ထုတ်ဖောက်နော် ဥက္ကာမျိုးနှင့်ဝေး။”ဟု ဘားကွက်ဖြင့် တအားနှုတ်လိုက်ရာ သာဓမ္မ၊ သဘာဝနှင့်ကဗျာအလှု၊ ဥပမာ ဥပမေယျာ၊ ဥပမာနနှင့်းယူဉ်ချက်ပုံဆောင်ရာတွင် သူမတူအောင် စုမ်းဆောင်ထက်မြှက်သော... စကားလုံးပြောင်ပို့ဥက္ကာမျိုးပုညက ဆရာဖော်အား အောက်ပါတေးထပ်ကို ရေးစပ်လျှော် ဖတ်ရှုသူ တခိုခြေစွမ်းအောင် ပြန်လုန်ကလိုက်သေးသည်။

ရျပ်ကောင်လိုပန်းကြားက၊
သန်းစကားခုပါ၊
ရမ်းကားလိုတုလာလျှင်၊
ဥပမာဆိုစို့၊
ချေးပုံနှင့်မြင့်မူးရှုတောင်၊
ငင်းဆိုယောင်နှင့်းလိုက်ပါမျို့။
သေးကွက်နှင့်ပင်လယ်၊
နှင်တကယ်ထင်လို့၊
သဘင်ဝယ်ယူဉ်မတို့လေနဲ့၊
သင်တို့ခြားချို့။
အုန်းမှုတ်လို့အနေစားတွေက၊
ရွှေဖလားမနှင့်းသင့်ပါပြီ။
ဥတုနှင့်ပုစ်ဆီ၊
ဒွဲန်ပြီပြီယူဉ်တဲ့လို့၊
စပ်ပဲအတွဲ့းခါ၊
ရိုင်းမိုက်တဲ့ဥက္ကာ့။
မိုးကြိုးနဲ့အီးသံလို့၊
ခရီးမျှန်ကူာလှမ်းလို့လေး။

၃။ အသားနက်ကြုံတိမီးသွေးရုပ်တွင် ကျိုးမွေးအုပ်ထားသလို အကြည့်တန်ညွဲတေးလျက် သစ်စေးရောင်တနေသာ မယ်ရုပ်ဆိုးပုံပျက်များ၏ ရုပ်သွင်ပေါ် လွင်အောင် စာဆိုတော်ဦးပုံလု က ပြောင်မြောက်စွာဖြင့် အောက်ပါ အတိုင်း သရုပ်ဖော် လိုက်လေသည်။

ထိတ်စရာလိပ်ပြာလှုပါ

ပြီတ္ထာရုပ်သဖွေယ်၊

မဲချက်က ကဲထက်ကြွယ်သည်၊

ကျွဲနက်ဝယ်မခြား။

ခြေးသူငြေးမီးသွေးငိုသည်။

ကျိုးမွေးကို ရှုံးရတကား။

ညွဲတေးလိုပြစ်တွေးမှောင်သည်။

သစ်စေးရောင်အလား၊

အနက်တွင်မက်လင်သားပါဘဲ၊

မျက်မြှင်အားအမှန်။

အမှုမှာ ငါးခုရုံးရာ

လဒ္ဒမံကျိုးသည်သဏ္ဌာန်။

သပိတ်နှင့်ငချိတ်ဆန်လို့၊

မနိုပ်ဟန်ဆင်ကဲ့ပါ

မင်ခဲနှင့်ပုလင်းဖင်လို့၊

မဲမှောင်လို့သို့။

မီးလောင်သည့်တုံးငတ်တို့မှာ၊

ပုံးစုပ်ကိုစုပ်ထားသို့လေး။

၄။ နောက်မီးမကလို့ ရွှေ့မီးပါလင်းလင်း၊ အတင်းမပြောမနောမပြောင်း၊ စောင်းမြောင်း
ပြုစုံ၊ ဘယ်လောက်ပင်ပြုမူပေမင့် ပြစ်မယူ အနာမယူဘဲ ဆဲလည်းချစ် ရိုက်လည်းချစ်၊ တဖြစ်ဖြစ်
နှင့် အသဲနှစ်အောင် ချစ်သည့်အပြင် အသဲကို အကြိုမ်ကြိမ် ကိုက်ဖောက်မျိုဝါး တဏောလုပ်တန်း
ကစား ကစား၊ ပန်းအလား အစဉ်နှလုံးပိုက်ပြီး ရိုးတွင်းချဉ်ဆီ ခိုက်အောင် အစွဲကြိုးစွဲတတ်သော
“အနှစ်မည်သော ယောက်ဗျားအူရှိး”တို့အား စာဆိပ်တော်ဦးပုညက အောက်ပါအတိုင်း ဖွဲ့သီလိုက်
နှလုံးအေးအောင် အပြီးဆေးတိုက်ကျွေးခဲ့သည်။

မျက်နှာကို ခြောနှင့်ကြောက်စေတော့

သွေ့မဖောက်ခုနော်၊

လင်ငါးယောက်ခုပေါ်စေ၊

ကျွန်တော်ကမလဲ၊

တသက်လုံးလင်ငယ်နေပါ၊

သည်မေကိုရိုးမြေကျွဲ့၊

ချစ်လှလို့သည်းညည်းခံသည်၊

ဆဲရေးသံကိုလဲ၊

အငြိမ့်သံပဲလိုပါ၊

စိတ်ထဲကထင်တယ်၊

ကုံးမည်ကိုမဆိုလိုက်ပါနှင့်၊

မယ်ရိုက်ရင်ဘုန်းခံပဲ့မယ်။

ဘိန်ပုံ့အရပ်လယ်မှာ၊

မပြတ်ကုံးယ်မယ်ရိုက်တော့၊

နာလိုက်တဲ့စိတ်ကယ်နော်၊

ရွှေးမျှမပေါ်။

ငင်လေးကကြိုင်ရေးမျှော်လျှင်၊

ထမီလျှော်ခိုင်းပါတော့လေး။။

၅။ ဤမှုမကသေး ဟာသပရေး ခေါ်လောက်သည့်စာဆိုတော်ဦးပုညသည် သိကုံးဝေဆာ
အလက်ပြင်တဖြာ ပြောတ်ဓာတ်ကျမ်းဆေးကျမ်း၊ တခန်းမော်ကွန်း၊ ကျော်ကျော်နှင့်စပ်၊ နိပါတ်
ဝါဘ်၊ ပြုစုံပုံ၊ စွဲထုတ်စွာန်၊ ထူးချွှန်ယောက်၍၊ လွန်ထင်ရှားသည့်၊ စာပေသမားတိုးဖြစ်သည့်
တမ္မာ၊ ထိပြင်တတန် လျင်မြန်ကြမ်းတမ်း၊ ရဲစွမ်းအားမာန်၊ ခက်ထန်လှပ်ရှား၊ သတ္တိပွားစေမည့်ဒီး
ချင်းများကိုလည်း ရေးသားပြုစုံပေသည်။

အောက်ပါဒုံးချင်းမှာ လိုက်ဒုံးချင်းဖြစ်သည်။ လိုက်သမားတော်ကဲသူ မပြောင်မြောက် စေကောမူ မရှိမဆဲ ဒုတိယတန်းထဲက ဆိုရမည်ဖြစ်သော ယဉ်နှီးတန်းပုဂ္ဂက သမားကျော် နောက် ပေါ် ဆေးဆရာတွေး၏ ရုပ် ဉာဏ် စိတ် စသော သမုပ္ပါဒ်များနှင့်တက္က ဓာတ်လက္ခဏာအဆင်အပိုင်း တိုကို ညို့နှင့် သုံးသပ် ကုတ္ထုံးတရပ်အနေဖြင့် ဆေးပေးအပ်ကြောင်းကို ပမာတင်၍ ယာသက္က် ဆင်ထားသော ဒုံးချင်းဖြစ်သည့်အတိုင်း စာရွယ်တို့၏ ဗဟိုသုတေသနအလိုင်း အောက်၌ ဖော်ပြုထားပေသည်။

မှတ်ဆိတ်ဖြူ။ ကျင့်စွဲယုံငှုတ်နှင့်၊ တယ်လူး ချိုကုပ်တိရှည်ပေါက်လို့ ပြောင်နှုံး မောင်နှင့် ထင်ကျဉ်း ဖြူမျက်ခုံးနှင့် ပြီးခွင်ရွင်၊ ကပ်ပဲပေါင် ဝင်ယောင်တမတ်နှင့် ဖျင်နံပိုင် ဖြတ်တတောင် လောက်၊ ပုံ့ဗွဲနှင့် ခေါက်ဖြူအောင် ချသည်၊ ပေါင်းနှစ်စည်း၊ သုံးရာနှစ်ဆယ် ကဲ့အူစင်းနှင့် ဘဲတောင်နှစ်နှင့် ခါးပဲဖြူလို့၊ မင်တဲ့ကော်ရစ်ကျော် နှစ်ရပ်ပေါင်း၊ လူပုံးအယ်အောင်ကောင်းတဲ့တက်ပြား။ ပိမိသာရမြေးတော်ဆို၊ ပြည်ရာဇာရှိဟု မာဂလမှာ၊ ရှင်းဝိုက် သမားကျော်၊ အတော်အတန်စာပေများ၊ ဂိက္ဗားဘူးရဲ့၊ သူ့ကတဲ့သူလဲ မာနဲ့ရှိစေအုံတော့ ကုနည်းကုထုံး အတန်တန်၊ ကာလဒေသနှင့် ယန်ကြေားလို့ ညောင်ရှိုးကြီးများ မကြံတတ်ဘူး၊ ယွန်းတန်းရပ်က သမားကျော်၊ ကာလပေါ်ရှေးကသမား၊ အယဉ်နှစ်ပါးနေလဘူး၊ ဥတုသုံးပါးသမုတ္မာန်၊ ရတုခြာက်တန် သကြံနှစ်ကိုနှင့် အာဂန္တာရက်စတုထိန်း၊ ဓမ္မတောင်ရက်ကိုန်း၊ ဗားစတ္တာ၊ ဓမ္မတော်ခြေသချုံာနည်းတူလုပ်“ဆောင်ပျက်-ခိုက်ငပ်-လွန်ဆုံးချုပ်”သနွောနံရပ်လက္ခဏာ၊ စိတ်ခွဲ့ခာကျေးမှုးကြီးစကား၊ ငင်းမျိုးတခြား ကောဝါ၊ ဒ္ဓနှုန်းဆရာပြာ၊ ညွှားဝါတလေးခြာက်ဖြား၊ ဒီပနီလာသချုံာတိုးလို့ ရှစ်ဆယ်လေးမျိုးခဲ့ဝေဖို့၊ ဖျက်ခွဲးမျက်ရန် အမျိုးနှင့် ရှမ်းရက်တိုဂိုက်းတို့အတ်၊ အငွေ့ကလာပ်ပြဲပြဲပြောင်ကျမ်းအစောင်စောင်တတ်တဲ့ယောက်း။

ပျော်ပွဲးဆူဝေး နာဖျားပူပွဲ ရောဂါတွေ စာတ်ရေဆေးဆရာပေး၊ မေးကချာ၊ ဉာဏ်ကဝေမျိုး၊ ဆီတာရေအိုး၊ မယ်ဘာကိစိုးပါနှင့် အဖိုးလူကျော်ပေးမယ်ပနော်၊ မွှေ့ချင်းလို သတင်းမော်လွန်း ပုံပေါ်က သမားကြီး။ မီးယပ်ပိန်မြန်းမသူမေးလှာ ဝအောင်နာနာစားမဲ့ရွှေးသီး၊ အူလိုက္ခရောက်လို ထုတ်ချောက်နာ ကျူမရောဂါဘယ်ဟာမျိုးလဲ ရောဂါနိဒါန်း ကျမ်းအဆို၊ ဉာဏ်အနာကို သတ်တဲ့ ခေါင်းတဲ့ ကုပ်ဆရာ့ရော့ငွေဖြူ။ ထမရေပူပြည့်အောင်လောင်းဟဲ့၊ မွှေ့တသောင်း ဂုဏ်နဲ့လောင်း၊ ပါဆရာကောင်းသမားကျော်၊ ကုပ်ခေါ်နေပိုးလား၊ ခေါ်ပိုးဝါးခ ငွေသုပြား။ မမှန်း-မမှန်း လုံမည်လက်စား၊ စုန်းလားနှင်းလား-သေးသားစမ်းလို့ အဟမ်း အဟမ်း အလယ်သယ်၊ ဉာဏ်

လက်ပါးလယ်ပူနေ့နေ့၊ ပယာဂလသူးအတန်အတန်ကပ်ချည့်၊ တပင်တိုင်နတ်မတင်သေးလို့၊ ရောဂါအပေါ်ချေသည်၊ ကြာမျိုးဝါးမျိုးကြာင့်ဖုန်းကြာမွေးကြာသည်သုံးဖြာ၊ လိပ်ဉာဏ်နှင့်ကျေအောင်ကြိုး၊ မျက်စိမိတ်လိုဝင်အောင်မျိုး၊ ဉာဏ်သုံးပဟိုရှစည်တော်ခတ်လျှင်၊ တပင်တိုင်နတ်ပူးပါစေ၊ မန်းရေတွေတွေဆင်းလို့ ပျောက်မဲ့ ရင်ညွှန်ထဲက သွေးခဲ့၊ သည်သွေးတဖို့အဆိုချက်ချည့်၊ ဆရာလက်ကို အခွင့်ပေး၊ ရာဝတ်ရေးမရှိတမ်း၊ ဆရာစမ်းလိုလက်နှင့်မွေး၊ အလိုလေးလေးအာကသွေး၊ ဟိုသင်းကလေးခမဲလို့၊ သန်ကောင်ဗိုလ်ကို ရိတ်တဲ့သွေးခဲ့၊ တခါလဲ့၍သည်ကထောက်သော၊ ဝါးပိုင်းအောက်ကပဲ့အိုဆီ၊ မအိုမအိုရှိလိုက်ပါတီ၊ ပကတိသွေး၊ စုန်းနတ်သွေး၊ ဖုတ်မဲ့ကလေး သူတမ္မာင့်ဘဲ၊ ပါဒရက်နှောင့်ခူလာစွဲနှင့် မီးယပ်ပလ ဗလချုံ။ လူပျို့နာပါပြီးစပ်တလနဲ့၊ ပူးပဲသည်တွင် ဆူဆဲချင်ရင်၊ မီးမောမမြင်သေချင်တော့၊ ဆရာမျောလို့ မျောရှိက်ငင်၊ ခွာချင်ပြီဘဲ၊ နတ်ဆီကျော်ခဲ့၊ ဖေအိုကို တဲ့ပါလို့ ကြိုန်သည်ကို၊ ရောဂါအိုဥုတုလန်းကို ပန်းရည်ယို ဂုံရှုက်ဟင်း၊ ချို့သောက်ပါတော့လား၊ ဥတုင်တဲ့ ချုပ်ပြန်သော့ မူးဆီးကြော်စားတော့မမှား၊ သားငယ်စိုဖို့မယို၊ သောက်တော့ချို့ချို့လက်ပတ်ဟင်းခါး၊ လင်ပါစို့တော့ မကုန်နိုင်၊ ဖားဖားလှိုင်အောင် ထွက်တဲ့ စိုဖျား၊ ဓာတ်ခွန်စိုး၊ ဓာတ်ရှစ်စိုး၊ ဝါးပါးလေးရှုပ်အထွေထွေ၊ သလိပ်သည်းခြေ သွေးလေလှုပ်လို့ ပုံပုံအာကာသဓာတ်အနေ၊ အရှုက်ဝါးထွေ ဆယ်လိုစိုး၊ အရိပ်နိမိတ်ထောက်ဆမျော်၊ ဆကဲ့စွဲတော်အောင်လုပ်၊ ငန်းချုပ်မလိုနဲကပွဲ၍၊ အတိဝင်းသွားရမေး။ ဘုမ္မပဒေသာ ဆေးများအထူတ်၊ နှာနတ်လျှောပုံတုံး ဤဆေးမှာ၊ သို့ရာလာဝံသို့နှောနှင့်၊ ဝသာဝရောလေးတူဆာ၊ ဟတာရဟပက်ဆပ်လော့၊ ရှှေ့လေးပုံပုံလေဝမ်းစာဖျွှတ်ဖျွှတ်၊ လက်မလှုတ်နှင့်ဓာတ်လည်းကူ့၊ သလိပ်လွှန်ဆူ ရှောက်ရေစား၊ နှုမ်းဆီ ရင်းဖျားတော်နိုင်မျှ၊ အာကာသမှာ ချွေးကိုထူတ်၊ နှားသားမီးပုံတ်၊ နှုမ်းလော်ရှှေ့၍၊ အနာစင်ဖြူ၍ ကင်းလိမ့်လွှတ်လွှတ်။

၆။ သရော်တဲ့က လျှော်တဲ့က ထို့တဲ့င ထက်မြက်မိမိ ထိထိရောက တောက်ပစ္စားရှု ထိဖြင့် ကမျှော်အပြီး အလက်းပန်းကံးတိုကို သူမတူအောင် ထဲဖွံ့ဖိုင်သော စာဆိုးပုညက သော ကကင်းပ၊ ကြည့်နဲ့စွာဖြင့်၊ ချွေပျောည့်မော တသောသောနေစေရန် မည်သိန့်ဖိုးထားသည်ကို အောက်ပါ ပုဏ်းခိုးချင်းမှ ကောက်နှုန်းစာစွဲကို လက်ငင်း ယခု အဖော်လေ့။

အိုဘယ်ပုဂ္ဂား၊ နတ်သိကြား၊ သည်သာမြိုလား ငါဉာဏ်စွမ်းမှာ ကော်ဒွေးဂဏန်း အခြေ
ထုတ်လို့ လောက်တံ့သည်။ ကုတ်နောက်ဝင်းနှင့် ဖျားရေးနာရေး မကြိုးကျန်၊ တသက်တန်ငါဆိုခဲ့
မည်။ အနာမူလျှင် မာစစ်ရှိငဲ့ ရောဂါရိလျှင် နာကိန်းထုတ်ချည့်၊ အသက်မရှိ ဘိတ်မရာ။ ဤလူ
သေပြီ၊ ရဲရဲဟောတော့။ မင်းသောစိုးသော တို့မထောက်ဘူး၊ ခရီးရောက်ရာမေးပြန်လျှင်၊ အိမ်သို့
ဝင်ရောက်နေကြဘဲ၊ ဥစ္စအန်မရှိကို နတ်မျက်စိလို ဆရာဟောမယ်၊ ရွှေငွေပေါ်လျှင် လူရည်တတ်။
ရိက္ခာပြတ်လို့ စင်အောင်ခဲ့လျှင်၊ သူဆင်းရတဲ့မလဲပြီ၊ သူ့ရသာတိ စောင့်တဲ့နှင်းက်ဖျား။

မြို့ဟန်ကဗျာမ်းနှင့်တိုင်တန်းထူး၊ ရှို့ဟန်မိမိတယူ ဖော်စိုးတနဲ့

၃။ အကြမ်းနှင့်အနဲ့၊ အယဉ်နှင့်အရှင်း၊ နှိုင်းယူဉ်ဆက်စပ်၍ သီဖွဲ့တတ်သော ကများအကျော် အမော် စာဆိုတော်ဦးပုဂ္ဂက ဝေသွန်ရာပြုလာတဲ့ ဖော်ပြပါရှိသော အရွှေတရသေ့နှင့်တပည့်အဂ္ဂ ထို့အမေးအေဖြစ်နှင့် စာပေဟာသမြောက်အောင် ရသေ့ပျက်များ၏ အခြင်းအရာတို့ သ ရော်ကွက် လျှောင်ကွက်ဖြင့် ရေးခြယ်ပြုလေသည်။

(က) အဂ္ဂမေး...

ပဲမှုနဲ့ကြော်နှင့်ဆီထမင်း၊ နှေ့ကတွင်းတဲ့ ပါးကြော်ဟာ၊ နေလဲချိန်မတော်မှ၊ တပည့်တော် ဆာလို့ စား၊ မှားချုပ်မလား ခင်၊ အိုခင်မှားချုပ်မလားခင်။

အစွဲတရသေ့ဖြေ...

ဟဲ့ ငအောင်ကဲ့-ငအောင်ကဲ့၊ နှင့်ဝိကာလ ဘောဇ္ဈာမှာ၊ ထမင်းကိုသာ ညျှနေစောင်းလျှင်၊ မစားကောင်းဘူး ရှောင်လေနော်၊ ပဲမှုနဲ့ဆီကြော်နှင့်ဆီထမင်း ပါးကြော်ကွင့်းများ နှေ့ကတွန်လျှင်၊ ဘယ်ပြန်ညာပြန် သိပ်သာသိပ်ဟဲ့၊ နှင့်ချုပ်တိတိတိ မစားသင့်ဘူး၊ ငါ့ကိုပင်ပင့်လှည့် ငအောင်ကဲ့၊ ဆရာတပည့် အတူစားလျှင်၊ သီလကုသိုလ် အယ်အောင်ပွားမယ်၊ ကျမ်းများကမှာနော်ကွယ်၊ ကျမ်းများကမှာ။

(ခ) အဂ္ဂမေး...

ကိုယ်လွှဲခြေလွှဲနဲ့သိမ်းမွှေ့သည့်ရသေ့ရဟန်းဆိုတဲ့လူ၊ သူမပေးတဲ့သူဥစ္စာကို၊ မျက်စိကွယ် ရာ ခီးယူဝှက်လျှင်၊ အပြစ်လိုင်ဒက် ဘယ်နှစ်ထွက်မယ် ဟောမြှုက်တော်မူ-အိုဟောမြှုက်တော်မူ။ အစွဲတရသေ့ဖြေ...

ဆရာမဟောတဲ့သဘောယူ၊ အလျှော့ခံတဲ့ရဟန်းသားမှတောင်းလား၊ ရမ်းလား မတင့် တယ်ဘူး၊ မျက်ကွယ်ရာရအောင်နှိုက်၊ လမိုက်မိုက်ကို တမော်ခီ၊ မရလိုလျှင် အနှုကြမ်းနှင့်အပြင်း ဖမ်းလို့ စားပြတိက် မီးနှီးတုတ်ရှိက်အစောက်၊ နိုဗာန်ဖို့မင် နီးတဲ့အောင် နှေ့တိုင်းအမှန်သည်ဟာ မူးကို ကြိုးစားပမောင်နော်ကွယ်။ ကြိုးစားပမောင်။

(ဂ) အဂ္ဂမေး...

သူကာမပိုင်၊ သူယောက်းနှင့်လင်ရှိမယားသူ အိမ်ထောင်ကို၊ စပ်ယှက်ခီးကြောင် သား လာမိလျှင်၊ အဝိစိမှာ စပ်စပ်ဝင်၊ အချို့ဆရာဆိုရာကြတယ်၊ ဟုတ်ပါစခင်...ဟုတ်ပါစခင်။

အစွဲတရသေ့ဖြေ...

တို့မြတ်ကြိုက်ဘူး၊ ဟာဟင့်အင်၊ ကာမပိုင်လင် သူမသီလျှင် ငရဲမရှိအပြစ်ကင်းငဲ့၊ ပိတ္တာ ခေါင်းချင်း ထိုကြရ၊ နင်တို့သူငါတယ်အတွက်လဲ၊ သီလပျက်လိုင်မထိုက်ဘူး၊ နင်ကြိုက်တတ်လျှင် တယ်သာတယ်၊ ငါဖြင့် ဟယ် ငယ်ကြိုက်ထာမို့။ မြှေးလာလျှင် ချက်လျက်လိုက်ချည့်၊ ကျားကိုက် သည့်နှုန်းနော်ကွယ်၊ ကျားကိုက်သည့်နှုန်း။

(ဃ) အဂ္ဂမေး...

သီလိသက္ကာ၊ ကမ္မဏ္ဍာန်း၊ ရသေ့ရဟန်း ကျင့်စရာ၊ သောရည်သေရက် မသောက်ကောင်းလာ

အစဉ်နောက်နောင် ဆင်ခြင်ရအောင်၊ ကျမ်းပြပါခင်၊ အိုခင်ကျမ်းပြပါခင်။
အစွဲတရသောအကြောင်း...

ထူးအင်၊ ငအင်၊ သေရည်သေရက် ဆိုသည်မှာ။ သံပုရာနှင့်စိန်ပါမိုလား၊ ဘာပြုလို့နိမသောက်သတုန်း၊ အမဲခြာက်ဖုံး ပံ့မွေးမွေးနှင့်ထန်းရည်ကလေး မေ့လိုက်ကာ၊ နိုဗ္ဗာန်ကို ပါမ်းလေချည့်ငဲ့၊ ဤေးစားပါကဗ်နော်... ဤေးစားပါကဗ်။

၈။ ဝိဒေဟရာတ်မင်းကြီးထံ ခစားနေကြဖြစ်သော ပုံပုံသင်အား ဥပုသန္တရွေး ပိတ်ထားသော ကြောင့် အမဲတင်းလျာများ မရရှိသဖြင့် ပုံပုံသင်ထိန်းကတောင်းပန်၍ ပဲဝက်သပြာကို ပုံပုံသင် လည်းတဲ့ ပိုးကြားနိဖြင့် ဘယက်သာယ် သီခုချုပ်ပေးလိုက်လေသည်။

ထိုအခါ အတိဖျင်းချာသော ပုံတ်သင်သတ္တဝါသည် ဆင်းတန်ဆာ ပဲဝင်ကြောင့် မာန်မှာ
နတက်ကာ မင်းမူသော စိတ်ဖြင့် တလူလူဝင့်တွေးလျက် မင်းကြီးအား ခြားနားပြီး ဟိတထုတ်
ကြောင်းပုံ၊ ပုံနှစ်ဗုံးပုံနှစ်ဗုံး လေသံပတ်ပုံနှင့်စသောပုံတ်သင်ပတ်တိုက်တိုကို ကဗျာ့မဂ္ဂုံး
ကဗျာ့သရဖူဖြစ်သော စလော့ပုံညာက မဟောပြုလောက်တွင် အောက်ပါအတိုင်း စာမျိုးကလေးများ
ဖြင့် ဖော်ကြုံးလိုက်လေသည်။

(ပုတ်သင်ကြိမ်း)။ ငါဖဲ့ဖော့ရမ်း ဂုဏ်ရည်တူသည်ဟု၊ ဘယ်သူမ်းမလဲ၊ ပြခြမ်းငွေစင်၊ ဓနအင်ကို၊ လည်အင်မြဲကြပ်၊ ဆဲရတတ်ကပြီ၊ လာသ်သပ်ပေါ်ယာယ်၊ ပြန့်ပြောကြယ်၊ ဂုံဝယ်များ အံ့လော၊ ကယ်တည်ထိုစ်၊ မဟုတ်လျှင်၊ မင်းတွင်ဖွေများအံ့လော၊ သဘောဆူတ်တက်၊ ကြိုနှစ် ချက်ကို၊ ချင့်တက်စံစမ်းပီးတော့မည်။

သပြာပစ္စည်း၊ ပြည်ဝယ်မိထိ၊ ဘုန်းပျော်ချိသည့်မင်းကြီးနည်း၊ ငါလည်းတိုင်းသိ၊ ပဲဝက်လည်မှာ ဆင်တန်ဆာနှင့်ဥစ္စာရှိ၊ ဂုဏ်ရှိချင်းသာ၊ ငါနှင့်သူတူတူပါကို၊ ပဏာကည်းညွတ်ရမည့်မာန စိတ်ထား၊ တိုင်ထက်ဖျော်ဖျော်၊ ချားနားခံပေါ်တော့မည်။

(ပုဂ္ဂနိုင်ပတ်တိုက်)။ သယ်ဝိဒေသရာဇ်၊ စောရာဇ်၊ ဥယျာဉ်တော်နှစ်စုစက်၊ လေးစစ်သည်မှုမက်နှင့်၊ ချီထွက်လိုလာချေပြီ၊ လာလိုလာ—ထွက်လိုထွက်နေသာပ ဘယ်တွက်လဲ၊ စက်ကယ်မှ မခေစားလေညာက အားလုံးပဲ၊ မာန်ထောင်လွှားပြိုင်တုဘက်၊ တိုင်ဖျားရောက်အောင်တက်တော့မည်၊ တိုင်ပေါ်ထက်မြင့်ဖျား၊ ငါသူငြေးဉာဏ်ရှင်၊ ပဲဝက်ငြေးဆွဲဆင်သည်၊ ရွှေပုပ်သင်ဖြစ်လားကို၊ မင်းသောက်းမင်းမိန်းမ၊ အလုံးစုမြင်ကြရအောင်၊ တော်ဒူးရုံးမည်၊ ဉာဏ်သဟာမိတ်ကြည်ကဲပတ်ဘီးလည်ထောင်။

၉။ ဥပကရဟန်းကြီးသည် မဆာဝါရီ ဆင်းရွှေဝါရုပ်သွင်ကို မြင်တွေ့ရပြီးနောက် အလှ၏ ကျေးကျွန်အဖြစ် ဝေဒနာသစ်တရပ် ပေါက်ဖွားလာလျက် မစားနိုင် မအိပ်နိုင် ခွဲယိုင်ကာ ပန်းလျလျနှင့် ချစ်ရောဂါဖိစီးနေစဉ် တကာရင်းမှုဆိုးက အဖြစ်အပျက်များ မေးမြန်းသောအခါ ဟို ဆင်းဟိုပင် ဟိုအိမ်ဝေဝယ် ဟိုလူလှုအား မြင်ငြားဝါလျှင် ဟိုဟာပြုချင်လိုဟု စိတ္တဇ်သားကောင် အဖြစ်ဖြင့် အယောင်ယောင် အမှားမှား ဖြဖံ့ဖြိုးလေ၏။

ထိုအခါ မှုဆိုးက ခံစားချက်ကို တိတိကျကျ မကွယ်မှုပ်ကဲ မြှက်ဟပါရန် ထပ်မံပန်ကြားနေပုံကို စာပြောင်စာရွှေမှုးများတွင် မောက်နှုန်းထိုးလောက်အောင် ပြောင်မြှောက်လှသော စာဆိုကြီးစီးပွဲက “ဥပကာနှင့်ဆာဝါဟောစာ” တွင် သောက်များဖြင့် တန်ဆာဆင်လျက် ပေါ်ချင့်ချင့်ကဖော်ဖွဲ့ထားသည်ကို အောက်တွင် ဖော်ပြထားသည့်အတိုင်း မှတ်သား၍ ဟားကြစေလို သည်။

ကျော်ရော့ထိပ်တင်၊ မြတ်ရှင်ပင်ငယ်၊ သိမြင်လောက်အောင်၊ အကျယ်ကို ဆောင်၍၊ ကုန်စင်အောင်မဆို၊ ဟိုတွေ့ဟာတွေ့ ဟိုချင်းသာပွောရော့သည်၊ မိန့်လေသည်ဟိုဟို၊ ဟိုဒကာဟိုဟိုမှာ၊ ကိုယ်တော်ဟိုဆင့်၊ ဟိုအခွင့်နှင့် ဟိုသင့်တွေ့တွေ့၊ ဟိုတပ်ကိုလွှဲတိုက်သည်။ ဗရားရှုံးမရှုံးသည် ဟိုတွေ့အရကို၊ အငွေကထာ၊ ဟိုဋိကာမှာ၊ ကြည့်ပါအုံမှာ၊ သိနိုင်ကြမည်၊ သိရအောင်ပိုင်ပိုင်၊ ဟိုတွေ့ချိုင်ပါနှင့်၊ တိုင်ဖြင့်တိုင်၊ တုံးဖြင့်တုံး၊ ကွဲမ်းဖြင့်ကွဲမ်း၊ ဆွဲမ်းဖြင့်ဆွဲမ်း၊ ဆန်ဖြင့်ဆန်၊ မှန်ရာကို၊ ဒင်းဒင်း၊ ဖွှင့်ချုပ်ကျျုးသည့်နယ်၊ လင်းလင်းကြီးပြော်၊ တပည့်တော်မှာ၊ တော့ပျော်သည့်မှုဆိုး၊ လူပြီးမျိုးမျိုး၊ တစိုးတစိုး၊ အမိန့်တော်ရှိရှိနှင့်၊ သိပါဘူးဘူးကြော်၊ နားမလည်အကျယ်ကိုထုတ် ကွယ်မလုပ်နှင့်တော့၊ ဟုတ်ရာမှန်ရာ၊ မနာအားပါး၊ ပြန်မိန့်ကြားပါ့၊ မျောက်သားကိုခင်မင်၊ စားလိုချင်မင့်၊ ထင်ထင်ပက်ပါ၊ မျောက်မျက်နှာကို ကြည့်စရာအကြောင်း၊ လားလားမှ ကောင်းပြီဘူး၊ အကြောင်းသေချာ၊ မိန့်ရှိပါ။

၁၀။ တခါက မြို့ဝန်တယောက်သည် လူမျက်ခြယ် လုံမငယ်တိုးအား အရှုံးအမှုးစဲ့လန်းသည် ဆိုကာ အတည်ပေါက်နှင့်ချုစ်ရေးဆိုလှသည်။ ထိုအခါ လုံမငယ်က ချုစ်တို့ပြန်မှုမပြုသေးဘဲ ရွှေးကို တေးတော်ပြီး မယုံတဝက် ယုံတဝက်ဖြင့် အချုစ်ရခက်ခက်ဖြစ်နေလေ၏။ ကြိုရာမရသည့် အဆုံး၌ အလက်းပန်းကုံးကို ပြောင်မြောက်စွာ ခြယ်မှုန်းနိုင်သော ဆရာတိုးဦးပုညအား တောင်းပန်တိုးလျှိုး၍ ကဗျာတပုဒ်လောက် ချိုးစပ်ပေးရန် အပူကပ်လိုက်ရာ ဆရာတိုးက အောက်ပါ “ယုံလေအောင်လား” ကဗျာတပုဒ်ကို နှိုတဖြင့် ကြောင်းဆုံးပေးလိုက်သဖြင့် ယင်းအမျိုးသမီးက အားရောမ်းသာစွာ ကူးယူပြီးနောက် မြို့ဝန်မင်းထံ ပြန်စာပေးပိုလိုက်လေသည်။

“ယုံလေအောင်လား”

ကော်မခိုင်၊

မော်လမြိုင်ထည်အုပ်ထို့

ပေါ်ရုပ်တမောင်ဆောင်လို့

ယုံလေအောင်လား။

ရောမခံး၊

ရွှေစာရံမင်ဆေးနှယ်၊

ချုစ်ရေးတဘာက်ပြု၊

ဘုန်းသူမှုသား။

(မှတ်ချက်။ ၂။ဟာသခြယ်သန်းသော ကဗျာကွဲက်ဆန်းကလေးပါပေ)

၁၁။ ဝေသရာပြောတို့ ဝိုက္ခာတောင်သို့သူးစဉ် စခန်းချ၍ နားနှုန်းသော စူးကောပုဏ္ဏား၏ ရုပ်သုတေသနကို ပေါ်လွှင်အောင် စာဆိုတော်ကြီးဦးပုညာ အောက်ပါအတိုင်း သောက္ခာကိုညုပ်၍ ရေးစပ်ခဲ့လေသည်။

(က) သီတရီ

ရွှေပိုးတိအသာတွန့်သည်နယ်၊
မောင်လွန့်ကာလူး။
ခါးငယ်ကိုလိမ်၊
ဖင်ပိန်ကို အကုန်နိပါလို့၊
အိတ်ပဲအနိုင်ချိရတော့၊
ဗုတ်ဖင်နှုပျုသင်စလို၊
လမ်းတွင်လှဘူး။

(ခ) လမ်းမတွင်၊

မြိုင်ခွင်မှာခန္ဓာရွှေချည့်ငဲ့၊
ထာတွေမောင်ထေး။
ရိုက္ခာငယ်ကုန်၊
မသာပုံအတန်ပေါက်ချင်ပေါ့၊
သက်ပျောက်ရင်မောင်တကိုယ်မို့၊
လင်းတအိဖင်ကို နှိုက်မှာ၊
စိုးလိုက်လှလေး။

၁၂။ နှားတကောင်လုံး အသုံးချပုံ စာနာတော် ဆရာစလေက ဟာသရည်လူးထားသော အကွက်ထူးဖြင့် ပျော်မြှုံးရွင်ပျ တသသနစေရန် အမျိုးသမီးများ နှိုတ်စေနည်း နိသျည်းသို့ အောက်စာပိုဒ်တွင် မြည်းပါလေ။

မီးတွင်းမိန်းမ၊ နှိုမရှုံး၊ သားကတစာစာ၊ မာတာကြိုလို့၊ နှိုရည်မလိုက်၊ ရှိသည်ခိုက်တွင်၊ ပြောလိုက်မည်အပြီး၊ သည်နားမြီးကို၊ မီးဖုတ်ချက်ချင်း၊ တောက်တောက်စင်း၍၊ ဟင်းခါးလည်း ချက်၊ ငြောင်ပန်းရှုက်နှင့်၊ နှိုပျက်မိန်းမ၊ သောက်ရလျှင်၊ နှိုလုံးရွင်သည်၊ သူ့လင်စို့တော့မကုန် တည်း။

၁၃။ ယဉ်သောအသုံးအနှစ်နှင့်၊ လျင်သောညာ၏ ရှင်သောရေးဟန်၊ မြင်တတ်ရှုတတ်သော အသိဖြင့် ရေးခြယ်ရှိနိုင်သော စုစုပါရသရာကြီးပြီးပုည် သောကကင်းပေါ်ကိစေရန် အရှုမှုးကလေး ဖောက်ကာ ဖောက်ကာ ဖူးနဲ့သားပုံကို အောက်ပါသံဝေဂဇ္ဈားချိုးတွင် ပြတ်ပြက်ထင်ထင် ရှုမြင်ရ ပြီး စိတ်ကြည်လင် နှလုံးအေးမည့်အပြုးဆေးတစ္ဆိပင် မဟုတ်ပါလား။

တော့ချိချင်စိတ်ကယ်နှင့်။

သပိတ်ကိုလှယ်။

သားရောက်ကဲရှာတုန်း။

ချောင်းအနီးမှာလာ။

မောင်ကြီးကို တစ္ဆိပ်ကိုက်လိမ့်မယ်။

မင်းလိုက်ခဲ့အုံး။

၁၄။ စာပြောင်စာပျက်တွင် အရေးသက် အကွက်မီ၊ နိုင်းယှဉ်ပြုရာတွင် တုမရှိ ကဗျာကဝိတ ဓမ္မဖြစ်သော စာဆိုကြီးပြီးပုည်၏ ဝိဇ္ဇာဒုံးချင်းမှ ဟာသကွက် တဘာသာဆန်းကို အောက်တွင် ရှုစမ်းပါတော့ချစ်ဆေးရယ်။

လိုက်နှစ်မှုဖလ်ဂိုဝ်မှာ။

ဝိဇ္ဇာဝိုင်အမည်ချုပ်သည်။

ဒုံးရှပ်တကွာ့ဖွားအလင်း။

စိန္တာမကိန်တိဂါထာ။

စွဲ့ဝါရွှေ့မဟာစိတ်နှင့်။

ကောင်းကင်တိမ်လိပ်ဝေယံဖျားက။

ငါ့မန္တရားဂုဏ်တန်ခိုး။

လျှို့ထုတ်ဖောက်ဝင်း။

စိန်ဆေးဓာတ်နာပြာပြဓားနှင့်။

မူလခြားကိုပါးဓာတ်လေးထွေး။

ညစ္စာရွှေငွေလုပ်သမျှ။

သျို့ကြုထိုယုပုရိသာ။

ငါနတ်ဝိဇ္ဇာတက္ာအိုးကာ။

လောက်ထိုးသလို့။

သို့အိမ်ထလို့။

ခါးတကြကြနားရှုက်လံအောင်။

အစိမ့်ခံချင်သေးငဲ့ဓာတ်ကြိုက်။

၁၅။ ဟာသသက်ပန်လုံး၊ ပေါင်းရအုံမည်လို့ ဘုန်းအိုလူထွက် ဦးပြာနက်ကို ဘယ်ခွေးဝက် တိရစ္စာနှင့် ပြောလိုက်ပြန်သလဲ၊ တန်ပါတော့ ဦးပတော သည်အမှုနှင့်ယခုလာသလား၊ မရာမရော လာ ပပေသည်၊ ရွှေ့နှင့်ခပ်ပြာပမာပုံညွှန်း၊ ဖို့အိုနှင့်အပျို့၊ ကိုယ်ရည်သာနှစ်းတော့မည်၊ ကန်တော့ဆွဲး လောင်းလိုက်ကဲ့လေ ကျေပိဖိုးအော်။

ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော စာပိုဒ်မှာ ဥပကနှင့်ဆာဝါ ဟောစာမှ ကောက်နှုတ်ချက်ဖြစ်သည်။ ဆာ ဝါအား ဘခင်မှ ဆုံးက လူထွက်သက်ကြားကြီးဥပကနှင့်သဘောတူပေးစားသည့် အတိုင်း အချစ် ၏ ကျေးကျွန်း၊ ရာဂါ၏ သားကောင်ဖြစ်သော ဥပက—က အတင်းချစ်ရေးဆိုလှာသောအခါ မဆာ ဝါ ဖြောဖြော့ညက်က အမှုပျက်တဲ့လူထွက်ပြာနက်ကို ဘယ်ခွေးဝက် တိရစ္စာနှင့်က လမ်းညွှန်ပြသနည်း ဟူ၍ ငါး၊ ရွှေ့နှင့်ခပ်ပြာမတူရာ မနှိုင်းရာ ပမာပုံဖို့ဖိုးအိုနှင့်ပျိုဖျိုးနှင့်သည့်ပန်းလို့အပျို့မှာ သာ ကိုယ်ရည်နှစ်းတော်တာကြောင့် ကန်တော့ဆွဲးလောင်းလိုက်ချင်ပါရဲ့ ဟူ၍ ငါး၊ ဆာဝါ၏ အ လုမှာန်တက် ခွန်းမြှုတ်ငြင်းဆန် ကက်ကက်လန် ရန်တွေ့ပုံကိုင်း၊ ဟာသဝိဇ္ဇာစာဆိုးပုံည်က အ ထက်ပါအတိုင်း ဖော်ဆောင်ပြလေသည်။

၁၆။ ထိုအခါက ဥပကလူထွက်က မိမိအား အာခံ၍ ပြန်လှန်ဟန့်တားက ငှုံးသာအမှားတွေ မည်။ လှန်စရာရှုလျှင် သူကသာ အရင်လှန်ရမှာမြဲ၊ မယ်မင်း ဘယ်လိုကြီးမလဲလူသောပြောပုံနှင့်သင်း စောင်က သဘောရှိ ကရောဖိပြုရန် အမှုန်ပေးအပ်ထားသည့်ပစ္စည်းမို့ ညီးကို ကင်ကင် ဖုတ်ဖုတ် ပြုတ်ပြုတ် ကြော်ကြော် မချော်မလွှဲ ငါ့လက်ခုပ်ထဲ ရောဘဲ—မယ်မင်းက ထပ်မံပြုင်းဆန်ရန်နှော ဘူ မပြောနှင့် တံခါးမက အခွင့်ရပြီးသားမို့ တံခါးအငယ်(ဒဲရငယ်)ရသာဖွေ့ကို မကြာချက်ချင်း လုံ ရေးခင်းဖို့ မယ်မင်း ခွင့်ပြုလေ့ဟူ၍ ငါး၊ ဥပကအရေးဆိုပုံကို ဆရာစလေက “ဥပကနှင့်မဆာဝါ ဟောစာဝယ်”အောက်ပါအတိုင်း ဟားကွဲကတေသွဲယ်ဖြင့် ရေးခြေထုပြလေသည်။

ကြည့်လေမဆာဝါ၊ ဖြောခါသည်သဏ္ဌာန်၊ ဆီး၍လှန်သလား၊ လှန်ရောရှုသမျှ၊ ကိုယ်စိကျ ၍၊ လှန်လိုက်ကြလျှင်လုံမဘယ်နှယ်ကြီးမလဲ၊ လည်ရွဲ့ဖောင်၊ ကျေးဇူးရှင်က ကင်ကင် ဖုတ်ဖုတ်၊ ပြုတ်ပြုတ်ကြော်ကြော်၊ မချော်လွှဲနိုင် ကျွန်ုပ်ကိုယ်ပေး၍၊ လုံလေးကို ပိုင်ပြီ၊ ခိုင်ခိုင်သာစံ၊ ချစ် ဗျာက်သာပွား၊ မရောင်ရှားနှင့်၊ တံခါးမ၊ က၊ အခွင့်ရမင်းကို ဒဲရအငယ်၊ မလွှဲယ်ယခုပိုတ်တယ်လို့ ပြုနှင့်တော့၊ အမှုကို သည့်တခါ မလွှဲသာ။

၁၇။ နေ့စဉ်လို့ ဆဲဆိုကြိမ်းမောင်း၊ ထုထောင်းရှုက်နှုတ်၊ ဆာဝါ၏ ရက်စက်မှုကြောင့်၊ လူထွက် ဥပကကို ဒုက္ခသည် သံယောဇ္ဈာတွေ ပတ်ကာစိုင်းသည့်ကာမဂ္ဂက်တံတိုင်းကို ဤတ်အတင်းကျေ ခိုင်းလျှက် ဝိုရာမှု လစ်ပြီးရေကြာ်း သတင်းကို ဆာဝါဖောင် မုဆိုးကြီး ကြားသံသောအခါ သမီး

ဖြစ်သူ မာနသရဖူအား ရေးရှုတော်အောင်တော် တက်တခေါက်ခေါက်ဖြင့် ဒေါသမီးတော်ကာ ပုံက လောက်မှုံး ဆူပုံက်ပုံကို စာဆိုတော်ပြီးပုံညာ အောက်တွင် ရှင်သာအထိုးအနှစ်းဖြင့် သိကိုးဖဲ့ နဲ့ထားဟန်မှာ ဟာသရသဂ္ဂက် မကြောက်ပေးဗူးလားဂြိုရှင်တို့။

နှင့်အတတ်ကြောင့်နှင့်လင်၊ ရိပ်ခြည်မှုမြင်ပြီးဘူး၊ ယဉ်ပါစမဆာဝါ၊ လှပါစမမှုဆုံးမ၊ ကောင်းပါစအမွှေး၊ ဘယ်နှစ်များ၊ ရှိသေးသလဲ၊ သားတယောက်နှင့်ယောင်ချောက်ချောက်ခုခုတလီ၊ နှင့်ရှိပြီ၊ ထိုအစာစာမံဆာဝါတော်၊ သည်တခါနော်၊ နှင့်အဆင်မှာ၊ ဘယ်လင်နှင့်ပေျားမလဲ၊ မိန်းမချော်မိန်းမကောက်၊ လူမြင်တိုင်းကြောက်လိမ့်မည်၊ သဘောက်မသမီး၊ သားကလေးမကြီးမီ၊ ကိုယ်ထီးဘာသာ၊ နှင့်ဟာကို နှင့်မွေး၊ အရေးကြီးတခါသော်၊ တွေ့ပျော်နော်။

၁၈။ နှစ်ခုလပ်မဖော့အိုကို ယမင်းပျို့ထင်မှတ်သဖြင့် လက်ထပ်ရန် ရက်သတ်မှတ်၍ ခန်းဝင်ပစ္စည်းအဖြစ် စောင်ခြင်ထောင်၊ သေတ္တာ၊ မွေးရာ၊ ကော်လော၊ အိုးခုက်၊ ပန်းကန်၊ အဖူဖူးနိုင်သမျှ စုံအောင်တင်၍ တောင်းဆီပြီးမှ မန္တလေးမဟာ့မြတ်မှန်ရပ်ပွားတော်ကို ဖူးမျှော်ရန်ဟူသောအ ကြောင်းပြချက်ဖြင့် ခရီးထွက်သွားသော မဖော့မှာ အသစ်တွေ့သော စာရေးဝတေးနှင့်နောက်မီးလင်းသွားကြောင်းကိုင်း၊ ထို့မှတ်ဖော် မဖော့နှင့်ပြန်တွေ့ရာတွင် အချစ်ကို ဖော်ဖော်သီသီသုံးတတ်သော တခုလပ် မာယာသယ်၏ လှည့်ပြားမှ စက်ကွင်းဝယ် ပက်ပင်းဝင်တိုးရ၍ စိန်အဆိပ်ထမင်းကို ခံတွင်းအလိုက်မှားမိသောကြောင့် သေတွင်းသို့ဆင်းရမလောက် ဒုက္ခာအကြီးအကျယ်ရောက်ပုံ၊ ရင်နှင့်မောရပုံတိကိုင်း၊ မိဘနှစ်ပါးနှင့်ဆွေမျိုးများက တောင်တွဲးနေ စိန်စားကျောက်သဘဲ့ခံအကြပ်မောင်ကင်းပေးမေတ္တာစာတွင် ဆရာကြီးဦးပုံးပုံညာ အောက်ပါလောင်ကွက်ကဗျာဖြင့် ပျော်တော်ဆက်ထားသည်။

အောင်ပါလေ

သပြောင်နယ်တကြာမှာ

မင်းစိန်နှင့်ပိတ္တာ

သေပါလေ

တစွေနောင်ဖြစ်လျှင်

လူဗောင်မှာ သည်သနစ်ကို

ပြောဖြစ်အောင်ပြော။

အပြောင်အပျက်တွင် ရေပက်၍ မဝင်နိုင်သော ဝါဘာရက္ခာယ်လှသောစာဆိုးပညာ ဖောင်ဆရာတ် ပုံစံအမှုအရာ ဟောချက်ယဉ်တဲ့အပ်င ရှင်း၏စွဲကိုင်နေကျဖြစ်သော တန်ဆာပလာများပါမကျနဲ့ ဖောင်ဆရာတ်ရှုပ်လုံးကို ကွဲင်းကွဲင်းကွဲရနဲ့ ပေါ်အောင် အထွေလက်ရကန်ဖြင့် ဖော်ထုတ်ထားပုံမှာ ဟားစရာတန်းမှု မှတ်သားစရာ ဖောင်အသီးအပွဲ့တို့ဖြင့် မှုမ်းထုတ်ထားသည့်အတိုင်း ချုစ်စွဲသော စာဖတ်သူ ကြံစာကို မလုပ်တမ်း ဖတ်ရှုစေလို့။

အားလက်ပောရကန်

ရှားနှစ်သံချောင်း ကိန်းဟောစဉ်၊ ကဗျာရတဲ့ ခြုံ၍၊ စုလိုက်သည်၊ ပုံပုကလေး၊ ယဉ်စိမ့်စိမ့်၊ သမ္မတ်နှင့်ယူ့၍လေ့လာ၍၊ ဆယ်ရေးတရေး၊ လာ၍မေးလျှင်၊ ကြေးအစိတ်စီ၊ သုံးဆယ်စီနှင့်၊ ငွေနှစ်တာထွေး၊ တမ္မားလောက်ပေးတတ်သည်၊ သူငွေးဖြစ်ရအောင်လိမ့်၊ ဂုံးဝမ့်၊ တင့်တင့်ရုပ်ပုံစိစဉ်၊ သင်ပုန်းပြင်၍၊ မေဒင်ဆရာလုပ်ကြရှာသည်၊ နှီးဖျာအနားစုတ်နှင့်မိန်တုတ်မိန်တုတ်ပြုးစိစိမေးလာမည့်သူ၊ လမ်းတရာကို မျက်ဖြူးဆိုက်အောင်ကြည့်၍ အလှည့်အပတ်သင့်သောအခါ၊ မေးလာသရွှေ့၊ စိတ်နင်းတောင်အောင်၊ သူမေးလိုက်သည်ကား။

ရှစ်ကွဲက်ရှစ်ဖြာ၊ ပြုလိုအိမ်သား၊ ရှား-နှစ်-သံ-ချောင်း-မြင်း-ဇော်း-အ-လှ ရှေ့
မြောက်ကလျှင် စ၍ ကဏန်းသူးမှ သက်တည်ရှစ်ခုစား၊ က္ခိုးသချို့နံကရစ်ခွေ၊ လကျာရေသည်၊
တန့်နှင့်ရှိရာသို့ ရောက်သောအပါ၊ ဆရာနတ်မျက်စိ၊ အတွင်းကုပါ၊ ရာဟုပြုလိုကြောင့်၊ ထိုသူ
မယား၊ ကိုယ်ဝန်ဘူးမှ၊ ယောက်း၊ ဟောရန်ရှိရှိ၊ လူထူးပုရှိ၊ ပြာအိညီညက်စက် စုတ်လပ်ကြီး
မား၊ ဝိုးစားစားသည်၊ တျေးတျေးယခုဝင်အံ့၊ မရခြေလျှင်၊ ဥပမ်ကိုန်း၊ သောကရောဂါကိုယ်မက္ခာ
သည်၊ ကြင်နာတဖိန်းဖိန်းနှင့်၊ ကလိန်းကလက်စိတ်မြင့်၊ ဆွဲမှုမျိုးမှု၊ သားမြေးမှုမြောင့်၊ ရင်ထူး
လက်တိုး၊ ဗျာပါကြီးသည်ပူမိုင်ပွဲကြိမ်ချဉ်၊ ပျောက်ပျက်မြှပ်စိတ်၊ ကျွန်ကွဲနားနေအိမ်မကော်း၊
ယာယီပြော်းလော့၊ ငှုံးအိမ်မှာ၊ မသက်သာသည်၊ သူနာရှိတ်ပြား၏၊ နောက်မြောက်ပါးက
သော်လည်းဆုံး၊ ရောဂါပျောက်ကြော်း၊ ပါရပ်စောင်းတွင်၊ မြစ်ချောင်းနှစ် ရှိရာဆို၍ စေတီပြုစေ
လို၏။

ଟଙ୍କା: ଶ୍ରୀହିତ୍ୟକ୍ରୂଯି ମୁଦ୍ରା ପରିମାଣରେ ଏକାନ୍ଧିକ ବାଲ୍କନ୍ ପରିମାଣରେ ଅଧିକ ହେବାକୁ ପରିମାଣ କରିବାକୁ ଆବଶ୍ୟକ କରିଛି। ଏହାର ଉପରେ ଏକାନ୍ଧିକ ବାଲ୍କନ୍ ପରିମାଣରେ ଅଧିକ ହେବାକୁ ପରିମାଣ କରିବାକୁ ଆବଶ୍ୟକ କରିଛି।

ရွှေဂုံခြသေ့မင်း၊ မွေးဘခင်၊ သူကြီးရှင်တို့ ပြစ်တင်ရုံသာ၊ မထောင်းသာသည်။ ချမ်းသာကိုယ်မကင်းဘူး၊ ကျွဲ့နားဟင်မြင်းလူရွှေငွေဝင်စစ်လည်းရှိ၊ တောင်ဒုက္ခနှုပစ္စာတွေက၊ လုပ်ဆောင်လယ်မြှုလွှာနှင့်ပါး၊ သမီးသားလုပ်ပါ့၊ အိမည်မချုပါ၊ ပိတ္တာစသည်။ ဒါရိအသင့်ထားလော့။

သာချို့ငွေသား၊ ပြောင်ဆွဲနှင့်သမီးနှင့်သား ကျွန်ုပ်ပျက်ပြား၍၊ မယားနှင့်လင်၊ ကွာကိုန်းမြင်သည် မရှင် စိတ်ပူးနှစ်လိမ့်၊ တောင်မြောက်ရပ်ဌာန် နှစ်ဌာန် အခြေလေးခု ဝင်လာမှုကြောင့်၊ အလုအပြိုင်၊ တရားဆိုင်၍၊ များလိုင်ဝိတက်၊ အပြိုင်သက်သည် လျှော့ထွေကြေးငွေကျလိမ့်။

သမီးလှလှရှိသသူ၊ သားမက်ကောင်းတွေ၊ ရှုပ်၍ပွဲအောင် ခြေမချသာ၊ လင်မိုးရွာလိမ့်၊ ကြိုက်ရာရွေးယူလေ့၊ သားဖြစ်မှုလည်း၊ ထိုတူစုံတိုင်တော့၊ ခွဲ့မလဲညီ၊ နှစ်လိုလို၊ စျေးချို့ လယ်ချက်၊ ရောင်းမည်ထွေက်သည်၊ ဘူးချော်စည်းနှစ် ပေါ်လိမ့်၊ ဟောသည့်အတိုင်း မဝင်မှ၊ ဒေသ ကြောင့်လော့၊ ကြမ္မာလောဟု ဒွေးရောစပ်ရှက် အတွေးခက်သည် ဝိတက်ဖျားနာထူလိမ့်။

ထိုသူတို့၏ရောဂါကို၊ ရွှေးကောင်းငွေးကောင်း၊ ခြေနှစ်ချောင်းကို၊ လျင်ကြောင်းမဏေး၊ ဝယ်၍ပေးမှ ချမ်းလော့မည်ဆို၏။

ဂုရာပြုံ့ကြုံတွေ သက်ပိုင်းကြုံ၊ များပါထပ်ပွဲ၊ လယ်ယာမြောက်ကြောင့်၊ ဆင်ခြေလည်းရှက် တရားဆက်လည်း၊ ရှုံးဘက်ကသာ။ လည်ကုပ်နာနှင့်ခေါင်းနာထပ်လောင်း၊ ခြေလေးချောင်း ကြောင့် မကောင်းမှုဖြစ်ဆုံး၊ ကာမအာရုံကိုလော်စိုး၊ တခုလပ်ကြီး၊ မှန်ယိုစီး၍၊ ရောက်ရိုးရောက် ရှက်၊ နောက်ပိုးတက်သောကြောင့်၊ အရှက်လည်းရှာ ငွေးလည်းကျော်တဲ့သည်။ လောဘစေတသိက် ကြောင့်၊ စွေး၊ မြောအဟိတ်ကိုက်ခဲ့သည်၊ နောက်တောင်နရတိရပ် ဘုံးကိုနှိမ်းသိရောင်လွှဲ၊ အတင့်ရဲ လျင်၊ ရန်ပုံးပေးစည်လိမ့်၊ စိတ်လက်မကြည်-ဖျားနာရောက်။ ယခင်ဆုံးအပ်၊ နောက်တောင်ရပ် တွင် ရေစပ်နားဆီ၊ သဲစေတိကို၊ မြောက်ချိပြုပြင်ကိုကွဲယ်တင်မှ၊ ကိုယ်တွင်ဘေးမျိုးပျောက်အုံ၊ ထိုနောက်တနည်းယာကြား၊ သူငယ်ကေန်၊ နာသည်မှန်မှ၊ သူသာနှုန်းနောက်၊ သင်းချိုင်းမြေကို၊ ယူစေ တမတ်၊ ဖြူးအဝတ်နှင့်၊ ထုပ်ပတ်ပြီးသောအခါမှ၊ နေ့မြေတို့ရှိရှက်သား၊ မိန်းမနာဖျား၊ ဖြစ်တံ့ ငြားမှ၊ ယောက်၍းပေးစေ၊ တဆွဲပူရီ၊ နာသည်ရှိသော် ကြည့်ပေးအပ်၊ ဘေးမစပ်သည်၊ ပညာတ် အစဉ်ထား၏။

ပူးမင်းပျော်ပါး သည်ရှုံ့ဌာန်၊ ခရီးယာယီ၊ ပြောင်းချိဝေးစွဲ၊ ပြေးရှာရရှုံး၊ နှိုတ်ကလလက် ရောက်၊ အမှုပေါက်သည်၊ ကျေမြောက်လျှော့ကျိုန်းမှန်၏။ အိမ်တွင်လတ္ထံခေါင်တိုင်ဆုံး အမျက် ကောက်လိမ့်၊ ခြေန်းအိမ်နှင့်၊ မြှင့်မှုမိမ်းထိုင်ကျိုးလိမ့်၊ အစားထိုး၍၊ တိုင်သစ်လ၊ နာဘေးဖျား ဘေး၊ ပံ့သိမ်းဘေးမှ၊ ကင်းဝေးစိမ့်တွာ၊ ရွှေဘုံသာကို၊ သွှေ့လူ၍လူ၍၊ ကိုးကွဲယ်ပြုမှ၊ ထိုသူအိမ် ပေါ်၊ သင်သာတော်ကို၊ ပင်းခေါ်ဆွဲမ်းကျေး၊ ကုသိုလ်ရေးနှင့်၊ အဝေးမြောက်စောင်း၊ ယာယိုပြောင်း မှ၊ ဆေးပေါင်းလုန်လေ့မြဲတည့်၊ ရေနှစ်သူစက်ဝတ်၊ ကညာရွှေသစ်၊ လျှော့ရွှေနှစ်လျှော်၊ သည်စေတ် တွင်မှ၊ လင်သားရလိမ့်၊ ဘဝမြော၊ သေရှင်ကွဲဖြင့်၊ ဖောက်လဲပျက်ဆုံး၊ လင်ကုန်ရှုံးသည်၊ ပိန်ချုံး စိတ်ညီးကော်လိမ့်၊ ဝမ်းဝတ်သွေးနှင့်၊ လင်ပူလင်မွဲ၊ သွှေ့ကြောင့်စွဲသည်၊ ရွှေခဲသနေ့၊ ထုံးနှစ် ကြော်၍၊ မအေသူစိတ်၊ ဝိပုရိတ်ဖြင့်၊ စင်ဘိတ်သေ မူးမူးတည့်၊ မျက်စိစုံ၍၊ သွှေ့လာလံ၊ မနှုန်ဆေးဝါး၊ ကုပါဌားလည်း၊ လားလားမကောင်း၊ မပျောက်ရောင်းသည်၊ ဖြုတ်ပေါင်းညီလာခဲ့အုံ။

မေးသူအိမ်ဝယ် နောက်တောင်စောင်း၊ တောင်ပို့ကုန်းမှ၊ ရှိုမြှုတူသည်၊ စုန်းသူနာတိုင်

ပါင်း၍၊ မှန်းတလူဌးလျှောင်း၊ ဟိုင်းဆင်ပျုံဘက်ဆစ်ပိုင်းခြား၊ သူနှင့်ဖြားက၊ အသားမဖြူ၍ ရန်သူတိုးရွှေ့၊ တရားလည်းတွေ့ရမည်၊ အောင်ဗြို့ကြပ်ကြပ်ခံလော့၊ အာသီဝိသံမြန်နှင့်ကင်း၊ အစုံအသား၊ တုတ်လုံဓားနှင့်ကြီးမားသသာ့၊ ကလူညွင်းဆဲ၊ ဝမ်းထဲဓာတ်ပျက်၊ ကိုယ်လက်လည်း ထောင်း၊ ချို့ဆိုမှုရှောင်မှာ၊ ပူလောင်ရောဂါရှင်းအံ့။

ယင်းမှတပါးဟောဆုံးရန်၊ ရှုပ်တုသရီ၊ သဲစေတိကို၊ မြောက်ချီပြုပြင်း၊ နံရှင်ပင်မှာ၊ ဆွမ်း တင်လက်အုပ်၊ ရိုညွတ်တုပ်သည်၊ တည်လုပ်ရပ်သေနှုန်း၊ ဆူယူပန်၍၊ လိုရာတောင်း၊ ပျောက် ကြောင်းစင်စစ်၊ သို့တည်းဖြစ်က၊ သစ်သစ်ချမ်းသာ့၊ ရတို့ရာသည်၊ ကျမ်းစာရွေးထုံးဟောင်းတည့် ငေး။

	၁	J	၅
၁	၈	၃	၆
၂	၄	၂	၇
၃	၉	၅	၈

ပွဲလရာဇ်ပြည် စွဲနှုန်းကြီး၏ ပုံဏား ကောင့်သည် တခါက ပိတ္ထလာပြည် ဝိဒေသရာ့၏ မင်းကြီး၏ သားတော် မဟောနှင့်စကားစစ်တိုးသည်တွေ့ မရှုမလှအရေးနှုန်းခဲ့သဖြင့် ပိုလ်ပါအလယ် ဝယ် ရှုရွှေ့ဖွှေ့ဖြင့် လည်ကပ်ကို ဖိတုနှုန်း၍ သီးစွုန်းကိုဆွဲကာ ထုထောင်းမောင်းထုတ်ပြုးခံရသော ဖြစ်အင်ကို ပြန်လည်ထင်မြင်တွေးမိသည့်အခါတိုင်း အခဲမကြလှသော ယင်းကောင့်ပုံဏားက ဥက္ကနိုဉာဏ်နှင့်တိတ်ကာ စွဲနှုန်းကြီးအား ဖား၍ ဝိဒေသရာဇ်နှင့်သားတော် မဟောတို့အား ပူး၍ သတ်ရန် အကောက်ဥက္ကနိုဉာဏ်ဖြင့် မိမိအရှင်သခင်စွဲနှုန်းမြင်းကြီးအား သွား၍ မလျော့က်တင်မိ မဟောနှင့်ပုဂ္ဂိုလ်၊ ဒေဝိန်းကား မိန်းသိန်းတို့အား ကြိမ်းဝါးပုံပတ်တိုက်ကို စာဆိုဦးပုံညွှေ့က မဟော ပြုကောက်တွင် အောက်ဖော်တိုင်း ဟာသမာန်ဟန်ဖွဲ့စွဲထားလေသဖြင့် ပြုကြပ်ကြတယ်၏ အသက် ဝင်လှသောကြောင့် ချစ်စွာသော စာဖတ်သူ-ကြုပ်ပတ်တိုက်ကို မျက်မြှင်တခု-လေ့လာရှုလေ့။

ငါသားကမွေး၊ ငါမြေားလောက်မှာ ငယ်ရွှေ့လှသည်၊ နာမပျက်ချော်၊ မတ်မဟောသည်၊ ထောက်မျှော်ပလှား၊ စကားရုံးနိုင်၊ စစ်ရေးပြုံးရာ့၊ ပိုလ်ပါအလယ်၊ ပရိယာယ်နှင့်၊ လည်ဆယ်ဆန်း ပြား၊ ပတ္တာမြားနှင့်၊ တရားမလျော့၊ ပျက်ချော်ကြမ်းကြုံ၊ လည်အုပ်ဦးစွုန်း၊ ဆွဲတွေးဒရှုတ်၊ မြော့ပုံပတ်လို့ ပေါက်လုပ်ကျွဲ့ကြီး၊ ဒဏ်ရာဒဏ်ချက်၊ သွေ့စောက်နှင့် အရှုက်ကြီးစာ၊ သေရာဂါအောင်၊ မျက်နှာမေးဖျား၊ ပါးနှင့်ထိပ်ပြောင်၊ ဘယ်တွေ့မလပ်၊ အမာရှုတ်ကွဲ့၊ ထင်ထင်းအရာ၊ နှုသာပန်းမာလ်၊ ဖို့လွှဲမ်းကျံပါလည်း၊ ဒဏ်ရာမပျောက်၊ ရှိလေသည်၊ သပေါက်မသား၊ လူငန္တား၊ လားလားစိတ်က၊ မာန်မချား၊ ထောက်ားအရို့၊ ငါ့ပညာနှင့်၊ ဥက္ကနှာလို့ကြုံရရင်၊ ခံနိုင်ဘူးကေ

ဒက်၊ မိထိလာပြည်လုံးသို့ ထုံးကဲ့သို့ကျေတဲ့အောင်မြေလှန်ပြီးအတပ်၊ ဝိဒေသမင်းမြတ်၊ ယုံမှတ်သည့်မဟော၊ ဖြားယောင်းကာခေါ်ပြီးလျှင်၊ ပြည်တော်သို့ကျသောအခါ၊ ဘမ်းရမည်ဆက်ဆက်၊ ပဂ္ဂတ်နှင့်ဒေဝိန်း၊ ကာမိန်းနှင့်သိန်းအမတ်၊ လေးဦးသားလူလျှပ်ကို၊ အစသတ်လောင်ပြီးလျှင်၊ တကောင်စိတ်ကျင်ထိုးလို့ မိုက်မျိုးစွာတွေ့ကို၊ သေစိမ့်မည်ဆက်ဆက်၊ နန်းတော်သို့ တက်ပြီးလျှင်၊ လျှို့ဝှက်သို့ကျင်တော့မည်၊ ပိုင်းဘုရင်က ဇို့က၊ ဉာဏာသံကြောကြုံနှင့်၊ ချုပ်ပြုကာနှိုးမြတ်ပြီးလျှင်၊ မလိမ်အောင်သွယ်ရောက်လို့ တော့ဆင်ပေါ်က် မုန်သွင်သွင်၊ ကျူးကောသို့ဝင်ရအောင်၊ ပတ်မာန်ဆင်လွှာတ်ဆရာ့။

၂၁။ ကေဝှင့်ပုံဏား မိထိလာပြည်သွားခန်းနှင့်ပတ်သက်သော ဆိုင်းဆင့်ကို စလေဆရာကြီး ဦးပုံည့်က မဟောပြုအတ်တွင် ရှင်သောအသွားဖြင့် ဤနှယ်ရေးခြေထားသည်ကို အောက်ပါအတိုင်း ရှုပါလေ။

နည်းလေးဆယ်မာယာ၊ ထောင်သွားတဲ့ပရိယာယ် ဥပါယ်ကအသချွဲ၊ ပွဲလိမ့်အကောက်တည်ညွစ်လို့ဆိုး၊ ရေမချိုးဘူး၊ ဆိုးကောက်ကြီး တာတေလန်၊ အနှစ်အတိုင်းမသိ၊ အန်တူလို့ မာန်ထောင်လျှင်၊ ခေါင်ပေါ်မှာ ခေါင်လှန်၊ သဲဦးစွန်ဖျား ဓမ္မတိပပရောဟိတဲ့၊ မိထိလာပြည်ရှင်ကို၊ မင်းပွဲ့တိန်ညွင်မနှင့်၊ ဟန်ပြကာ ပိုက်ခင်းလို့ ထောင်ငါးရာ ညွတ်ကွဲ့နှင့်၊ အောင်မြေနှင့်ထုတ်တော့မည်၊ တော့နက်သည့်မြှင့်သာမှာ၊ လင်းပြာနှင့်လယ်ပြောက်၊ တယ်အိမ်တွင်းရောက်တဲ့ ကြုံကောင်းမိခိုလို့၊ သမြတ်ကိုညီဖြိုးလို့ ပတ်လောဘထိုးဆရာ့။

၂၂။ ပွဲ့လပြည်စွဲနှင့်မင်းနှင့်ကေဝှင့်ပုံဏားတို့၏ အတွင်းကြိုတ်ကြိုစည်မှုကို အသေအချာ မိမိရရသိနိုင်ရန် မဟောသဓာမင်းသားသည် မိမိကျွန်ရင်း တမန်တော်ကျေးသားအား ပွဲ့လပြည်သို့ စေလွှာတ်လိုက်ရာ ပွဲ့လပြည်မှ သာလိကာပျိုးမှနှင့်တွေ့သောအခါ သာလိကာမက ရန်ထောင်သဘော စကားတ်စီးနှင့်ပြောပုံကိုင်း တံရစွာန် တော်စော်နဲ့ ထိုနန်းနှင့်မှတ်နှုန်းဟု ဝေးဝေးသာ ပြန်တော့ဟု နှင့်ထုတ်ပုံတို့ကိုင်း စာဆိုဦးပုံည့်က မဟောပြုအတ်တွင် မြှေးကြုံကြ စကားလုံးဖြင့်ဖွဲ့ထားပုံကို အောက်တွင် အကဲခတ်လျက် မလွှဲအောင် ဖတ်ကြပေတော့။

ဘယ်ဘယ် အခါမှုမှကြားစဖွဲ့၊ မြော်လာချက်ထူးလှချည့် ထူးထူးထွေထွေ၊ ပွဲပွဲလိုလို ချို့ချို့ပေါ်ပေါ် ကြေးကြော်ဟန်တန်၊ အသံကြား၊ ဆိတ်ဝါစိုးသည့်နှယ်၊ စကားမပါ၊ မလိမ်ပလာ၊ မယ်ကြားလှသည်၊ ဆောင်းလေသာပြတ်းက၊ ချက်ခြင်းထူးကြုံ၍ အသာကြည့်ရှုရအုံးတော့မယ်၊ ဘယ်မသင့်မလျှော်၊ ခွင့်မမျှော်ပဲ၊ တော့ပျော်ကျေးရှိင်း၊ ဆစ်ပိုင်းမထောက်၊ မကြောက်မရှုံး၊ ဝံ့ဝံ့စားစား၊ ကိုးပါးရောင်လျှပ်၊ ပြာသာဒ်မှန်ကင်း၊ ရွှေနန်းတွင်းမှာ၊ အတင်းခဲသာ၊ ဝင်ရောက်လာ၊ အရာမဟုတ်ပါတကား။

သုတေသနပြာပြာ၊ ရဲမျက်နှာနှင့် ခြင်းရာမသီ၊ တမိတတ်တိုင်း၊ နှုတ်သံရှင်းသနှင့်၊ မဆိုင်းကျူးကျော်၊ ရွှေနန်းတော်သို့၊ တော်စိန်း၊ တိရှစ္စနှုန်းတို့၊ မတန်မရာ၊ မဝင်လာနှင့်၊ မြန်စုံသုတေသနပါ၊ ကိုကျေးသား။

J။ စုံနှုန်း၏ သာလိကာမသည် မဟော၏ တမန်တော်ဖြစ်သော ကျေးသားလုလင်၏ ချစ်ရေးဆိုလှာသော ဆွယ်စကားကို လိုလားနှစ်သက်သော်လည်း မချစ်ဟန်ပြင်းဆန်သယော်နှင့်ရန်ထောင် ဘုတောလျက် ကျေးနှင့်အရာက် လိုက်မဘက်၍ ဖူးစာရေးခက်တာမြှု အရှက်ကဲ့မခံရအောင် ပပ်သုတေသနပြင့် တပ်ဆုတ်၍ ပြန်ပါတော့ဟူသော သဘောကို စာဆိုးပုည်၏ မဟောပြုလေတွင် အောက်ပါအတိုင်း ဟားကွဲကုန်များဖြင့် ပျော်တော်ဆက်ခဲ့သည်။

ဝေဝစ်ခြယ်လယ်၊ ပရိယာယ်နှင့်၊ ဆန်းကြယ်ထူးခြား၊ သူစကားမှာ၊ ပျေားသကာတဲ့၊ သွင်ယူပျောင်းလဲ၊ ကိုရွှေကဲ့၊ လုည်းနှင့်ဆင်တွေ၊ တရံတွေမြှု၊ ချစ်ငွေကြင်ဘက်၊ မိတ်မဘက်မြှု၊ အရကနှင့်ကျေး၊ ဖူးစာဝေးလှချည်။

ကြံရေးဆွဲ၊ ဆိတ်နှင့်ဆင်တွဲသလို၊ ဆန်းနဲ့သွေ့ယ်ဝယ်၊ ရေနံသယ်က၊ ခေါင်းပေါင်းစက်ဗွဲလိုထောင်သည်နှင့်။

ပုံဆောင်ရုပ်သွင်၊ သူခိုးဝင်ပြီးလျှင်၊ အိမ်ရှင်ကိုမှ ခိုးသူက လူလူဟစ်သလို၊ စိတ်ညစ်လို့ သေရော့မယ်၊ တဇ္ဇာကလက်ဖွဲ့ဆောင်သည့်နယ်၊ ပေါင်မြောက်လို့ မပြောပါနှင့်၊ ပေါက်ကျော်အကြားမှာ၊ စိုင်မှားလိုပါသည့်နယ်၊ ရယ်စရာဘန်စိတ်လို့၊ အရှုံးတိုင်းပြည်က၊ မယားသေအိမ်ထောင်ကြီး၊ စနက်မီးမသွေ့ယ်လာနှင့်၊ နောက်ဆွဲယ်မှာ တပ်ဆုတ်၍၊ ပုံစံမသာခံပါတော့၊ ကိုရွှေကဲ့။

ရှက်ကဲ့အောင်ဆိုလိုက်ကရော့မယ်၊ စိတ်ကို စမ်းပါနဲ့ စခန်းသို့ပြန်ပါတော့၊ ကိုကျေးသား။

J၄။ ထိအခါ မဟောကျေးသားက ငှုံးအား တော်ကြိုးတောင်ကြားမှာ ပေါက်ရာကောက်စားတဲ့ကျေးလေကျေးလွှင့်မှတ်သလားဟဲ ပြောဆိုပုံကိုင်း၊ ဆန်ပေးမှ ဆေးရသည်ဟူသောပုံပြင်ကြားရဘူးဟန်မထင် စိတ်ကြီးဝင်အထည်စုတ်က သိမ်လုပ်နေပါကလား၊ ဝယ်သူပေါ်ခိုက်၊ မထိက်လို့မရောင်းလျှင်၊ ကုန်ဟောင်းကုန်ဆေးမြှင့်မိတတ်သဟဲ့ဟူသောစကားနှင့်ဟောကိုင်းလို့ကိုင်း၊ ကာလအခြေမချင့်နိုင်းက ပျို့ဟိုင်းကြီးသဘောနှင့်ဘဲ ကောကျို့ရစ်မည်ဟူသောစကားမှားဖြင့် မထိတတ်ကျေးသားကလိုပုံတို့ကိုင်း၊ စလေဆရာကြီးက မဟောပြုလေတွင် မှတ်ဘာယ်ရယ်ဘွဲ့ကို စကားလုံးကြုံကြယ်ဖြင့် ဤနှယ်ရေးခြယ်ထားသည်။

မူလကူးနှုန်း၊ သံပြောပြောနှင့် အဆွဲလုံမှာ မယ်သာလို့၊ သီရိပျက်ချော်၊ ဂုဏ်မောက်လို့ မော်သလား၊ လူတော်မန်း၊ တော်တွဲးကြီးတဲ့၊ သစ်သီးသစ်ရွှေ့၊ မြှင့်နှုံးမြောင်၊ တော်ကြိုးတောင်

ကြား၊ လေလွင့်ဘားသည်၊ ကျေးသားနှပ်နှပ်မှတ်သလား၊ ဆိတ်နှင့်ဆင်တဲ့၊ မရာဘဲဟဲ၊ ရှက်ကဲ့စွာ ဘယ်၊ မတူတယူ၊ ခိုးသူမပါ၊ အပြစ်ရာတဲ့၊ မာယာတယ် အတည်သိမ် လုပ်လုပ်ကလား။

သူ၏လျှင် သူမတော် သိမ်တော်ပြောင်အနေ၊ အခြေပြု၍ ချိုင်တောင်း၊ လူဖမ်း၍ ရောင်းတဲ့ ပြောင်းရောလူးဆပ်၊ စားလတ်တာတော့ ကျေးလေကျေးလွင့်မှတ်သလား၊ ဆန်ပေးမှ ဆေးရသည်၊ အရေးပိုင်သင်၊ ဝါခင်းကြီးရှင်က ဝါပင်ကိုချိုင့်ရှုယ်လို့ ဝယ်သူပေါ်ခိုက်၊ မထိုက်လို့ မရောင်းလျှင်၊ ကုန်ဟောင်းလို့ဆွဲးသည့်နှင့် ဖျေးကောင်းမှ အမြတ်ရသည်၊ ကာလဆစ်ပိုင်း၊ ထောက်ချိုင့်နှင့်သော်လည်း၊ ဟိုင်းသော်သူရှာတဲ့မယ်သာလို့၊ သတိထားလို့ စုံစားတော်မပါအေး၊ မကိုစိုက်၊ ရတနာကိုမှ နှဲမှာပင် နစ်သော်လည်း မနှစ်တဲ့တဲ့၊ ဤတိသုံးကဲ့သို့၊ လုံးလုံးနောင် ခါ၊ သိပါလိမ့်မည်၊ ပြည်တော်အရိုင်သို့၊ အာကာသကြောင်းက၊ ပြန်မြန်းကာပုံတော့မိမိင့်၊ ကျေးသားသူးဟန်ပြုစေ။

ဓမ္မလဆရာကြီး၏ဘဝဖြစ်စဉ်(၁၁၈၄-၁၂၂၅)

စာဆိုတော်ဦးပုညား ၁၁၇၄-ခ ကဆုံးလဆန်း ၁၃ ရက် ကြာသပတေးနေ့တွင် စလေ မြို့တိုက်စုရပ်၌ ဖွားမြင်လေသည်။ မဟာသမန်းရိုး၊ ပုညာသမန်းရိုးတည်းဟူသော သူကြီးမျိုးရိုးနှင့်မျိုးတွင် ပုညာသမန်းရိုးဖြစ်သည်ဆင်းရဲသားမျိုးမှ ဖြစ်သော အဘားဦးမြတ်ထား အမိဒေါ်ဆုံးတိုးပြု၏။

တနေ့ဦးပုညာသည် နှစ်ခါလည်သားအရွယ်သို့ရောက်သောအခါ ဘခင်ဖြစ်သူ ဦးမြတ်ထားမှာ သာယာဝတီမင်း၏ ဘကြီးတော်ဖြစ်သည်အတိုင်း အမရပူရမြို့ကို သားကထုနှင့်တွေ့ခ စားရန် သွားရောက်တွေ့ဆုံးရာတွင် ဦးပုညာလောင်း သုတယ်ကလေးသည် စည်တော်ရုံးရှုံးရှုံးသော စည်တော်ကြီးကို ပုံပုံတော်၍ ကစားလေသာ် တီးကွဲပ်များ ပြီသစ္စာ ထုတ်ပေါ်လာသောကြောင့် သာယာဝတီမင်းက သင်၏ သား အမည်မည့်ပြီးပြီလားဟဲ အမေးတော်ရှိရာတွင် မမှုည့်ရသေးကြောင်း လျောက်ရာ သည်လိုဆိုက ဝါကပင် အမည်ပေးမည်ဟုမိန့်တော်မူလျက် “မောင်ပုံတော်”ဟုနာမပည်ပြုပြီးလျှင် သုတယ်လေးမှာ နောင်တွင် ထင်ရှားကျော်တော်မည့်အေကြောင်းနှင့် ယခုတွေ့မြင်ရသည့်အုံဘယ်လိုလိုခြင်းရာကို ထောက်ရှုကာ တင်ကြီးနိုင်တိပ်ပေးလိုက်လေသည်။

အသက် ၅၄၀၁အရွယ်ရောက်သောအခါ စလေမြို့တိုက်စုရပ်၍ ခင်ကြီးစထုတွင်င်း၊ တူးမောင်းဆရာတော် ဦးဒီပထံတွင်င်း၊ ပညာသင်ကြားဆည်းပူးလေသည်။ ငယ်စင်ကတည်းက ပညာရင့်သန်လှသည်အတိုင်း တလနှင့်သင်ပုန်းကြီးကုန်ပြီး ၅ လအကြာတွင် မဂ်လသုတ်ပါ၌အနက်၊ အောင်ခြင်းရှစ်ပါးပါ၌အနက်၊ ရတနာရွှေချိုင့်နှင့်တက္က နမကာရပါ၌အနက်တို့ကို စွေစပ်စွာ တတ်မြောက်လေ၏။ စာပေကျမ်းဂန်များဆက်လက်သင်ကြားပြန်ရာ ၈ နှစ်သားအရွယ်ကပင် သွိုကျမ်းနှင့်အောင်တော်များကိုင်း၊ အဘိဓမ္မာကျမ်းနှင့်ဆန်းကျမ်းများကိုင်း၊ သဘောယူတွေ့နှင့်တက္ကဆောင်နိုင်လောက်အောင် ထူးချွန်သူဖြစ်လာလေ၏။

တူးမောင်ဆရာတော် ဘဝန်တဲ့ ပုံလွန်တော်မှုပြီးနောက် စလေမြို့ ခင်ကြီးသာအား ဥပုဇ္ဈာယ်ဆရာပြုကာ ပညာဘိမ္လဟူသောဘွဲ့ဖြင့် သာမဏေအဖြစ်သိ သူတဲ့သွင်းပြီးလျှင် ပုဂံမြို့ ရွှေကျောင်း ဒလခင်ကြီးထံ၌ ဖောင်ပညာရပ်များကို ၃ နှစ်တိုင်တိုင်လေ့လာဆည်းပူး၍ နောက် ဆုံး ဗန်းမောင်ဆရာတော်ဘုရားကြီးထံတွင် သုတေဝနည်း အဘိမ္မာစသောပိဋကတ်ကျမ်းများကို သင်ယူရာ ပါရမိရင့်ကျက်သောပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်ရကာ၊ ပညာရှိတိချိုးမှုမ်းလောက်အောင် ပိဋကတ်ကျမ်း စာများကို တတ်သံကျမ်းကျင်လေ၏။

နောင်တော်ဖြစ်သော စစ်ကိုင်းမင်းအား ပုန်ကန်မြားနားရာတွင် သာယာဝတီမင်းနှင့် အတူ ပါဝင်ဆောင်ရွက်လေရာ ဒက်ရာရပြီး ဘခင်ဖြစ်သူမှာ လမ်းတွင် သေဆုံးရှား၏။ ကဗျာအရာတွင် အလွန်နာမည်ကြီးလှသော ဆရာဆန်းကြီးထံ၌ ကဗျာသဘောနှင့်တက္က သိကုံးပဲ့ သိကုံးနည်းတိုကို ကျနေစွာ သင်ယူပြန်၏။ ပါးလအကြာ မိခင်ဒေါ်ဆုံးမှာ အနိစ္စရောက်ခဲ့ပြန်၏။

ဦးပုညသည် ရွှေမြို့တော်သံတက်ရောက်ပြီးလျှင် ဗန်းမောင်ဆရာတော်၏ ထံတွင် ရှင်သာမဏေပြု၏။ အသက် ၂၀ ပြည့်သောအခါ ရဟန်းပြု၍ လောကိုလောကုတ္တရာစာပေများကို ဆက်လက်ဆည်းပူးရှာမှုများလေသည်။ လူထွက်ပြီးလျှင် သာယာဝတီမင်း ရန်ကန်မြို့သို့ စုန်သောအခါ လိုက်ပါ၍ ရန်ကန်မြို့ရောက်သည်တွင် ဗဟန်း၌ ရှင်သာမဏေပြုပြန်ပြီး ကန်တော်ကြီးဘွဲ့နှင့်ဗဟန်းတော်လာလားများကို ရေးသားလေ၏။

ဗဟန်းမှ စလေသံ့ဆန်တက်ပြီးနောက် ကျမ်းတတ်အကျော် တုံ့ဆာဆရာတော်ထံ၌ လောကိုလောကုတ္တရာ ခက်ရာခက်ဆစ်ကျမ်းတိုကို လေ့လာသင်ယူလေသည်။ ဆည်းပူးချိန်တွင် တရားစာများ၊ မေတ္တာစာများနှင့်ကဗျာများကို အဆက်မပြုတော်ရေးလေသည်။ ထိုနောက် ဗန်းမောင်ဆရာတော်ထံတွင် ဖောင်ကျမ်းများကို ထပ်မံသင်ယူပြန်၏။ ပုဂံမင်းနှင်းကျော် ညီတော်မင်းတံးဘုရင်နှင်းတက်သောအခါ မင်းခစားဖြစ်လာပြန်၏။ စာပေဝန်ထမ်းတော်းအနေဖြင့် ထူးချွန်သူဖြစ်သည့် အတိုင်း မင်းလှုအသခံယွဲဖြင့် သူကောင်းပြုခြင်းခံရပြီး မင်းခြီးစိုက်စုရွာ စည်ရှားကို စားရကာလဘက်ရောတော်ရာထူးဖြင့် ချီးမြှုံးမြှင့်ခြင်းခံရ၍ တနှစ် ရိက္ခာတော်ငွေ ၆၀ဝါ မျှရရှိသည်။

အသက် ၅၅ နှစ်အရွယ်တွင် မြင်ကွဲန်းမင်းသား ပုန်ကန်မှုတွင် အခါပေးသည်ဟုဆိုကာ မြို့ဝန်ဦးသာအိုး လက်အောက်၌ အကျယ်ချုပ်ထားရာမှ ဘုရင်မသိအောင် ကူပ်မျက်ခြင်းခံရလေသည်ဟု အဆိုရှိ၏။

ရေးသားပြုစုံသော ကျမ်းဂန်များမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်လေသည်။

၁။ လတပါသဆေးကျမ်းလက်ာ

၂။ ကြော်သက္ကဆေးကျမ်း

၃။ ယိုးဒယားနိုင်မောင်ကွန်း ၅၆ ပုဒ်

၄။ ရတနာနဒို့မောင်ကွန်း ၂၂ ပုဒ်

၅။ သုဒ္ဓါပုဒ်ဆစ် လက်ာ ၁၇ ပုဒ်

၆။ တေးထပ်မျိုးပေါင်းတထောင်ခန့်နှင့်ဒွေးချိုးအမျိုးမျိုး
၇။ လှေချင်းများ၊ ဗုံရည်သံအမျိုးမျိုး၊ ဒုန်းချင်းအမျိုးမျိုး၊ ရေစက်ချုအမျိုးမျိုး၊ မေတ္တာစာအ^{မျိုးမျိုး}
၈။ ဆဒ္ဒန်ဆင်မင်းစသော ဝတ္ထု ၃၀ ခန့်
၉။ သက္ကဋ္ဌဘာသာဖတ်နည်းလက်ာ
၁၀။ ပဒ္ဒမပြုတတ်၊ ဝေသာရာပြုတတ်၊ မဟောပြုတတ်၊ ဝိယောပြုတတ်၊ ကောသလရေသည်ပြုတတ်၊
စလင်္ခွေးနှင့်ဘယာနာဂုဏ်ပြုတတ်များ။

အခန်း(၂)

ဓာတ္ထိုးယာ၏ထိမိသော ဟိဂ္ဂက်များ

၁။ ခမည်းတော်အဆောင်မှ မယ်တော်အဆောင်သို့ ကူးသန်းလာသော နှစ်မင်းသားသည် အပျို့တော်တရှုနှင့်ထမီဒါးချပ်ဝိတောင်လျက် ပန်းများကို တံ့ချေးဖြင့် ချူးနေသော ဇနပဒကလျာ ကိုမင်းသမီးကလေးအား ငြင်းတို့၏ ခြေကျင်းလက်ကောက်သံ ညီးညီးညံ့ညံ့ လှပ်ရှားထိခတ်သံ ကို ကြားရသောကြောင့် နှစ်းတော်ဆောင်မှ အမှတ်မထင် င့်ကြည့်လိုက်သောအခါ မင်းသမီးက လေး၏ လည်တိုင်စေပွဲတွင် ရှိသောအကျိုးကို အထူးဆွဲသော လေက မြှုံးနေ့တိုင်း မင်းသမီးကလေး၏ ရှင်သားအစုံသည် တိမိဂုံမ်းပုံ ဂုံမ်းခိုးသဏ္ဌာန်နှင့်တူသော ဖြူးလွှဲလွှဲအကျိုးကြားမှ လမင်းပမာ ထင်းထင်းဝင်းဝင်း ရှုရှုတတ ပေါ်ထွက်နေသော အသွေးကို ရှုမြင်ရသော မင်းသားကလေးမှာ ကြိုတ်မနိုင်ခဲမရ သွေးသားထက်လာသည့် အတွက် အနိုင်နိုင်စိတ်ကို ထိန်းချုပ်ရပုံ၊ မိန်းမောရပုံတို့ကို စာဆိုးယာက ညုက်သော သွက်သောအသုံးအနှစ်းဖြင့် အောက်ပါအတိုင်း မင်းနှစ်ပျို့စွဲတွင် သီကံးပြထားလေသည်။

ယင်းသောအခါ ရွှေနှစ်းလျာလည်း၊ ရာဏာမင်းကျော်၊ ခမည်းတော်၏၊ စံပျော်နော်မှတ်၊ နှစ်းပြာသာ်မှ၊ မြတ်မယ်တော်ဆောင်၊ ကျူးအောင်ယိမ်းနဲ့ ကူးသန်းခဲ့၍၊ စမ်းလွှဲဝေရှုန်း၊ ပန်းစုံနှစ်းသို့၊ ဖုန်းလန်းသည့်လူ၊ ရောက်တော်မူသော်၊ ပန်းချူးကြသည်၊ မင်းရွှေရည်သို့ လျှပ်ခြည့်ထက်အောက်၊ ထိန်ထိန်တော်ကြနှင့် လက်ကောက်ညီးညံ့၊ ခြေကျင်းသီကို၊ ဖုန်းလျှော်ကြားလျှင်၊ ပျော်ထောင်ပြုကာ သာရွှေငါးဆီးတည့်း၊ မှတ်မူကြည့်သော်၊ လ၏ရှုပ်သွင်း၊ မင်းလျရှင်မှာ၊ ရွှေရင်လစ်လပ်၊ လည်ခွန်စပ်ကို လေလှပ်တိုင်းဖြင့်၊ ကျိုတ်ယောင်ခဲယောင်၊ ပျာပါနှောင်းလျက်၊ ပူလောင်ပြင်းပြု၊ အားကြီးလှ၏၊ ပျော်းပျော်တိုင်း၊ စိတ်ကိုသိမ်းမှာ၊ နွဲထိမ်းမူးမော်၊ တော်တက်ခေါ်လျက်၊ မယ်တော်စံနှစ်း၊ မြောက်ဆောင်နှစ်းသို့၊ စက်ပန်းသရီး၊ ပုံင့်လေချိသည်၊ ရည့်သိသနာင့်သနားတည်း။

၂။ နှစ်မင်းသားသည် မယ်တော်ဆောင်မှုအပြန် ဇနပဒကလျာကိုမင်းသမီးကလေး၏ အဆောင်တွင်းသို့ အလဲခိုးဝင်သောအခါ သလွန်ပေါ်၍ စက်ပျော်လုဆုံးဖြစ်နေသော မင်းသမီးကလေး၏ပျောင်းပျော်းနဲ့နဲ့ ဝင်းလွှဲလွှဲရှိသော ရွှေလက်မောင်းအလှကိုရှင်း၊ ကြောစိမ်းမြာစုံ မောရှင်နှင့်ဖြွဲ့ဖြင့် ဒေါင်းဥာန်မျှ အီမွှေသော ရင်သားအစုံတို့အား ထိတွေ့ဆုပ်နယ်ကာ ကစားပုံကိုရှင်းစွဲ စာဆိုးယာသည် သူ၏ မင်းနှစ်ပျို့ဝယ် ချစ်စွဲယ် အရေးအသားဖြင့် ကြိုနယ်တန်ဆာဆင်ထားခဲ့လေသည်။

ရွှေသလွန်ပေါ်၊ စက်တော်ခေါ်၍၊ ပျော်လုလှုတွင်၊ အိမ်ရွှေရှင်သည်၊ သက်တင်ရောင်ရဲ့ လက်ရှုတ်တွဲသား၊ ဝတ်လဲတပိုင်း၊ ခြောခါသိုင်းလျက်၊ တိမ်ဆိုင်းလျှော်ပြောင်၊ မယ်တော်ဆောင်ကာ ညီး

ရောင်စိမ်းလဲ၊ ကူးကြခဲ့မှာ လျောင်းလည့်ရာမှာ၊ အသာတစောင်း၊ ရွှေလက်မောင်းကို၊ ပျောင်းပျောင်းနဲ့နဲ့မှိုခါတဲ့လျက်၊ ရဲ့ရဲ့နိစင်၊ ခန်းလုံးရှင်သည်၊ ပန်းရင်ဝတ်တွင်း၊ လက်တော်သွင်း၍၊ မြေဆင်းရှုက်ဖြာ၊ ကြောစိမ်းမြှာလျက်၊ လက်ယာရစ်စု၊ မွေးရှင်နှုန်း၊ ဒေါင်းဥခန့်များ၊ အိမ့်ကို၊ ခက်ဝပန်းရည်၊ ဆုံးနယ်နှုည်သို့၊ လွည့်လည့်ထပ်ထပ်၊ သုံးသပ်၍၌၊ နိလာသီးကို၊ မြင်းဖန်ဖန်၊ ကစားပြန်သော်၊ အလွန်ယားလှ၊ ကြက်သီးထ၍၊ ဘာဖျူးထိပ်တင်၊ လျောက်ပါလျှင်လည်း၊ နားပင်စူးစူး၊ ကြားပြုဘူးတည့်။

ဦးယာ၏အထွေးပွဲတိ (၁၀၀၀-၁၀၄၇)

စဉ်ကူးမင်းနှင့်ဘိုးတော်မင်းတရားကြီးလက်ထက်တွင် အဲချင်းအများအပြားကို ရေးသားသောကြောင့် “အဲမောင်ယာ”ဟု ကျော်လောထင်ရှားသူ ဖြစ်၏။

စဉ်ကူးမင်း၏ မြောက်နန်းမိဖုရားမအူသူကြီး၏ သမီးထံ အကြီးတော်အရာဖြင့် ထမ်းဆောင်ရရှု နေမျိုးမင်းလှကျော်သူဘဲကို ခံယူရရှိလေသည်။

ငှုံးနောက် ဘိုးတော်မင်းတရားကြီး၏ သားတော် အိမ်ရှေ့မင်းထံ၌ ကွဲမြဲးရေတော်အဖြစ် ချီးမြှင့်မြောက်စားခြင်းခံရသည်။ ဘိုးတော်၏ ညီတော် ပင်းတလဲမင်းသားထံတွင်လည်း စစားရလေ၏။ ထို့နောက် ဘိုးတော်မင်းတရားက မှုတ္ထမဖြို့ဝန်ကြီးခန့်၍ သူကောင်းပြုပြန်သည်။

ဦးယာပြုစွဲသော စာပေများ၌ အောက်ပါစာပေများ ပါဝင်ပေ၏။

၁။ မင်းနှင့်ပျို့။

၂။ အဲချင်းများ(ရာသီဖွဲ့ ပုပုဖွဲ့ အိပ်မက်ဖွဲ့ အလှဖွဲ့ ကျေးဇူဖွဲ့ သစ္စာတိုင်ဖွဲ့)။

၃။ ဆယ့်နှစ်ရာသီလူးတားများ။

၄။ ရတုများ။

၅။ ကုက္ပါချောင်း-ဆင်တော်မော်ကုန်း။

၆။ သရီးယနာတင်အန်ချင်း။

၇။ ထိပ်တင်ဖွားမယ်-ချင်း။

အခန်း-၃
ရက္ခန်းဖျက်ဆရာလန်း၏ခလှာင်လုံးများ

၁။ နှစ်လွင်လွင်၊ ယဉ်ယဉ်မြေမြေ၊ လူလူဆန်းဆန်း၊ သူမတူအောင် စွမ်းလှသည့်ကဗျာပန်းဟဲ၏ဆိုအပ်သော ဦးတိုး၏ “ရာမရကန်”ကို ဂလန် တမ်းဆန့်ကျင်လျက် အဆဲ့တိုက်ပြီး လိုက်၍ လိုက်၍ ဖျက်သော အပျော်အပျက် ဆော်နှုက်ထားသည့်စာဆိုဦးလန်း၏ အမြဲးလွမ်းရကန်ပျက်ထဲမှ ကောက်နှစ်ချက်အချို့ကို အောက်တွင် တင်ဆက်လိုက်သည်။

- (က) ရုခိစာဥက္ကာ၊ သုံးရကန်တွင် မှင်ဆံဝေဖော်၊ နားတဘက်ပြတ်၊ လုံးရပ်တင့်တယ်၊ မြင်းမတွေအလယ်မှာ၊ ညာ၊ ဘယ်ကွွဲပိုက်၊ မြင်းသိုးကြီး လိုက်သည့်နှယ်၊ တိုက်ရှုံးကုန်စင်၊ ညာ၌နိဒါန်းဆင်လိုက်သည်၊ သဘင်ရွှေပဲနေတို့။
- (ခ) သုံးဆယ်ခုနှစ်ရပ်၊ သီချင်းတတ်တို့၊ တတ်မှတ်ထို့၏ ဖွဲ့ဆိုပြီး၊ မအိစတောင်း၊ အကောင်းတွေကောင်းရာမှာ၊ အကောင်းပမာဏ၊ သည်လောကတွင်၊ ကောင်းသမျှကောင်း၊ မိန်းမကောင်း–ကောင်းသည့်နှယ်။
- (ဂ) သမင်မဟုတ်၊ ကုလားအပ်မြို့၊ လည်ဂုဏ်ကို ထိသောကြောင့်၊ ငမိသည့်တိုးမှာ၊ ခွေးရူးကိုက်အနာနှင့်၊ ခန္ဓာပြော်း၍၊ ဖလောင်းဖြစ်သည်ပင်တည်း။
- (ဃ) ရွှေကူးသာခံများ၊ ကျောက်ဂုဏ်နှင်းက၊ ညာ၌ဆန်းသမင်၊ နာနာရှုပ်ဆင်ရာတွင်၊ သပြေပင် စခန်းမှာ၊ မြင်းဖမ်းသည့် အဟန်နှင့်၊ မင်းကျေန်ရစ်သား၊ သတုံးမှားတို့၊ ရွှေမြှေးတော်နှင့်၊ ခွဲ့ငွေးလိုက်သည်၊ လင်ကွဲ့ေးလောက်ကျယ်လေရာ။
- (င) အပလီ–ဂါးမြို့ရဲ့မောင်၊ ရသေ့ယောင်ဖြင့်၊ ဆောင်တင်ရထား၊ သီတာနှင့်မှားလို့၊ ဘူရားစား၊ မကျို့နှင့်၊ စိတ်ခိုင်ဘို့သမှား၊ ဘယ်လိုပင် နှုတေသာ်လဲ၊ သိဂုံးမြင်းသက်စုံ၊ ခေါင်းဆယ်ခုမှာ၊ အခုံ–မပါချေသော်။

၂။ မြားကြကြစကားလုံးများနှင့် သီကုံးတင်ပြလေ့ရှိသော ရကန်ဖျက်သံတော်ဆင့်စာဆိုဦးလန်းက “မီးယပ်ဆေးနည်းဒုံးချင်းတွင် စာရှုသူတို့ ဘဝ်အေးအောင် ရှုင်ဆေးကလေးများတိုက်ကျွေးထားပုံမှာ မှတ်စရာလည်း တသွယ်–ရယ်မောဘူးယူလည်း တတန်ပင်။

မီးယပ်ဆေးနည်းဒုံးချင်း

ရှားစောင်းသညာ၊ များစွာထပ်၊ လက်ပပ်မှယုံကြလေ၊ ကာကိုပစ်၍နှစ်ကိုခါ့န်း၊ ပိဿာမှုန်းမှုန်းချိန်းထည့်၊ ရွှေမန်ကျည်းစေ့ခံသင်၊ ဝါးဆယ်ချိန်ခွင့်ဒေါ်လီဘက်တော့၊ ထန်းဖို့ထန်းလျက်၊ သုံးဆယ်ဖျော်၊ အိုးသစ်ပေါ်မှာအန္တာဖုံး၊ စမ်းပါးပါးတွေပေါ်ကဖြူး၊ နဲ့နဲ့နှင်းပို့အောင်မွှေ့၊ ကြောင်းဘားမြိုးရှည်းမှတ်ဖော်ယက်အောင်၊ စပါးနှက်တို့ကိုကျယ်စွာမှာ၊

ရက်ခုနစ်ခါ လည်အောင်မြှပ်၊ သွေးပုပ်လေပုပ် ဦးမြိမ်လေအောင်၊ တနေ့သုံးကြိမ်ယူကာ စားမှ ထွားညံသည့်ရွှေကိုယ်၊ ရှိန်းလုံး၊ အဒေါ်အပါးရေတွဲနဲ့ယ်၊ ထွားဖွံ့ဖြိုးတုတ်ခဲ၊ မျက် ဝတ်တွဲထူး၊ အပူကိုနိုင်လှတတ်၊ ဦးသာခိုင်ယ်စဉ်တုန်းက၊ သုံးနေကျလက်စွဲ။

၃။ ခရဲသီးဆေးနည်းဒုံးချင်းကတော့ ဆေးနည်းလည်းမှတ်ရ၊ ရယ်လည်းရယ်ရသည်၊ ဆရာ လန်း၏ ရှင်ကွဲရှုန်းကလေးမိုးချစ်စွဲထူး မလုတ်တန်းဖတ်ရှုစေခလို။

ဆီးရှင်သည့်ခရဲသီးဆေးနည်းဒုံးချင်း

ဗာရပ်ချောင်မှာ အရောင်ကြုတ်သည်၊ ပြုပြတ်မင်းတိုင်းဝင်ပေ၊ အရှုက်ကျားနှင့်ပျားလို ချို့၊ ခရဲဆိုသည့်ထိသစ်သီး၊ ဓားနှင့်လှို့ထန်းလျှက်သိပ်၊ တဆိတ်စေနတဆိတ်စာ၊ မ ဘိတ်စေရာပုံစပါး၊ ထားမြှပ်ပါလေ၊ အနိုးပြီးမှ ပုသည့်နေရာ၊ လိုက်ဆူဝေလိုစိတ်တန်း ချည့်၊ ဟော-သည်တခန်း၊ ဆေးရွှေလျှော်ကို၊ တွေ့ကြုံမှန်မှန်နှစ်ပြန်သောက်၊ ဆီးဝမ်းပေါက် လိုကျင်းယောက်၊ ခု-ရှုတ်တရက် ရှင်ရှင်ဆင်းလိမ့်၊ ရှုရှုသံချင်းစဲမည်၊ ကဲ့တိုင်ပုန်းဘာဝ၊ နှုန်းသကချုန်မထားနှင့်၊ မင်းနားစိတ်နေသူတိုင်း၊ ဝန်ပို့လျော်ထိုးပခုးထမ်း၊ ခေါင်းရှုက် တခန်းနေပူခဲ၊ အသောလျှော်မြန်မြန်ပေးဘို့၊ ကျောင်းစာရေးနှင့်အလွန်သင့်၊ ပိုန်းနာရင် တဲ့ကာလသား၊ ခြောက်သွေးပါတဲ့ ကညာမယ်၊ နှို့ထူးယောက် ဘယ်မရေးနှင့်၊ အထမနေး မပြေးခင်၊ ရေဟောင်းရှင်ရှင်ထွက်သည့်ဆေးမင်း၊ လက်ခြေကျိုးနှင့်ဒေါ်ဖိုးအိုး၊ မသုံး စေလိုချုန်လိုလွှာတ်ဘို့၊ ဆေးများနားပန်၊ အဝတ်လှန်နေး၊ သူစို့ရင်ဆွေးတတ်တဲ့ ရွှေသေး တော်ရည်၊ ဖြားပြားသွေးယ်တို့၊ လူကွယ်ရာရှင်းကြုံ၊ ဆင်းလိမ့်ရည်ရည်။

စာဆိုတော်ဆရာလန်း၏ဘဝမှတ်တမ်း

(၁၁၁၅ ခန့်-၁၁၆၅ ခန့်)

ရာမရကန်တခုတည်းနှင့်ပင် မြန်မာစာပေသမိုင်းတွင် ထင်ပေါ်ကျော်ကြားသောစာဆို သံတော်ဆင့်ဦးတိုးနှင့်စာဆိုပြို့င် တခေတ်တည်း ပေါ်ထွက်လာသူမှာ ရကန်ဖျက်ဦးလန်းပင်တည်း။

ဦးတိုး၏ရကန်ကို ဘက်တိုက်ဂုံတိုက်၍ လိုက်ဖျက်ကာ စာပြောင်အသွင်ပြောင်းလဲ၍ တ နည်းတပုံ ဟာသအာရုံခံစားနိုင်စေရန် အပြတ်အရှေ့န်း အပြောင်အလော် အရေးအသားကောင်း သဖြင့် လူသံများသူဖြစ်၏။ တန်ည်းအားဖြင့် ဟာသပညာ၌ ကျမ်းကျင်သည်။ ရကန်ဖျက်များ သီးနှံနေကြောင်း အိမ်ရှေ့မင်းကြားသိတော်မူသောအပါ ဦးလန်းကို ခေါ်တော်မူလျက် “မောင် မင်း ငါ့ရွှေတိုက်စိုးရေးသော ရာမရကန်ကို အသွားဖျက်၍ ကလောက်ပျက်ချော်သော စာများရေး နေသည်ဟု ကြားရတယ် နောင်ကြားမိလျှင် မောင်မင်း သည်စားကိုကြည့်”ဟု မိန့်တော်မူသည်။ နောက်ပိုင်းတွင် ဆက်လက်မရေးပံ့ကြောင်း အဆိုရှိ၏။

ရေးသားပြုစုသော စာပေများကား အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်၏။

၁။ ရာမရကန်လိုက်၍ဖျက်သော ပျက်လုံး-သောလုံး ရကန်ပျက်များ၊
၂။ စုန်းစေရတဲ့၊ အီးစေရတဲ့ တစ္ဆေတိုင်ရတဲ့များ၊
၃။ ဆင်သမနှင့်လေဆေး၊ လျှက်ဆားခိုးချင်း၊ မီးယပ်ဆေးနည်းခိုးချင်း၊ ဖရဲ့သီးဆေးနည်းခိုး
ချင်းများ။

အခန်း-၄

ဖိုးသူတော်ဦးမင်းနှင့်လူဦးမင်းတို့၏ ဟာသရည်လွှမ်းစော့ အာဝန္တန်းကဗျာများ။

၁။ အနောက်ရင့်သနသော ဖိုးသူတော်ဦးမင်းက “သူ၏တောင်သူရှုပ်စုံးချင်း” တွင် ပဲမြှုံး
မျိုးစကားလုံးများဖြင့် ခြယ်မှုန်းတင်ပြထားသည်ကို အောက်တွင် မလွှဲမသွေ့ တွေ့ရပေအဲ။

အတောင်သူဦးရှုပ်စုံးချင်း

ခက်ရင်းစွဲယုံစုံ စိန်တောင်ကြီးနှင့် ဝါးစီးဆင်ပြောင် အားပေကို အမွှုစိုးရန်တွေ့ကျွန်း
တုလိုချွန်လျှင် ခန္ဓာစဲမယ်၊ ရဲရန်ညွှန်ဖြူ။ ကိုးပိဿာစီးဓားမကြီးး၊ ရှင်မီးတကြောင်းကျွန်း
ပြီ။ ကုန်းဘောင်ရွှေ့တောင်ကန်ကဲ၊ ဘေးဘိုးစဉ်ဆက်ခုတိုင်းအောင်၊ ရေးသော် မ
ရှောင်ထမ်းမဲ့ထောက်၍၊ ဟာလယ်ကို တော့မှာပျော်၊ စီးပွားထင်ပေါ် ပြောင်းနှင့်စပါး၊
ပဲမျိုးအပြားဗူးသခွား၊ ကရားမြို့မန်ထုတွင်၊ ဝါးမှုမ်းစုံလင်ချုပ်ပေါင်ခင်းနှင့်၊ မကြား
ခရမ်းသီးမျိုးလျမ်း၊ ပိုက်တန်းစည်းစိုက်၊ ရွှေယုန်ထောင်ကာ၊ ချိုးနှင့် ငံးစာကိုလေ၊ ပ
တတ်မွေးကြိုင်စွာ ဇွန်လုံးထိန်ထိန်ပါ၊ ရေယာ့စီးတဲ့တော့မြိုင်သာ၊ ပြောင်းပဲ ရောရာ
ဆန်တဝ်ကုန်း၊ စပ်းကျင်းလျက်ပြည့်အနက်၊ လူပျို့ချက်တဲ့ဟင်းလျာကို၊ ရောရာ ချိုး
လှချည့်၊ အပျို့ရွှေ့နှင့်ကားအောင်၊ စားပါလှည့်ဗုံးပေါ့။

၂။ အယဉ်အနွှေ့တွင်သာမက ရှင်သမှုအတတ်တွင် မခေါ်သော စာဆိုသူဦးမင်းက “အဖိုး
ကြီးအိုများ” ၏ လက္ခဏာမူရာအကျင့်စရိတ်တိုကို “အဖိုးကြီးအိုရှုပ်စုံးချင်း” တွင် ဓမ္မတ်ပုဂ္ဂိုလ်ထား
သလို ဖော်ကြူးထားပုံမှာ နှစ်သက်ရှင်မြှုံးစရာ၊ မဟုတ်ပါလော့။

ရွှေ့ကုန်းဘောင် တည်ထောင်စကာ၊ ဘေးလောင်းဘုရားငယ်ကျွန်ယုံ၊ ဂုဏ်ပြုင်ရပ်ပြုင်
မဝါကြန်း၊ မျိုးစီးသာစွာ ပုံများနောင်၊ ကော်ရစ်ခါးကြောင် ဆောင်ပုံတီးနှင့်၊ တံတိုကြီးကာလ
ပေါ်၊ ဆထုံးနှစ်မှ ချစ်စိတ်ဝင်၊ အပျို့ပုံသင်များ ဆံုံ်ကယ်၊ လာလိုက်ခဲ့ခေါ်၊ င်ဖြူဗျာကို
ဖြန်တကျိုက်၊ ဘင်းကိန်းကြိုက်လို့ စိတ်ကြိုက်ပေါ်၊ အသရော့မှာ ခေါင်ကမှတ်တော့၊ ဆေးဒန်
သတ္တုစံတုပါ၊ သုတေသန-နာလုပ်တဲ့အတတ်၊ ဘယ်အနိစ္စ ဘယ်ဒုက္ခ၊ တရားမရဆင်ခြင်၊ အပျိုး
မြင်မျက်ချို့ပြလို့၊ အမိန့်ဖစ်စွာအောင်၊ ရော့ငွေ့သပြာပေးတဲ့တကျုပ်း။

အမွဲအဖိုးသွဲဖိုး၊ အဆိုးမှုဖြင့် လွန်ပျော်ပါး၊ မှတ်ဆိုတဲ့ပုံးနှင့်ငွေ့သွားကြောင်၊ ခေါင်း
ပေါင်းစတေသာ်၊ ပေါင်းလို့တခေါ်၊ စိနာနအလုံးစုံ၊ ပဆစ်သီးပုံကြုံအတ်ခတ်၊ ကြိုးထိုးရယ်မှတ်
ပေါက်နှစ်ဆယ်၊ ဉာဏ်ထူး သတ္တဖန်တယ်ကိုလေ၊ မောင်ကြိုရာရဲပနော်ပေ၊ နောက်နောင်ခါမြဲလို့
မသွေ့၊ ရွှေငွေ့ပေးရေ့ယူတော့မေ၊ တွေးဆမျှော်ထောင် နောက်နောင်ခါ မယ်မသွေ့နှင့်၊ တောင်
ငွေးပါစရာနှင့်သွေ့မယ်၊ မင်းယူတော့ချက်ခြင်း။

၃။ ဖိုးသူတော်ဦးမင်းနှင့်လူဦးမင်းတို့သည် တခဏပွတ်ဘက်ဖြင့် ပြည့်စုံသော စာဆိပ်များ ဖြစ်ကြသည်။ ရှုတ်ခြည်း စာဖွဲ့ရာ၏ အစွမ်းထက်မြတ်ကြ၏။ တခါက အမရပူရမြို့တော် တောင်ဘက် ရွှေကြုံယက်ဘုရား၏ ဆုတ္တာကြရာ လူဦးမင်းက...

ကျော်ကြီးကိုဆောင်။

သူတော်ယောင် ဘယ်ကိုကြုံမယ်။

ပြောစမ်းပါကို။ ။ဟုဒွေးချိုးအခံပိုဒ်ဖြင့် အကွက်ဆိုက်အောင် ရှုတ်ခြည်းစာဖွဲ့လိုက်သည့်အခါ ဖိုးသူတော်ဦးမင်းကလည်း အားကျော်ဖွံ့ဖြိုး...

“ဝါဆရာကြုံယ်နှင့်တော်တောင်သာက၊ ဇော်သာပို့ သူ့သာမလိုဗို့”ဟု ဒွေးချိုးအ အပ်ပိုဒ်ဖြင့် နှုတ်တိုက်မြတ်ဟပြီး အချက်ကျကျ ချေပလိုက်လေသတည်း။

၄။ တနေ့ရင်မှာ ပျိုးသော မေတ္တာပန်းဖြင့် ချစ်လင်းပွင့်နေသော လုံမင်းသည် ရွှေဝါ့သို့ ခရီးလွန်နေသော မိမိအသည်းနှုလုံးတမျှ ဆွဲကြင်လှသည့်ချစ်သူထံ စာတမန်ရေးလိုသော်လည်း လက်ရေးကမလု ကျကျနှစ်ကလည်း ဆီလျှော်အောင် မရေးတတ်သဖြင့် ဘေးကျပ်နှင့်ကျပ်ဖြစ်နေရကား စာဆိုဦးမင်းထံချဉ်းကပ်၍ အကူအညီတောင်းရာ ဦးမင်းက အောက်ပါတို့ချိုးတပုဒ်ကို ရေးစွဲ၍ ပေးလိုက်သည်။

ရွှေဝသူး။

ပါးလိုက်ဘို့လေ။

လွှမ်းစာခွေ့။

အထွေ့ထွေ့။

ပြောတယ်လို့မင်းအေး။

ချစ်လို့သာကုံးရတော့့။

စာလုံးတယ်မလှပြီဘာ့။

မိန်းမလက်ရေး။။

အကြောင်းရင်းသိသော ဖိုးသူတော်ဦးမင်းက အဆိပါကဗျာအား ဟာသဖုံးလွှမ်းသောစကားများဖြင့် ပြောင်းလွှဲပြုစပ်၍ လူဦးမင်းအား ဘေးထဲလိုက်လေသတည်း။

ရွှေဝသား။

စားလိုက်ပါတဲ့မျှနဲ့တိတော့့။

ဝမ်းကျလို့နော်။

တခွဲခွဲ့။

နေတယ်လို့မင်းအေး။

ညွှန်လို့သာကုံးရတော့့။

ချေးတုံးတယ်မလှပြုဘူး
ဝမ်းကျလိုလေး။

တခါက လူဦးမင်းသည် ရွှေကြောက်ယက်ရွှေကြောက်ကျဖေတော်များအား ဖူးမျှော်ပြီးသာ ကာလ ကြည့်ညိုစိတ် တဖိတ်ဖိတ်လွန်ကျိုးလာသဖြင့် သွေ့တရားပေါက်ဖွားလာသည့်နှင့် အညီ ရွှေကြောက်ဖေတော်အကြောင်း ဝန်ညှက်ဖြင့် အောက်ပါအတိုင်း ဖွဲ့သီပေးလိုက်သည်။

ကြောက်ယက်တဲ့ကျပြန်။

ကျောက်စွန်းစိန္တကာ၊

ဥပဒေခါတော်ရာ၊

ယင်းမူလမှန်။

မျာ့ဖိတ်ကယ်ခံ၊

နိုဗ္ဗာနှင့်အပြောင့်၊

ဖက်မှုသာကင်းတော့တယ်။

ကြောက်မင်းတောင်ပံ့သို့လို့

ကွန်းခိုတဲ့ထောင့်။

ထိုအောက် ဂင်ယို ပြောင်းပြန်လှန်၍ ပစောက်လုပ်လိုသော ဖိုးသူတော်ဦးမင်းက အဆို ပါလူဦးမင်း၏ ကများကို ဖျက်၍ ဟာသကွဲက်သွေးပြီးလျှင် ချက်ချင်း တဖန် ရေးသီပြီးသကာလ အောက်ပါစာသားဖြင့် နှုန်းလိုက်လေသည်။

ပက်လက်ခွဲ့။

မွောက်သွေးသူနော်လို့

ပြုသလေခံရှာရာ။

ရင်းထိမှုတန်။

ချာထိပ်ကယ်လန်။

စိတ်မှန်နှင့်အတောင့်။

ဖက်လို့သာလင်းတော့တယ်။

ငမင်းပေါင်တံ့လျှို့လို့

ငွေးညိုနှင့်ဆောင့်။

ဖိုးသူတော်ဦးမင်း၏ စာပိုဒ်မှာ ကြမ်းတမ်းသော်လည်း ဟာသရည်ဆမ်းထားသောအပြုံး ပန်းကများဖြစ်သည့်အတိုင်း စက်ဆူပုံရှာ့သွားယ် အနဲ့အသက်များ ပောက်ပြယ်ပြီးရွင်မြားဘွဲ့ အဖြစ် တခစ်ခစ်ရယ်မောရပြီး တသောသော စွဲကျွန်းရွစ်လေသတည်း။

၆။ တနေ့ ဖိုးသူတော်ဦးမင်းသည် မိမိဝင်းအိမ်ရှိ တင်းတိမ်ကာရုံထားသော အဆောင်ထဲ

တွင် နေပူစာလှုံးနေစဉ် စာဆိုးမင်းသည် မြင်းတကောင်စီးနှင့်လျက် ဖိုးသူတော်ဦးမင်း၏ အမ်ဝင်းဝန်းဆိုက်ရောက်လာသောအခါ မြင်းပေါ်မှ လှမ်းရှု ဖိုးသူတော်ဦးမင်းအား အောက်ပါလက် တန်းကဗျာဌဗုံး ...

“ဆောင်တေးတိမ်နှင့်ဝင်းအိမ်နှင့်ကိုး”ဟု စာချိုးလိုက်ရာ ဖိုးသူတော်ဦးမင်းကလည်း။

“ရောင်ဖျင်းသိမ်နှင့် မြင်းပိန်နှင့်ကိုး...”ဟု အားကျမ်းပါ ပြန်လှန်စစ်ထိုးရှု ကဗျာချိုး လိုက်လေသတည်း။

၃။ တခါက လူဦးမင်းနှင့်ဖိုးသူတော်ဦးမင်း တွေ့ဆုံးကြရာ ဖိုးသူတော်ဦးမင်း၏ ကဗျာညာက် နှင့်စာပေအရည်အချင်းတိုကို ရူးစမ်းလိုသဖြင့် လူဦးမင်းက စတင်ရှု အောက်ပါကဗျာတပုဒ်ကို နှုတ်ဖြင့် စပ်ဖွဲ့ရှု တီးခေါက်လိုက်လေသတည်။

ကျော်ပော် အသင့်။

ကျမ်းရှုးကုန်ယောင်နှင့်။

အာဖောင်ဖောင်ရှုတုံးများ။

ကြားရှာသထုံး။

ထိုသို့ လူဦးမင်းက ကဗျာလက်တန်းဖြင့် ညာက်စမ်းလိုက်သောအခါ ဖိုးသူတော်ဦးမင်း သည် အညွှားမဲ့ အလျော့ဗုံးမပေးဘဲ အောက်ပါအတိုင်း ကဗျာရည်သွေးကာ ဒက်ကနဲ့ဖြင့် အကွက် မိအောင် ပြန်နှုတ်လိုက်လေသတည်း။

မေးချင်ရာ။

မေးပါမောင်ရှိ။

ပိဋကတ်ကိုလာ။

သိမှတ်ထာအာဂုံနှင့်။

ကျမ်းသုံးပုံခန့်ခေါက်။

ပေါက်ခဲ့သဗျို့။

၄။ တနေ့ ဖိုးသူတော်ဦးမင်းနှင့်လူဦးမင်းတို့သည် မြို့တော်ထဲလျောက်လည်ပြီး စကားတ ပြောပြောနှင့်သွားကြရာ သက်ကြီးကြားတယောက်သည် နန်ယ်ပျို့မျစ် လှသွေးဆူတြာ ရှုတိုင်းလှ သော မြေးအရွယ်ခလေးမတော်ဦးနှင့် အချုပ်ပလူးနေစဉ် အမှတ်မထင် တွေ့မြင်ကြသောအခါ လူ ဦးမင်းက အမြင်ကပ်လာသည်နှင့် အညီ ဖိုးသူတော်ဦးမင်းအား မျက်စပစ်ရှု အောက်ပါကဗျာ အခံပိုဒ်တပုဒ်ကို ရှုတ်တရက် ချိုးပစ်လိုက်လေသတည်။

အချုပ်သား။

သွားကမရှိ။

ဖိုးသူတော်ဦးမင်းကလည်း ရောင်းရင်းစလိုမှ ကဗျာမသွေးလျှင် ပါလဆွဲးဖြစ်သွားမှာ ဘဲဟု ပြောပြောဆိုဆိုနင့် အောက်ပါအအုပ်ပိုဒ်ကဗျာကို အကုတ်ဆိုက်အောင် တောက်လျှောက် လက်တန်းဖွဲ့ဆို၍ အဖိုးကြီး၏ ရုပ်လုံးပေါ်အောင် ပျော်တော်ဆက်လိုက်လေသည်။

အိမ်ဦးခန်းရယ်က၊

အဟန်းဆိုတော်ရ၊

တော်လုပါဘိ။

၉။ တခါက ဖိုးသူတော်ဦးမင်းနှင့်လူဦးမင်းတို့သည် သံလျင်မြို့ ကျိုက်ခေါက်စေတီတော် အား အတူတက္က သွားရောက်ဖူးမျှော်ကြ၏။ လူဦးမင်းသည် စေတနာသွေ့တရားပေါက်ဖူးလာ သည်နှင့်အမျှ ကျိုက်ခေါက်စေတီတော်အား ကြည်ညိုလှသဖြင့် ကဗျာအခံပိုဒ်တပုဒ်ကို တခဲ့ကုပ္ပါဒ် ဉာဏ်ဖြင့် ဖွဲ့သို့လျက် အောက်ပါအတိုင်း အစပျိုးလိုက်သည်။

ကြည်ညိုစိတ်ကယ်သန်။

ပြည့်နှံဗာန်ခေါ်မာသို့။

စေတနာရည်စုံး။

ဖိုးသူတော်ဦးမင်းကလည်း စေတနာထက်ထက်သန်သန်ဖြင့် အောက်ပါအတိုင်း အအုပ် ပိုဒ်ကို ရှုသတိနှုန်းလုံးခိုက်အောင် ဖွဲ့သို့ရေးပြလိုက်လေသတည်း။

ရေယာ်ဝန်း။

မွေးလွန်စံရှင်တဲ့

မြို့သံလျင်ကျိုက်ရှင်စော့

ဉာဏာသဖူး။

၁၀။ တနေ့တွင် အမရပူရမြို့တော်အနီး တပ်ကြီးလယ်ပြင်တွင် ဖိုးသူတော်ဦးမင်းနှင့်လူဦးမင်းတို့သည် အလွှာပသလွှာပဆွဲးနေးရင်းမှ တဆင့်တက်၍ မိန်းမပြဿနာသို့ကူးပြောင်းရောက် ရှိလာသဖြင့် တိတိကျကျ နှီးနှောကြလေ၏။ ထိုအခါ လူဦးမင်းက ဘယ်မိန်းမအမျိုးအစားသည် အကဲမတွဲသဖြင့် ဖဲကြုံအပ်ကြောင်းကို ကဗျာဖြင့် ထုတ်ဖော်၍ ဟာသဉာဏ်ဖြင့် အောက်ပါအတိုင်း ကြပြလိုက်သည်။

သားဖြူ။စပ်။

မှတ်ကြတော့ ဟတ္ထနီး

ရှောင်ရာသည်တန်း။

ထိုသို့လူဦးမင်းက ချက်ခြင်းစာဆိုပြုသော ဖိုးသူတော်ဦးမင်းကလည်း ဘယ်မိန်းမဘယ်
အမျိုးအစားသည် အကဲနိုင်သဖြင့် စက်ရာတွင် ဖက်ကာယှဉ်တဲ့၍ အိပ်သင့်ကြောင်းကို ဝန်ဥက္က
တဖိုင့် ဟာသလွှမ်းခြုံထားသော ကဗျာတပုဒ်ကို သရုပ်ဖေါ်ပြီးသကာလ အောက်ပါအတိုင်း ဖဲ့
ပဲလိုက်လေသတည်း။

ကြုံသွေ့အလို့၊
အသိဥက္ကတိသုပ္ပါတွေ့မပါ၊
အသားခွာညီပြာနှုံး၊
ပိန်းဂုဏ်စိုး။

၁၁။ တခါက လူဦးမင်းသည် စာဆိုဘက်ရေးဘော်ဖြစ်သည့်ဖိုးသူတော်ဦးမင်းအား ရောဝတီ
မြစ်ဆိပ်ကမ်းတွင် ရေချိုးရန် အဝတ်များလဲနေစဉ် သူငယ်ချင်းဖြစ်သူ ဖိုးသူတော်ဦးမင်းအား
ကျိုစယ်လိုသဖြင့် အောက်ပါဟားကွက်ကဗျာဖြင့် စလိုက်လေသည်။

ဟွေဖော်သူတိုး၊
တက္ကာမောင်ကြီးလို့၊
လောင်တီးသကိုး။

ထိုအခါ ဖိုးသူတော်ဦးမင်းက အခြေအနေပေးလှာသောကြောင့် သူ၏ အဂါးလာတ်မတ်
ထောင်ခြင်းမျှသာဖြစ်သည့်အတွက် အောက်ပါကဗျာတေးဖြင့် အဖြေပေးထားလေ၏။

ထံထံကာ၊
ဒူလာလေဖြန်းလို့၊
ဖေတန်းသဗျို့။

တနေ့ဥနေစောင်း၌ လူဦးမင်းနှင့်ဖိုးသူတော်ဦးမင်းတို့သည် လေညှင်းခံရန် အညားပ်း
ပြောလမ်းလျောက်လာကြရာ ကုန်းစောင်းတခုပေါ်တွင် ပေါက်ရောက်နေသည့်ညောင်ပင်ကြီးတ
ပင်အနီး ရောက်လာလေ၏။

ထိုအခါ လူဦးမင်းက “သူငယ်ချင်းတို့များ ငယ်ဝယ်က ကြားဘူးတဲ့စကားရှိတယ်—မှတ်
မိသေးရဲ့လား... ဖိုးသူတော် ကျပ်တလုံးနှင့် ညောင်ပင်ကုန်းမှာ အိပ်လို့ပျော်တဲ့”ဟု မခံချင်အောင်
ဥက္ကထွင်ခါစလိုက်ရာ ဖိုးသူတော်ဦးမင်းက... “ကိုရင်မင်းဆိုတဲ့သဘောက မနောအဆုံးကွက်နှင့်
ကျူပ်ကို ထိုးနှုက်ထာမဟုတ်ဘူးလား... သတ္တိရှိရင် သရုပ်မှန်နဲ့ ရှုတ်ခြည်းညာက်ပျိုးပြီး စာချိုးကြ
စို့လား”ဟု ပြန်လုန်ကလော်လိုက်လေသည်။

ဤသို့ ခုန်းတုန်းသံကို လူဦးမင်းကြားသိသောအခါ ငှုံးက အောက်ပါအမေးစခန်းကို
လက်တန်းကဗျာဖြင့် ဖဲ့ဆိုပြလိုက်သည်။

ကျပ်တလုံးရယ်နှင့်။

ညောင်ကုန်းရောက်သောအခါ

စက်ပါနှင့်မျို့။

ကျော်ကိုယူ။

လူကိုပင်မတရား၊

မှားတတ်သမို့။

လူဦးမင်းက ဝဝနည်းပြုလိုက်သည်တွင် ဖိုးသူတော်ဦးမင်းက မခံချင်
လူသည့်အတွက် မဆိုင်းမတဲ့ အံဝင်ဂုဏ်ကျသည့်ဟာသရည်လူးထားသော ကဗျာမျိုးတပုဒ်ကို နှိတ်
ဖြင့် ဖွံ့ဖြိုးလျက် အောက်ပါအတိုင်း တန်ပြုနိုင်မြို့အောင် ဒက်ထိတေထဲလိုက်လေသတည်း။

စာဆိုချင်း။

ခံပြင်းအောင်ကိုသာ၊

ပြောပါနှင့်မင့်။

ညောင်ကုန်းမြော၊

နောင်ထုံးတွင်ရာလေဟု၊

မောင့်မျိုးဆွဲ-မယ်သီမိတိမာ၊

ထိခဲ့ပေါ့ထင့်။

ဖိုးသူတော်ဦးမင်း၏ဘဝမှတ်တမ်း(၁၁၃၉-၁၂၀၀ ခန့်)

ပင်းတလဲဖြုံး ရေဝေရာကား ဖိုးသူတော်ဦးမင်း၏ အတိမြေဖြစ်သည်။ ကုန်းဘောင်ခေတ်
သာယာဝတိမင်းလက်ထက်၌ လူဦးမင်း၊ ဦးပေါ်ဦး၊ ဝက်မစွာတ်နဝဒေးတို့နှင့်ခေတ်ပြုပြင်စာဆိုဖက်
ဖြစ်သည်။

လူဦးမင်းနှင့် အမည်တူနေခြင်းကြောင့် ဖိုးသူတော်ဝတ်၍ စာပေသင်ကြားခဲ့ခြင်းကို အ
စွဲပြု၍ လူချင်းမမှားအောင် ခဲ့ခြား၍ ဖိုးသူတော်ဦးမင်း အမည်တွင်သည်ဟု အဆိုရှိ၏။ ဘဲမှာ
ရှင်ကြန္တာဘာသဖြစ်သည်။

ဖိုးသူတော်ဦးမင်းသည် စာဆိုပြောင်မြောက်လှသဖြင့် စာမျက်းကြီးရွာကို အသုံးကံကွဲး
ပေး၍ ချိုးမြောက်ခြင်းခံရသောပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်သည်။ ၁၂-နာရီဘဲလွှဲမှုးချင်းများကို စတင်ရေးသား
သူဖြစ်သည်။

ဖိုးသူတော်ဦးမင်း ရေးသားပြုစွဲသော စာပေများမှာ အောက်ပါအတိုင်းပင် ဖြစ်ကြ၏။
၁။ ဆယ့်နှစ်လရာသီလေးချိုးကြီးများ၊

၂။ ရာသီဘဲလေးချိုးကြီးများ၊

၃။ ဆယ့်နှစ်ရာသီလွှဲမှုးချင်းများ၊

၄။ တိုးချင်းများ။

၅။ လူဦးမင်းနှင့်အပြန်အလှန် ဉာဏ်ပြုင်စာပြောင် စာလျှောင် ဒွေးချိုးများ၊ လေးဆစ်များ။

လူဦးမင်း၏အထူးဖွဲ့စည်း(၁၀၆၂-၁၂၃၃)

လူဦးမင်းမှာ ဖိုးသူတော်ဦးမင်းနှင့်စာဆိုပြုင်ဘက်ဖြစ်၏။ သက္ကရာဇ် ၁၁၆၂-ခုနှစ် တပါဝ်းလဆန်း ၅-ရက် အဂါနေ့တွင် ရွှေဘိုမြောက်လက် ငရနဲ့မြို့တွင် ဖွားမြင်လေသည်။ ငရနဲ့မြို့သူမှာ အကြောင်းပါသည်။ ငယ်မည်မှာ မောင်စံရင်ဖြစ်သည်။

ဘကြီးတော်မင်းတရားလက်ထက်တွင် မြတိက်စာရေးမှတဆင့် သံတော်ဆင့်ရာထူးသို့ တိုးတက်ချီးမြောက်စားခြင်း ခံရသည်။ နေမျိုးမင်းထင် သက်တော်ရှုညွှေ့ကို ရရှိသည်။ ဖိုးသူတော်ဦးမင်းနှင့်အပြုင် စာဆိုကြသည်ကို နှစ်ချို့ကြလှသဖြင့် မိဖုရားကြီးကိုယ်တိုင်က လူမောင်မင်း ခေါ်ရမည်ဟု အမိန့်ရှိလေသဖြင့် လူဦးမင်းတွင်လေသည်။

သာယာဝတီမင်းလက်ထက် ကွဲမှုးပိုးထိမ်းအဖြစ်နှင့်အမှုတော်ထမ်းရွက်၍ ၁၂၀၃-ခုနှစ် သာယာဝတီမင်းရန်ကုန်မြို့သို့ စုန်ဆင်းရာတွင် လိုက်ပါရသည်။ ပုဂံမင်းလက်ထက် ရောက်သော အခါ ရာထူးရုံးအတိုင်း ရွက်ဆောင်ရွက် မင်းကြီးဦးကျောက်လုံးထံ ခစားရ၏။ မင်းတိုးမင်းလက် ထက်တွင် အီမ်ရွှေ့စံမင်းထံ အမှုတော်ထမ်းရွက်၍ နေမျိုးသခံယာဘွဲ့ကို ရသည်။ ၁၂၃၃-ခုနှစ် အသက် ၇၁ နှစ်တွင် အနိစ္စရောက်သည်။

ဦးမင်းရေးသားခဲ့သော စာပေများတွင် အောက်ပါတို့ ပါဝင်သည်။

၁။ ဆယ့်နှစ်ရာသီလေးချိုးကြီးများ။

၂။ ဘုန်းတော်ဘွဲ့လေးချိုးကြီး။

၃။ မယ်ဘွဲ့မောင်ဘွဲ့များ။

၄။ ဖိုးသူတော်ဦးမင်းနှင့်စာအပြုင် ချိုးခဲ့သောဒွေးချိုး လေးချိုးသဖြန်များ။

၁။

မန်လည်ဆရာတော်၏ဟာသရသ ကဗျာအမြဲတော်များ

၁။ တနေ့ မန်လည်ဆရာတော်၏တပည့်ကြီးတပါးဖြစ်သူ ဘုန်းကြီးဦးဖြိုးသည် မန်ကျည်း ရွှေ့ကို ကျကျနှစ်အစပ်တဲ့အောင် စီမံ၍ ချက်ပြုတိပြီးသကာလ မန်လည်ဆရာတော်၏ကြီးအား ဘုရားပေးရန် ဆက်ကပ်လေ၏။ မန်လည်ဆရာတော်ဘုရားသည် မန်ကျည်းရွှေ့သူပုံ၊ မန်ည်းရွှေ့ ဟင်းများကို အလွန်တို့ကြနှစ်သက်တော်မူသည့်အတိုင်း မြိုင်ရှုက်စွာ သုံးစားတော်မူလေသည်။

ဘုရားပေးပြီးသောအခါ ဦးဖြိုးအား ချီးကျျှူးသောအနေဖြင့် အောက်ပါကျော်စွင်တပုံ
ကို စံတင်လောက်အောင် လက်တန်းဖြင့် စပ်ဆိုလိုက်သည်။

မန်ကျည်းရွှေ့တဆုပ်။

ဆီဆယ်မှတ်-ငါးကိုးဆယ်။

ပဲကြီးလော်အိအိနှင့်။

ကြုံကျွန်းနိုင်လယ်လောက်။

ရောနောလိုနှယ်။

ဒို့အမယ်-အမကြီးရယ်တို့။

သည်နည်းကိုတော့ နားမလယ်။

သင်းတကယ်လွန်ကောင်း။

ဟင်းအချက်မဝတော့။

နှတ်သူ့ဖြုံ့ယှဉ်မဘက်လေနှင့်။

တို့ဦးဖြိုးတောဒဂံပါတဲ့များ

မိန်းမထက်ကောင်း။

နာကြားမိသူ တပည့်ရဟန်းအပေါင်းမှာ သောင်းသောင်းရှုတဲ့မျှ ရယ်ပဲကြီးဆင်ကြပြီး ရွှေ့လန်းကြည်းဟဒမြဲးကြိုက် ဖြစ်သူးကြလေသတည်း။

၂။ မန်လည်ဆရာတော်ဘုရား၏ ကျောင်းအနီး ဗောဓိကျောင်းတိုက်ရှိသည်၊ ထိုကျောင်း တွင် စာပေသင်ကြားနေသောအသက်အရွယ်ငယ်လှသော သီလရှင်တညီးနေထိုင်လေ၏။ တနေ့ ဆရာတော်ဘုရားအား ကျောက်မိုးတောင်သို့သွားရောက်၍ တရားအားထုတ်ရန် ခွင့်ပန်လေရာ ဆရာတော်က... “ဟဲ့ သီလငယ်... ခေါ်ကျေပြီး လူသူမနီးတဲ့ ဒီလိုနေရာမျိုးကို ဘာကြော့၏ အ ရင်စလို သွားချင်သလဲ... နင် ဒုက္ခလှုလှကြီးတွေ့လိမ့်မယ်”ဟုဆိုဆုံးမရှု တားမြှစ်သည်၊ ဆရာ တော်၏ ဆုံးမစကားကို နားမဝင်သော သီလငယ်သည် ထပ်မံတိုးလျှိုးရှု ရှိခိုးလျက် လျောက်ထား ပြန်သည်တွင် ဆရာတော်က သတိတရားရစေရန် အောက်ပါဟာသပတ်တိုက်တပုံကို သီကိုးရှု

ယင်းသီလဝတ်အား ဆုံးမလိုက်လေသတည်း။

တောင်ကျောက်မိုးသို့၊

အလုံခိုးသွားရပါတွေ့မည်။

နယားပျီကျော်ဝိုင်းမေ့နောင်က၊

ဒါကူမောင်ဗိုလ်ကလေးတို့နှင့်၊

ဘာဘူစောင်နှစ်ကိုယ်ထွေးရအောင်၊

သီလရှင်ပျိုကလေးတို့ကို၊

စိုစိုကလေးပို့ပေးတော်မှုစမ်းပမောင်ဤီးတို့။

၃။ တပိုလသည် မြန်မာလူမျိုးတို့၏ ရှိုးရာတုံးစံအရ ထမနဲတုံးပဲဆင်နဲ့သော လရာသီဖြစ်၏။ အနယ်နယ်အရပ်ရပ်တွင် ခြေမြှိမ့်သဲအောင် ကျင်းပကြ၏။

ထမနဲတုံးပြုခြင်းနှင့်ပတ်သက်၍ နောင်းလူတို့ စနစ်တကျ လမ်းမှုန်ကမ်းမှုန် ထိုးတတ် စေရန် ရည်ရွယ်ရင်းဖြင့် အောက်ပါ ထမနဲတုံးနည်းနှင့်သီးသွေးဆစ်သဖြန်တပုဒ်ကို ရေးစပ်ပြီး သကာလ ညွှန်ပြလိုက်လေသည်။

ထမနဲတုံးရန်ဘုံး၊

စာချိုးလို့မှာခဲ့မယ်၊

တစိတ်ဆန်သည်ကောက်ညွှေးရယ်နဲ့၊

တပိဿာဆီအမှုန်သွင်းပါလို့၊

ရှင်းကသုံးဆယ်၊

ငြေပါဖြူ့လော့တခွင်ကယ်နဲ့၊

အုန်းသီးဆန် အတူဘက်ပါလို့၊

နှမ်းမပျက်ကြုနည်းနှယ်၊

ရေစင်ဤယ်ပထည့်ရှုး၊

လက်နှစ်သစ်သာပါ၊

တွဲကိုစစ်ကာချိန်တဆယ်သားရယ်နှင့်၊

ရောနောကာ လူအများတို့ရယ်၊

အားသစ်လို့တိုး။

၄။ အနှုန်အယဉ်း လူတခွင်ဝယ်၊ တုယ္ယုံလို့မရ၊ သဘာဝနှင့်၊ စာအလုပ်ပြင်၊ ဟာသလည်းစွမ်း၊ ကျမ်းဂန်နှင့်ပုံ၊ တတ်သီလိမ္မာ၊ လူရှာစရှုံး၊ နှိုက်ချွတ်သီမြင်၊ စာတွင်ဓိပတိ၊ ကပိုတဆူ၊ ကဗျာပါရဂူ

ဖြစ်သော မန်လည်ဆရာတော်ငယ်စဉ်က “ရွှေဗြှုတ်ငံ မသဘာဝ အတွင်းရေးနှင့်ပတ်သက်သော မင်းသားကြီး အိမ်နိမ့်ပေး လေပြေ-နဘေး”တွင် ပြေပြစ်ည်းသောကုတ်များနောက် မနောဟဒယသဘောကျေစရာ၊ ချို့သာမဓ၊ နှင့်လှုပ်လှုပ်၊ ယဉ်ယဉ်သဲသဲ၊ ကန္တာကယ၊ ရွှေဗြှုည် လင်၊ ချစ်ခင်ကြည်နာ၊ သက်ညာပြုစု၊ ယုယုယယ၊ ဂရာကတဖို့ ရွှေဗြှုတ်ငံမသဘာဝများကိုဖော်ဆောင်ရာ၌ ထင်ထင်ရှားရား မျက်စိတဲ့တွင် တုဖားဖား မြှင့်လာအောင် ကဗျာ့တန်ဆောင်ဖြင့် တောက်ပြောင်စွာ ဖွဲ့သီတားသည်ကို အောက်ပါလေပြောတွင် ငါရှင်ပွင့်သစ် စာပေချစ်တို့ ဖတ်ရှု လေ့လာမြည်းစမ်းပါတဲ့ မေတ္တာရပ်ခံလိုက်ပရစေ။

အဝန်းညီမျှ၊ ကျွန်းဒီပမှာ၊ ကွန်းချို့မြှုပြန်၊ နှုန်းသာ့သူ့ ပယ်ငံးပါ-မွှေ့ကဲ့သို့ ဝင်းဝါလွှဲထိန်၊ နှီးဖလံ့ဘို့၊ ပြည်တန်မျိုးကဲ့သို့၊ သတိုးစိန်ကလေးများ၊ ညီးသိမ်မျက်နှာ၊ မသက်သာ၊ မမာလိုလား၊ ခက်ဆုံးမမြင်၊ သက်လုံးကြင်၊ လင်မယားမှို့ အားခံနာနာ၊ ကိုယ့်အရှက်၊ မှုက်သာဘူး၊ မဓာတာ အရေး...၊ သတို့ချို့ချို့၊ တမိပျို့ကို၊ မသိလို့မေးပရစေတော့၊ ရွှေးကုန်းမတဲ့ မူရာတော်ချို့၊ ခြေလက်မသယ်၊ မျက်နှာငယ်၊ ဘယ်နှုယ်ကြောင့်ပျို့ရသတုံးများ။

ကြိုးတာန်ဘန်၊ ဆိုသမန့်ငဲ့၊ ပျို့အန်-လေတက်၊ ချောင်းဆိုးဟက်နှင့်၊ စိတ်စက်နှလုံး၊ ဘမရာလည်၊ မသာကြည်ဒါလိကုံးငဲ့...၊ ထုံးစံအမှာ၊ လစဉ်အမှန်၊ မခင်ပန်တဲ့-ကျွန်းရတဲ့ဟာ ပြန်လှ ချို့နောင့်၊ သန္တာနိမ်န်း၊ ရာသိပန်း၊ ရွှေခေါင်ရန်းကလေးများပွဲပါစ၊ အော်မင်းအမှာသွား၊ ရှုစဉ်းစားလိုက်တော့၊ ယောကျားတို့မသိရ၊ သန္တာပျော်ပျော်၊ ဖလ်ရွှေလျှော်မှာ၊ သန္တာတော်ခသကိုး၊ ဘယ်နှစ်လလောက်ရှုပါတုံးများ။

အော်အသက်နှုန်ယ်၊ သုအရှယ်၊ အငယ်သားမို့ စကားဘက်ပြုင်၊ သခင်မြှတ်တို့၊ မတတ်နိုင်လျှင်၊ မိုင်သူမှုလျှော့၊ ကြော့မဟေသီ၊ တော့ဒေဝိရဲ့၊ မအီမသာ၊ အထက်ကို လေရှန်း၍ ရွှေနှလုံးတော်နာသလား။
ထိုအခါ်။

(၁-လ)။ မွေးစက်မလျှော်၊ လွှန်မူးမော်၊ ချုပ်ပွဲတော် ကြိုးက်မှုဖြင့်၊ ပိုက်တဲ့ဝန်ကို၊ နှမတို့ရေ တလဆိုရမတဲ့။

(၂-လ)။ ချို့ပြားသကာ၊ နှစ်လကာပြန်တော့၊ ရသာတင်လ၊ သွားအင်ကြိုတလိမ့်၊ စားချင်စိတ်များ စဲတတ်သတဲ့။

(၃-လ)။ ပြော့အဆိုမ့်၊ သုံးလနီးပြန်တော့၊ မြည်းချင်လိမ့်မတဲ့။

(၄-လ)။ စိမ့်စိမ့်အေးမြှေ၊ တွေးမဆန့့်၊ နှမရော...လေးလအခါကျူးလိမ့်၊ တမာဖူးများလ၊ စားချင်တတ်သတဲ့။

(၅-လ)။ ငါးလမှုအဖန်။

(၆-လ)။ ဟိုခြောက်လသို့ ရောက်ပြန်တော့ စပ်၊ ငန်၊ အမှန်၊ ငရှတ်ငင်းနှင့်၊ ဂျင်း-ကြက်သွန်၊ လွှန်အောင်ငတ်မှတ်။

(၂-လ)။ ခုနစ်ကျပြန်တော့၊ ဝမ်းကလဲ ကျော်တက်သတဲ့၊ အဝတ်မထိန်း၊ နကိုယ်ချောကလေးရယ် ရင်ကြောများ စိမ်းတတ်သတဲ့။

(၃-လ)။ မိန်းမတို့မှတ်ရှိ၊ ရှုစ်လမျိုးမတော့၊ ရေတခုကို သေချင်ချိုးချင်သတဲ့။

(၄-လ)။ ကိုးလမြောက်ပြား၊ ဖူးပြင်ဆံစာ၊ နသယ်ကျတော့၊ ငယ်နှမမှာ၊ ဆယ်လလောက် ရှိပြီပေါ့၊ တယ်...မိန်းမရှု ပျက်သတိုးပျု...။

မန်လည်ဆရာဓတ်၏အထူးဖွံ့ဖြိုး(၁၂၀၃-၁၂၈၀)

မန်လည်ဆရာတော်မှာ ကသာခရိုင် အင်းတော်ကြီးမြို့နယ် မန်လည်ရှာရှိ သစ်ကုန်သည် ဘိုးတင်ညို့ ဒေါ်ဖြေတို့မှ ဖွှားမြင်သော သားထူးသားမြတ်ဖြစ်ပေသည်။ ငယ်နာမည်မှာ ဦးမာဖြစ် ၍ ဘွဲ့တော်မှာ ဦးဝေနဖြစ်လေသည်။

လူမှုမှာအရွယ် သုံးခါလည်တွင် ဘင်ဖြစ်သူ ဘဝတပါးပြောင်းသွား၍ အသက် ၁၂၅၆ ခါယ်သို့ ရောက်အခါ ဝန်းသို့မြို့တောင်ပေါ်ကျောင်းဘုန်းတော်ကြီး ဦးပန်းအောင်ထံ၌ ပညာရင် စုံသောက်ထိပိုပါသည်။ အသက် ၂၀ တွင် ရဟန်းဘောင်ဝင်၍ စာပေပိဋကတ် သတ္တုဇ္ဇာ မာဂမဘာသာ ရပ်များနှင့်ပျို့ကဗျာလတ်းများကို သင်ကြားရာ တဘက်ကမ်းခတ်မှု ကျမ်းကျင်တတ်မြောက် တော်မှုသည်။

ဆရာတော်သည် စာဆိုဉာဏ်ရင်သန်သည့်အလျောက် ဆုတောင်းစာ၊ သံချို့၊ ရတု၊ ဟော စာ၊ လေးချို့၊ သဖြန်စသော စာပေကဗျာများကို ရေးသားသိကုံးခဲ့ပြီးနောက် မဟာသုတကာရှိ မသဒေဝလက်ာသစ် စာစောင်ကို ထပ်မံပြုစုရာ ထိစာစောင်သည်ပင်လျှင် ကဗျာပါရဂုဏ်သွေးကို ခံယူထိက်အောင် စာပေဂုဏ်စုမ်းကို ပြသတော်မှု၏။

၁၂၈၁-ခုနှစ်တွင် အဂ္ဂမဟာပန္တိတဘွဲ့တံ့ဆိပ်ကပ်လှူပူးကြော်ခြင်းခံရလေသည်။ ၁၂၈၁ ခု ဂါဆိုလတွင် ပုံလှန်တော်မှုလေသည်။

ဆရာတော်ဘုရား ရေးသားပြုစုခဲ့သော ကျမ်းပေါင်း ၃၀ အနက် အချို့ကျမ်းများမှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်လေသည်။

၁။ ပွဲစတ္တာလီသပစ္စာ ဝိသဇ္ဇနာကျမ်း

၂။ သတပဒိက ဒိစ္စာဝိသဇ္ဇနာကျမ်း

၃။ ဝိရဂ္ဂဒို့ဝိသောဓနကျမ်း

၄။ မဏီဇောတိက ဝိသဇ္ဇနာကျမ်း

၅။ မသဒေဝလက်ာသစ်

၆။ မဂ်လာရတုပေါင်းချုပ်

၇။ ပုံစံ့ဝိသဇ္ဇနာကျမ်း

၈။ ကမ္မာန်းကျမ်းသစ်

၉။ သာမညဖလသုတ်နိသျေ၊
၁၀။ ဒသသီလဝါရဂွိနိန္တယာ၊
၁၁။ ကမျာသာရနိသျေ(ဘုန်းကြီးပုံငိုချင်း)
၁၂။ ပဋိမောဝါဒကထာ၊
၁၃။ ကူသီမောဝါဒကထာ၊
၁၄။ အန်းသံခိုပ်၊
၁၅။ ပညာဝိမံသနကထာ၊
၁၆။ မောင်းသီချင်းများ၊

အခန်း-၆

မန်းမောင်ဆရာတော်၏အလက်ပန်းများ

၁။   တော်၏ အနေများသော ရှမ်းကလေးကျွန်းဆရာတော်သည် စကားတံရှည်၏၊ ပိဋကတ် စာပေနှင့်ပတ်သက်၍လည်း အငြင်းသန၏၊ အတွင်းကျကျ သိသော ဗန်းမောင်ဆရာတော်က မြင် ပြင်းကတ်လာသည့်နှင့် အညီ အောက်ပါကဗျာတပုဒ်ကို ချိုးစပ်၍ ရှမ်းကလေးကျွန်း ဆရာတော် အား သရော်လိုက်လေသည်။

တော့တွင်းက နှားကျွဲ့ထိုး
ချို့ကျိုးကြမနော်၏
တော်ဖြင့်တွန်ဘဲ
အာဇာနည် ဒို့ခို့မော်ကြားလို့
နိုင်ငံတော်တလ္ားမှာ
ရှားရှောင်လို့လွှဲ။

၂။   တနေ့ ပတောက်ချောင်း၌ သီတင်းသုံးနေသော ထွေ့နှုန်းခေါင်ဆရာတော်ဘုရားအား ကျိုစထု လို့သဖြင့် ဗန်းမောင်ဆရာတော်ဘုရားသည် အဓိပ္ပာယ်နှစ်စွဲယိုပါသော သဘောဖြင့် သောကွက်နှော ထားသည့်ကဗျာတပုဒ်ကို ရေးစပ်ပြီးသကာလ ထွေ့နှုန်းခေါင်ဆရာတော်အား ထိထိမိမိဖြင့် အောက်ပါ အတိုင်း ကလိုလိုက်လေသည်။

စိတ်ပုတီးနှင့်ရိပ်မြိုးတဲ့ထွေ့နှုန်းခေါင်၊
ဦးရွှေည့်၍သီလချောရယ်နှင့်၊
တော့ခို့သည့်ချောင်၊
ခန္ဓာတောင်၊
ရုပ်ဆောင်တဲ့ရှင်ထွေ့၊
သီလဆိုဖြူဖြူ၍ဆွဲကို၊
အားရအာင်ချုတ်။

ထိုကဲ့သို့ စာချိုးထားကြောင်းကို ထွေ့နှုန်းခေါင်ဆရာတော်ဘုရား ကြားသိရသောအပါ ဗန်း မောင်ဆရာတော်ဘုရားအား ခေါ်ပြီးသကာလ အောက်ပါအတိုင်း မေးတော်မှ၏။

“ဘယ့်နှယ်လဲ ကိုဗန်းမော်၊ ကျူပ်ကို သီလရှင်တွေ ဘာတွေနဲ့ လောင်သပေါ့လေ... တတ် လဲ တတ်နိုင်ပါပေတယ” ထိုအပါ ဗန်းမောင်ဆရာတော်က။

“အရှင်ဘုရားတို့ တပည့်တော်က ကြည်ညိုပြီးသားပါ။ အထင်မလွှဲပါနဲ့ဘုရား၊ အရှင်

ဘုရား၏ သီလတော် သမာဓိတော်သည် မဲညစ်ဖူထစ် ကင်းကွဲယ်၍ စင်ကြယ်ချောမွှေသော သတော
ကို ရည်စောင်လျက် ပြောင်မြောက်အောင် သိကံးထား ခြင်းပါတယ်၊ အရှင်ဘုရားကို ဂုဏ်တင်ပြီး
ချီးမြင့်ထားသောကဗျာမှုသာဖြစ်ကြောင်းပါဘုရား ”ဟုလျောက်လေ၏။

“တော်ပါဗုဒ္ဓးမော်ရယ်၊ ငါကို နစ်စုံသောအဓိပ္ပာယ်နင့်နိပ်တယ်တဲ့ မဟုတ်လား...”

ဟုမေးလေရာ ဗန်းမော်ဆရာတော်က ပြီးဖြို့လှပ်ကာ နေလေတော့သတည်း။

၃။ တခါက ကျွန်းလေးကျွန်းဆရာတော်သည် ဘုန်းကြီးရဟန်များ ပုံရှာထဲ၌ ဘိန်းမစီးထိုးမဆောင်းရန် အမိန့်ပြန်တမ်းထဲတဲ့၍ တားမြစ်တော်မူသည်။ ထိုသတင်းကို ကြားသိရသော ပန်းမော်ဆရာတော်က ကာလဒေသအခြေအနေကို မလိုက်ဘဲ လွှဲမှားသောမူများ ချထားသဖြင့် မှားယဉ်းကြောင်းနှင့်ဥတုသပ္ပါယနှင့်မျှတည်တော်အောင် ဘိန်းများ ပုံရှာထဲတွင် စီးသင့်ကြောင်းကို ပြန်ပြောင်းသတိတရားရေးရဲ့၍ အမှားပြင်နိုင်ရန် အောက်ပါစာပြောကဗျာချိုးစပ်၍ သာသာ နှင့်နာနာနှင်းလိုက်လေသကည်း။

(က) ရာဇ်ဝါးတမ်း၊

ଲମ୍ବାକିର୍ଣ୍ଣଳେଖନ୍ୟ

စာများတော်လခါနှင့်

ଅବ୍ୟାକ୍ଷମିତି

ଶ୍ରୀ ପିତାମହ

(e) ଠାର୍ଯ୍ୟ କୁଳ ଫର୍ମିଲେଜ୍ ପାଇଁ କୁଣ୍ଡଳ ପରିଷଦ୍ କାର୍ଯ୍ୟ।

ଲାଭକୁଣ୍ଡଲାମୋଣ୍ଡରୁମ୍ଭଃ ।

ထုတ်ခဲ့နော်။

କର୍ଣ୍ଣପେଲ୍ଲିଙ୍ ଅମ୍ବନ୍ଦିପୁରମାୟ

ရုံးထိပ်ပုတ်တမ်း။

မန်းမော်ဆရာတော်၏အထူးပွဲတို့

ဗုဒ္ဓဘာသာတော်ဘုရားသည် ပါရမိဓာတ်ခဲ့ ရင့်သနထူးကဲလှသဖြင့် ပိဋကတ်သုံးပဲ
အလုံးစုံသော ပါ၌အဋီကထာစသောကျမ်းကန်အရပ်ရပ်၌ နှုန်းစွဲသိမြင် ကျွမ်းကျင်တော်မှုသည်၊
ပျို့ကျော လက်ဘတဲ့အစုံစုံသော မောင်တွေး အဲချွ်း အဲချွ်းစသည့်အလက်စာပေတို့ကိုလည်း
တတ်သိတော်မှုသဖြင့် ကျွေ့သရဖူးကြီးတပါးဖြစ်လေ၏။ မဏေလေးမြို့တည် ပွဲမသင်္ကာတော်
ဘဝရှင်မင်းတဲ့မင်းလက်ထက်၌ ထင်ပေါ်ကျော်ကြားဆရာတော်တပါးဖြစ်သည့်နှင့်အညီ ပဏ္ဍာတော်
သိရှိပိုဝင်ယူလော်မှုရှုတဲ့ဆိုပါနာမဲ့ အပူးလော်ခံရသော ဆရာတော်ကြီးပင် ဖြစ်လေ၏။

မင်းလှသခယာဟူသော ဘုံးတံ့ဆိပ်ခတ်နှုပ်ခြင်းခံရသော စာပေသူရဲကောင်းကြီးစလေ ဆရာပင် ညွတ်ခ နည်းယဉ်ရသောဆရာတော် ဖြစ်သည့်အတိုင်း ဆရာတော်၏ ဝိစိတ္ထာဏ်၊ အနုံ ဥက္ကာဏ်၊ တိန္ထာဏ်တို့သည်ကား အဘယ်မှာလျှင် မပြောင်းမြှာက်ဘဲ ရှိအံနည်း။

ကဗျာလက်ဗုံးနှင့်သီကိုရာတွင် အတံ့ဌုံးလိုက် အတစ်လိုက် နှိုက်နှိုက်ချွတ်ခွဲတဲ့ မလွတ်ဆစ်ပိုင်း အကွဲက်တိုင်း ဝင်၍ စံတင်ယူလောက်အောင်တော်သည်၊ ကျော်သည်၊ ဆရာတော်ဘုရားသည် ဝိနည်းအဆုံးအဖြတ်ပေါင်းများစွာ ရေးသားပြုစုတော်မူသည်။

အခန်း-၃
ယောမင်းကြီး၏ဖြတ်ထိုးညားလည်

မင်းတဲ့မင်းတရားကြီးလက်ထက်တွင် စာဆိုအများအပြား ပေါ်ထွန်းလာသည့်အတဲ့
တွင် ထင်ရှား၍ လူသီများသောပုဂ္ဂိုလ်မှာ ယောမင်းကြီးဦးဖိုးလိုင်ပင် ဖြစ်သည်။ ယောမင်းကြီး
သည် နှောင်းသူတို့ အကျိုးစီးပွားအတွက် ဓမ္မတကျမ်းမား၊ အရို့ရပ်ကျမ်းမား၊ မြန်မာစာပေ
နှင့်ပတ်သက်သောကျမ်းမားမျိုးမျိုးအပြင်၊ ကဏ်န်းသချာကျမ်းမား၊ လောကဓမ္မတကျမ်းမားကို နိုင်
နှင့်စွာ ရေးသားနိုင်လောက်။ ရင်းပြင် ဘာသနရှုရဟန်တွင် ပြည့်ဝရကားပြင်သစ်ဓမ္မတချဲ့ကျမ်း
ကိုပင် ပြုစုစုံသွားလေသည်။ သဏ္ဌာတာ ပါ၏၊ အင်လိုင်၊ ပြင်သစ်ဘာသာစာပေများကိုလည်း ကောင်း
စွာ တတ်မြောက်သည်။ ကဗျာအရေးအသား၌ ထက်မြိုက်သော ပညာရှင်တိုးဖြစ်လေသည်။

တနေ့ရတနာပုံ နေပြည်တော်ရှိ ပန်းတိမ်ဆရာတော်းထဲ့ ကြေးရည်တတ်တော်းက နိုင်
ရတ်လက်စွဲပွဲကွဲးပေးရန် လာရောက်အပ်နှင့်လေသံ့ ပန်းတိမ်ဆရာမှာ နိုင်ရတ်လက်စွဲပွဲကွဲးပုံ
ကွဲးနည်းကို ကျွမ်းကျွမ်းကျင်ကျင် မပြုလုပ်တတ်သောကြောင့် ယောမင်းကြီးထံချဉ်းကပ်၍ အ
ကူးအညီတောင်းလေတော့သည်။

ထိုအခါ ယောမင်းကြီးဦးဖိုးလိုင်က နှောင်းလူများနှင့်ပန်းတိမ်ဆရာပါ နားလည်ရိပ်စား
မိစေရန် အောက်ပါနိုင်ရတ်လက်စွဲပွဲကွဲးနည်း ဒိုးချင်းပျက်ကို မငေ့မထစ်ဘဲ လက်တန်းကများ
အဖြစ်ဖြင့် တောက်လျောက်ရေးဖွဲ့ပေးလိုက်ရာ ပန်းတိမ်ဆရာက နောက်မှ လိုက်၍ ကူးယူမတ်
သားရလေသောဟူသတတ်။

စိန်-ပုလဲညာ၊ သန္တာ၊ မှတ်နှင့်၊ နီလာ-ကြောင်၊ ဥသံ၊ မြလျှော်ရည်၊ အရှေ့ကသည် လက်ာ
လည့်၍၊ မအဇူးသွေးတည်း၊ ကျောက်နီအမှန်-နိုင်ရတ်ပြည်တန်း၊ ကွဲးသည့်နိုးရည်း။

(မှတ်ချက်။) ။ကျောက်နီပုလဲညားကို အလယ်တွင် မဏ္ဍာ်ပြု၍ စိန်၊ ပုလဲ၊ သန္တာ၊
ဂေါ်မှတ်-နီလာ-ကြောင်ဥသံ ဖယားမြစ်သည်ကျောက်မြတ်ရတနာများကို အရှေ့ဘက်မှစ၍
လက်ာရစ်လျည့်လျက် စီပြီး ပုလဲဆင့်ကဲဆင့်က အညီပွားပြီး စီထားသွေးမြှုပ်-စနစ်တကျပြုလုပ်
ရမည်ဟုဆို၏။

ယောမင်းကြီးအထွေ့ဖွံ့ဖြိုး (၁၁၉၁-၁၂၄၅)

စာဆိုတော်ဦးလိုင်ကား သဏ္ဌာတ်ဘာဇာ-ခု နှောင်းတံ့ခူးလဆန်း ၁၀ ရက်နေ့တွင် မြင်း
ခိုမြို့၊ အထက် တလုပ်မြို့၊ အပါအဝင် ပုလဲရွာ-ရေနံချောင်းမြို့၊ စား ယင်းတောဝန်ကြီးမယ်ငြိမ်တို့
၏ ထွန်းကားလာသော သားရတနာဖြစ်ပေသည်။

တလုပ်မြို့နယ် ကျပိုဆရာတော်ထံ၌ ငယ်စဉ်ပညာသင်ကြားခဲ့သည်။ ၁၂၀၆-ခုနှစ်တွင်
လူဝိုင်လျှောက် ပုဂ္ဂိုလ်မင်း ညီတော် မင်းတုန်းမင်းသားထံ ခစားလောက်။ သာမဏေတဖန်ပြု၏

တက်ပြီးနောက် ပင်းဆရာတော်၊ ပြည်ဆရာတော်၊ ဗားကရာဆရာတော်တို့ထံ စာပေသင်ကြား ဆည်းပူးလေ၏။ ၁၂၁-ခုံအုပ်ရောက်သောအခါ မင်းတုန်းမင်းသား ခြားနားပုန်ကန်ရာ၌ လူဝတ် ကြောင်အဖြစ်ဖြင့် ပါဝင်ဆောင်ရွက်လေသည်။ မင်းတုန်းမင်းသား ရွှေဘို့မြို့ ခေတ္တစ်နေစဉ်ကပင် မင်းလှစည်သူဘဲနှင့်ယောမြို့ကို ပေးသနားချိုးမြှင့်ခြင်းခံရလေသည်။

မင်းတုန်းမင်းတရား အောင်မြေနင်းပြီးသောအခါ မင်းတင်အခွန်ကို စားစေပြီး ကုလားဝန်ခန့်အပ်ကာ မကြွေးမြို့၊ စားဝန်ကြိုးသမီးခင်ဖြူနှင့်လက်ထပ်ပေးတော်မူ၏။ အသက် ၂၉နှစ်တွင် အတွင်းဝန်ခန့်ပြီး နောက်ကျောက်စာများကို အကွဲရာမချွတ်မယွင်းအောင် ရေးသားထူလုပ်ရာ၌ ကွဲပ်ကြပ်မတ်ရသည်။ မကြွေးမြို့ကိုလည်း စားရ၏။

ယောမင်းကြီးသည် သဏ္ဌာ မာဂဓ-ပြင်သစ်-အင်လိပ်စာပေတို့ကို တတ်မြောက်၍ ခေတ်ပဟုသုတကြယ်ဝသူတ္ထီးလည်း ဖြစ်သည်။ ဖေဒင်ဆေးဝါးစသည့်ဘက်၌လည်း နှံစပ်တတ်သိပေ၏။ ကျမ်းအမျိုးမျိုးပြုစရာ၊ ပြုစုသော ကျမ်းတိုင်းလိုပင် နောင်းလူတို့ အလေးအနက်ထား၍ မြှုပ်မြုံးပြုရသည်။

အသက် ၅၄နှစ်တွင် ကွဲယ်လွန်သွားသည်။ ယောအတွင်းဝန် ပြုစုခဲ့သော ကျမ်းများတွင် အောက်ပါတို့ပါဝင်၏။

၁။ အသာဘဒကျမ်း

၂။ စားကာယာနှုပသာ နာကျမ်း

၃။ မဟာသုဇာတကကျမ်း

၄။ ရာဇာဓမ္မသင်ဟကျမ်း

၅။ သတ်ညန်း

၆။ ဥတုဘောဇာသင်ဟကျမ်း

၇။ ဂဏန်းကျမ်း

၈။ သုဇာဓမ္မသင်ဟကျမ်း

၉။ သဒ္ဓသင်ဟကျမ်း

၁၀။ လောကဓာတ်ဆေးကျမ်း

အခန်း-၈

ကင်းဝန်မင်းကြီး၏ “ပုံဆိုနဲ့မြင်း” လက်တန်းကဗျာ

ပုံဆိုနဲ့မြင်းမှာ ကင်းဝန်မင်းကြီး၏ လက်တန်းကဗျာတပုဒ်ဖြစ်၏။ အလွန်ပြောင် မြောက်သောစာဆို၏ ပင်ထွက်ည်၏ အသီးအပွင့်တဲ့ဖြစ်သည်။ ကင်းဝန်မင်းကြီးမှာ ယောနယ်စပ် ဉ်တည်ရှိသော မှန်တိုင်ပင်ရွာသားအာတိဖြစ်၍ အရွယ်ရောက်သောအခါ စာပေကျမ်းဂန်များကို အခြေခံနှင့်တက္က ပိုင်နှင့်စွာ ဆည်းပူးတတ်မြောက်လာသည့်ပုဂ္ဂိုလ်တော်းဖြစ်၏။ ဓမ္မသတ်ရာအသတ် ကျမ်းများနှင့်တက္က ပျို့ကဗျာလက်းတိုကို ရရှိခြည်းရေးစပ်နှင့်စွဲးရှိသည်။

ငယ်မည်မှာ မောင်ချင်းဟုခေါ်သော်လည်း ကဗျာဖွဲ့ထုံးရာ၌ ထူးချွန်သည့်အလျောက် မောင်ချင်းအား “မောင်ကောင်း” ဟု မင်းတုံးမင်းတရားကြီးက မှည့်ခေါ်လေ၏။ “လူကြံရင် ပြောလိုက်ပါ ယောစပ်က မောင်ချင်း” ဟု အဆိုရှိသည်။

မင်းတုံးမင်းတရားကြီးသည် တနေ့ ညီလာခံစွဲပြီး လူစုအကဲ့တွင် လက်ရင်းအမတ်တစု ကို ခေါ်တော်မူလျက် ရွှေ့သောစိတ်ဖြင့် ကျိုစယ်လို့သည်၏အတိုင်း မင်းတရားကြီးက “အချင်းအ မတ်တို့ ဆန်စေတစေမှ သုံးဆယ်အထိ အပြန်ပြန်အလှန်လှန်မြောက်ပွား၍ ရရှိသောဆန်များကို တထိုင်တည်းကုန်အောင် မည်သူစားနှင့်သလဲ စားနှင့်က ဝတ်လဲတော်ပုံဆိုနဲ့မြင့်စီးတော်မြှင့်းတစီး ဆုံးဖြစ် ချိုးမြှင့်မည်။ အကယ်၍ စားနှင့်ပါသည်ဟုဝါခံပြီးမှ မစားနှင့်ခဲ့သော် မင်းလာဥယျာဉ် တော်တွင် ရေလောင်းသော အပြစ်ဒဏ်ခံရမည်” ဟု အမိန့်တော် မှတ်လေ၏။

ထိုအခါက ကန္တိအစရှိသောအမတ်များမှာ ကဏ္နားသချိုာဘက်၌ နှိမ်နှင့်သွေးလှသူများဖြစ် သည့်အတိုင်း ဆန်တစေမှ သုံးဆယ်အထိ မြောက်ပွား၍ ရရှိလာသော ဆန်စေများမှာ မည်မျှ လောက် များပြားလာသည်ကို အတတ်သိမြင်ကြသည်နှင့် အညီ ဆိတ်ဆိတ်နေကြလေ၏။ ကင်းဝန်မင်းကြီးက မိမိစားနှင့်ကြောင်း သံတော်ဦးတင်လေရာ ဆန်စေများကို ယူစွဲ၍ တစေမှ သုံး ဆယ်အထိ အပြန်ပြန်အလှန်လှန် တွေ့ကျက်လိုက်သည်တွင် ဆန်စေအရေအတွက်မှာ တပိုတ ခေါင်းကြီး ဖြစ်နေတော့သူ၏။

ကင်းဝန်မင်းကြီးမှာ ကတိအတိုင်း စားရသော်လည်း အနည်းငယ်မျှ စားနှင့်သဖြင့် လက် မြောက်အရှုံးပေးရလေ၏။ မင်းတရားကြီးက ကတိဒဏ်ခံစေရမည်ဟု အမိန့်ချုမှတ်ထားလေသာ ဖြင့် ကင်းဝန်မင်းကြီးမှာ ပေါင်းနှင့်ဆိုရင် အကျိုးကို ချွတ်၍ ရေလောင်းရန် ရေအုံးတိုကို ကိုင်လေ သည်။ ထိုအခါ မင်းတရားကြီးက “မောင်ကောင်း ဒီအပြစ်မှ လွှတ်မြောက်လိုပါသလား” ဟု မေးတော်မှလေသော် “လွှတ်မြောက်လိုပါကြောင်းဘုရား” ဟုလျော်ကတင်လိုက်သည်တွင် မင်းတရားကြီးက ထပ်မံ၍ ဒါဖြင့် ကောင်းပြီ၊ မောင်မင်း လက်တန်းကဗျာတပုဒ်စပ်ဆိုပေးရမယ်၊ ဒီးတော်မြှင့်းနှုဝ်တွင်လဲတော်ပုံဆိုလိုချင်ရင် မောင်မင်းစပ်ပေးရမဲ့ကဗျာထဲမှာ ဆန်တစေမှ သုံးဆယ်အထိ အပြန်ပြန်အလှန်လှန် မြောက်

ပွား၍ရလာသော ဆန်များကို ကုန်အောင်စားမည်ဟုဝန်ခံခြင်းမှာ မှားကြောင်းနှင့် သိကလိုမှားမိ သဖြင့် ဥယျာဉ်တော်မှာ ရောလာင်းဒက်ခံရမည်ဖြစ်ရာ ဝန်ကတော်ဖြစ်သော ဆင်ကြန်မယ်သခင်မ က ကူညီလည်ပါဘူးသော အဓိပ္ပာယ်နှင့်တက္က စုလင်ဂုဏ်တင်လောက်မည့်စာအဖွဲ့အနွဲမျိုးဖြစ်ရမည့် အပြင် ဤကဲ့သို့ အဖြစ်မျိုးကို နောင်တသက်ပန်မဖြစ်စေရပါဘူးသောဝန်ခံချက်တို့မကျန် လက်သံ ပြောင်ပြောင်နှင့်စပ်ဆုံးပေးရမည်”ဟု အမိန့်တော်ချမှတ်ပြီးသည့်အဆုံးတွင် တခံကုပ္ပဏီဘဏ်မခေ လှသော ကင်းဝန်မင်းကြီးက အောက်ပါလေးချိုးကဗျာတပါဒ်ကို နှုတ်ဖြင့် အကွက်ဝင်အောင် မ ဆိုင်းမတဲ့ ရွတ်ဆိုပြလိုက်လေသတည်း။

ပုံဆိုးနှင့်မြင်းပါ၊
ဆုတော်ကို ခံမယ်လို့၊
ပြန်သုံးဆယ်ဆန်ဂိုစား၊
မှားချက်ကနာ၊
နောက်တခါ၊
ကြောက်ပါပြီသက်ဆုံး၊
သည်တပဲတွင်မှ၊
အလွှာသွေးချော်လို့၊
ဥယျာဉ်တော်ရေတို့ လောင်းရတယ်၊
ငယ်ပေါင်းယဉ်ဟန်ကြုယ်တဲ့၊
“ဆင်ကြန်မယ်အြိုအြိုနဲ့”ရယ်၊
မင်းကူလွှဲအုံး။

မင်းကြီးလည်း နှစ်ထောင်းအားရ သဘောကျလှသောကြောင့် ဦးကောင်းအား အထပ် ထပ်ချိုးမှုများပြီးနောက် ရောလာင်းဒက်ကို ချမ်းသာပေးသည့်အပြင် စီးတော်မြင်းနှင့်ဝတဲ့တော် ပုံဆိုးကို ဆုအဖြစ် ချိုးမြင့်မြောက်စားတော်မှုလေသည်။ ဝန်စု-ဝန်မျှူးအပေါင်းတို့ကလည်း ကောင်းချိုးပြောသောပနာဆင်ကြပြီး သောသောရွှေရွှေဖြင့် မနောဘဝင်ခွဲလေကြသတည်း။

ကင်းဝန်မင်းကြီးခါးအ္မာ္မာ္ဖွဲ့ (၁၁၈၃-၁၂၄၀)

ကင်းဝန်မင်းကြီးဦးကောင်းသည် စာပေသမိုင်းတွင် ထင်ရှား၍ လူသီများသော ပုဂ္ဂိုလ် တညီးဖြစ်၏။ ၁၈၈၃-ခုနှစ် မုရားခရိုင် ဆင်ရှုင်မြို့နယ် မုတိုင်ပင်ရှာ့၍ အဘိုးမှို့ အမိဒေါ်စီးတို့မှ ဖွားမြင်လေသည်။

ငယ်မည်မှာ မောင်ချုင်းဖြစ်သော်လည်း သတ္တရာ၏ ၁၂၁၁ ခုနှစ်တွင် မင်းတုံးမင်းသား အိမ်တော်၌ ခစားစဉ် “မောင်ကောင်း”ဟုမည့်ခေါ်လေသည်။

မင်းတုံးဘုရင် နှစ်းရ၍ အထူတ်အထိပ်သို့ ရောက်သောအခါ မင်းလှသိခဲ့သူဘုရားစုံ
ကိုင်းနယ်ရွှေးသစ်တိုးရွာကို စားစေပြီး ရွှေတိုက်စိုးအဖြစ်ဖြင့် သူကောင်းပြုတော်မူသည်။ ထိုနောက်
လူတ်တော်ရွာနှင့် အမှာတော်ရေး တာဝန်ဖြင့် သပေပြဝါးရွာကို ပေးသနားပြန်၏။

၁၂၂၃ ခုနှစ်သို့ ရောက်လတ်သော် လူတ်တော်စာရေးကြီးအရာဖြင့် ရမည်းသင်းနှင့်
တောင်းသို့ လူတ်တော်မူသည်။ မြင်ကွန်းအရေးတော်ပုံ ပေါ်ပေါက်လာသောအခါ အပါးတော်
သို့ခေါ်တော်မူ၍ မဟာစည်သူဘုရားစုံဝန်တော်ခန့်တော်မူ၏။ ငှါးနောက် ကြည်းကင်း ရေကင်း
အစရှိသော ကင်းတာဝန်အပုံပုံကို ကုပ်ကဲကြပ်မတ်ရန် ကင်းဝန်ရာထူးဖြင့် စေခိုင်းလေသည်။

၁၂၃-ခုတွင် အဂ္ဂမဟာသေနာပတီ ဝန်ရှင်တော်မင်းကြီးခန်း၌ နိုင်ငံခြားသို့ သံတမန်
အဖြစ် ပိုလွှတ်ခြင်းခံရသည်။ သီပေါ်မင်း နှစ်းတက်သောအခါ သတိုးသုဓမ္မသက်တော်ရှည်ဟူသော
ဘွဲ့ဖြင့် အမတ်ကြီးခန်းလေ၏။

ပြီတိသျေနယ်ခု့သမားသည် ဗမာပြည် အဓမ္မသိမ်းယူပြီးနောက်ပိုင်းတွင် ၁၂၂၄ ခုနှစ်
ရောက်သောအခါ ပီအက်(စံ)အိုဘုရားကို ဥပဒေပြုမင်းတိုင်ပင် အဖွဲ့၍ အမှုထမ်းရသည်။

ကင်းဝန်မင်းကြီးသည် စာပေါ်ဟုသုတေသနမက တိုင်းရေးပြည်မှုချုပ်လည်း တိုးခေါက်မီ
သော ပုဂ္ဂိုလ်တိုးဖြစ်၏။ စကားအပြောအဆိုချင်၍ ပရီယာယ်ကြော်ဝန်သည်။

၁၂၅ ခုနှစ် ဝါဆိုလဆန်း ၃ ရက် အသက် ၈၇ နှစ်အတွင်း သို့ရောက်သောအခါ သခ္ပါရ
ဓမ္မသဘောတရားအရ မလွန်ဆန်နိုင်သော သေရှာသို့ သွားရလေသည်။ မင်းကြီးပြုစုံခဲ့သောစာ
ပေကျမ်းဂန်များအနက် အချို့ကို အောက်တွင် ဖော်ပြထားသည်။

ပြုစုံသောစာပေနှင့်ကျမ်းဂန်များ

၁။ ၃၆ စောင်တဲ့ဓမ္မသတ်ကြီး

၂။ အမှားမှုဓမ္မသတ်ကြီး

၃။ သမီးတော်ချေင်း

၄။ ရတနာနဒီမော်ကွန်း

၅။ လန်ဒန်သွားမှတ်တမ်း

၆။ ပုံခက်တင်ချေင်း

၇။ ဓမ္မာဇာမော်ကွန်း

၈။ ဓမ္မာစာ

၉။ ပြင်သစ်သွားမှတ်တမ်း

၁၀။ နာနာနယ် သခေါ်ပကဗျာဗန္ဓကျမ်း

၁၁။ ကဗျာဗန္ဓုံဂိုဏ်တသိချင်းများ

၁၂။ နော်ရကန်

၁၃။ တိန္တာကပျို့။

အခန်း-၉
နာခံစတ်ပြီးရွှေနှိုင်ညာက်သော ရွှေငွ္ဂ္ဂက်များ

၁။ ဗာရာကသီပြည့်ရှင် ဗကမင်းသည် ကြုံယာတော်ရွေးရန် ရုပ်ဖျောက်၍ နှစ်းတွင်းမှ မြှုပ်သိထဲက်ပြီး ရှာဖွေရာ ဉာဏ်ပေးတန်းတွင် တံခါးရွာနေ ပွဲပါပီနှင့်တွေ့သောအခါ လက်ချင်းထိမြို့ စိတ်ထဲတွင် ယားကျကျဖြင့် နေမထိထိင်မသာ အကြောင်ပေါင်းတထောင်စိမ့်ဖြာလျက် အရသာတမျိုးကို တွေ့ထိခံစားရသည့်ဖြစ်ပုံသရုပ်စုံကို စာဆိပ်ဦးရွှေနှိုင်က ပွဲပါပီရကန်တွင် ဤနှစ်ဟာသနနှင့် ဖော်ကြုံးထားသည်။

လက်အတွေ့တော်တော်၊ ကြုံသွေ့သော၍၊ ရွှေနလုံးငြိမ်း၊ ထောင်ကြာစိမ့်လျက်၊ ဆလိမ့်ထိပ်ခွင့်၊ လုံးကြီးတင်ကို “မ”တွင် ထင်ရှား၊ တံခါးလွှား၍၊ အောက်နားအမြစ်၊ ဘဲနှစ်များဖြစ်တယ်လို့၊ ချစ်လိုက်သည်ဟာ၊ အကြိုက်၏ စက္ကဝါမှာ၊ တာမထွက်နိုင်၊ လက်ကိုကိုင်၍၊ ပိုင်ပိုင်ကြီး ခရီးဆိုက်အောင်၊ ကြိုက်မေးမေးသည်အင်ကား။

၂။ ဗကမင်းသည် ပွဲပါပီ၏ အတွေ့ကြာင့် အောပီတိရမက်ကြာဝယ် နစ်မြားပြီးနောက် လင်ခန်းမယားခန်း တဲ့ဖက်ဆင်မြန်းယူဉ်မြန်းသည့်အိပ်ခန်းသို့ ဝင်သောအခါ ဗကမင်းက လူပုံးရှိခိုင်း၊ မယ်ပွဲမှာတော့ အပျို့ဟိုင်း၊ အရိုင်းနှင့်အဟိုင်း သိုင်းတွက်ကျ လုံးရေးခင်းကြပြီး စက်ခွင့် အတွင်းသို့ နှင့်သောဟန်ကို စာဆိပ်ဦးရွှေနှိုင်က ပွဲပါပီရကန်တွင် ရွှင်သောအသွားဖြင့် တင်စားပြီး နွေ့ပဲ့မှာ အာရုံစွဲပြီ တခါ့ခါ ဖြစ်စရာကလေးမို့ အဆွဲတို့အား ဖတ်ရှုစေခြင်းအလိုင်း တင်ပြလိုက် ပေါင်း။

ပုံက္ခားမမှာ၊ ကြိုးချဉ်ကာ၊ ဗာရာကသီ ထုံးတန္ထိုံးသို့ ဒေဝိရတနာ၊ မခေါ်သာသေးသည့်ပွဲပါပီ၊ ဗာရာကတို့လည်း၊ သတ္တာတို့၊ ကိန်းအရကို၊ ယိန်းချုပ် အိပ်၊ အစိတ်ဂဏန်း၊ လမ်းမှုနှင့်တို့ သုံးဆယ့်ခုနှစ်ချင်း၊ လုံးရေးခင်း၍၊ အဆင်းအတက် ခင်းမပျောက်အောင် စက်ခွင့်နှင့်လုံးတဲ့ပေစွဲ။

၃။ သမီးရည်းစားလည်းမက လင်မယားဟုလည်း အတည်မကျသော ဘဝဖြင့် ချစ်မဝါ၊ ရှာမဝါ၊ တွေ့ထိမဝါ၊ ဉာဏ်လျှင် အိပ်ဖန်ဝင်သည့် ဉာဏ်ကြိုက်မောင်ကြီး၊ အမှုန်းအောင်၊ မငြီးမပြု။ သကေဖြာဖြင့် ရည်တူတဲ့ဖက်၊ “ဦးသာဝလသာက်”ကို အဆင်သင့် အရသာဖွှာယ်ကလေးများဖြင့် ဉာဏ်လည်စာကျွေးပုံကို ဦးရွှေနှိုင်က ပွဲပါပီရကန်ဝယ် ဤနှစ်သကေဝင်သည့်မနောရှင်စရာကလေးဖြင့် အပြုံးဆေးကို အောက်ပါအတိုင်း တိုက်ကျွေးလေသည်။

ဗရာ့သင်၊ ဘွားကန်ဝင်တည့်လျှင်၊ ဟင်ဟော ဟာဟာ၊ လာပါပြီကလား၊ ပျို့ရည်းစား

မှာ၊ တန်ပ်စားဟန်၊ တင်စားညာ၍ဖြင့်၊ မကြံပေဆူ၊ သဘောဖြူနှင့်၊ လူဖြောင့်လက္ခဏာ၊ ညည့်လာသည့်၊ ညီဝါဝေ၊ ဦးသာဝကို၊ ညုလယ်စာကျွေးရုံလိုတော့။

၄။ သမီးနှင့်သမဂ်လောင်း၊ အိပ်ကောင်းကြီး အိပ်စေလိုသောစေတနာ ဘုံဘာလအောဖြင့် လောကဓမ္မတာနှင့်ကြစ်မြဲ တိုကလဲ တပ္ပါတလမ်းပြင့် အကဲစမ်းကြပါစိုဟု မထုပ္ပါဘခင်က ပါပီမိခင်အား လက်တို့၍ အိပ်ခန်းထဲသို့ ခေါ်သွားပုံကို နားခံတော်ဦးရွှေနီက ဤမည်သော ဟာသကုတ်ဆန်းကလေးများဖြင့် သူ၏ပွဲပါပိရကန်တွင် လက်စွမ်းပြခဲ့သည်။

လူတို့ဓမ္မတာ၊ တာချင်တိုင်း တာပေဆို၊ လာအေတို့လဲ၊ တိုကလည်း တပ္ပါသာပ၊ အထဲဝင်စို့၊ မထုတို့မောင်တို့ ရွှေမရှိအောင်၊ စွန်းညိုစိတ်လက်၊ အရေးတော်ပုံ၊ ပျက်ကရော့မည်၏ နားရွှေတို့မလှပ်နှင့်၊ ကျွန်းပို့ကြမ်းပြင်၊ အိပ်ခန်းဝင်သည်၊ အိပ်ချင်ပြုဗုဒ္ဓပျော်စို့။

၅။ ပွဲပါပိဘခင်သည် လေနာရောဂါ ဖိစီးနှင့်စက်သဖြင့် အိပ်စက်လိုပ်င မရအောင် ဝေဒနာဆိုးလာသောကြောင့် နှစ်စစ် မသောက်ရလျှင် သေမလောက်ဟန် အမူအရာနှင့်အကဲစကားဖြင့် အချွဲသား ပြောလှုသောကြောင့် သမဂ်လောင်းဗကဗုံ၊ အနေနိုင်ဘဲ သူကိုယ်တိုင် နှစ်းသုံးနှင့်ကော်သန်းအစ်ကို ယူဆောင်ရှု၍ ယောက္ခာမလောင်းနှစ်ဦးအား ကျွေးမွှေးသောအခါ အဘိုးကြီးအမယ်ကြီးတို့မှာ မစားစဘူးနှင့်ကော်ထူးကို အလွန်အကျိုး၊ သုံးစားပြီးသောအခါ အိပ်ချင်စိတ် တပိသာ လောက်ဖြင့် အိပ်ရာထဲဝင်ပုံကို နားခံတော်ဦးရွှေနီက ပွဲပါပိရကန်တွင် အောက်ပါအတိုင်း ခပ်ရှင် ရှင် ဖော်ဆောင်ခဲ့သည်။

ဘအောလည်းချက်ဆဲ၊ မအောလည်း ပိုက်ပူ၊ ကိုင်လိုက်သည်ဟဲသော်လည်း၊ အြို့အြို့လူလူ၊ ဂကာလှမှာ၊ ရေမျှမစွာက်၊ နှစ်ပြည့်ခွက်မြို့ ခွက်ခွက်လန်စား၊ လေဘို့အားလည်း၊ လားလား မဖြုန်၊ တဝိုက်သာကုန်လောက်နှင့် မကြိုဘူးပြီး ဆိမ့်ကြီးအိသောကြောင့်၊ ညီညာမိတ်လင် အိပ်ခန်းဝင်သည်၊ အိပ်ချင်လှသည်နှင့် လေးဘက်ကျေ ပက်လက်လှန်ရှု။

၆။ သမီး၏လင်ရတနာ ညာည့်ကိုဟုပုံကို ထောပနာမဆုံး၊ ပြောစရာ မဆုံးနှင့် တပြီးပြီး တရှင်ရွင် အိပ်ရာခွင့်ဝယ် မထုပ္ပါဘခင်မိခင်တို့မှာ သမီးကို ချီးမမ်း၊ သမဂ်ကိုလည်း ဂုက်ပြု၊ လဟောနဲ့အစရှိသော ဟိမဝတ္ထာချီးမှုမ်းခန်းတို့ ဆုံးခန်းမရောက်မီ၊ ပိုက်ကားအောင် စားထားသည့်အာဟာရလွန်ကဲမှုကြောင့် တသန်းသန်း တဝေဝေ ဆိမ့်အိကြီးက မွှေးလာသဖြင့် မင်းနှင့်ကြော ဟောက်ရှု့ဟောက်ရှု့ အိပ်ပုံကို ဦးရွှေနီက ပွဲပါပိရကန်ဝယ် ကြယ်ဝသောစာလုံးဖြင့်

အပြုံးလိုကာဖွဲ့ပြလေသည်။

သမီးနိဒါန်း၊ ကျေးရိုက်မှန်း၍၊ ခင်ပွန်းနှစ်ပါး၊ ချိုင့်အောင်စားပြီး၊ စကားပြောရင်း၊ သမ်းလိုက်ရင်းနှင့် တင်းတင်း နှင့်နှင့် အင်းအင်း အင့်သောကြောင့်၊ အခွင့်ဆိုက်ရောက် သံပြိုင်ဟောက်၍၊ ဟောက်၍ဟက်၍ ပျော်ကြ၏။

ပွဲပါပီသည် ကောနိုထမင်းလက်ကျွန် ရှင်းပြီးနောက် ဗကဗမင်း၏ ကာမပါရမိကို အလိုက် ဖြည့်ရန် နှုတ်လက်အမြင်ဆေးကြောပြီးသကာလ အပ်ရာထဲသို့ သုတချိတင်၍ လုံကစားနှင့် အောင် အနေ အထားအဆင့်သင့် ပြင်ထားပုံကလေးများကို နာခံတော်ဦးရွှေ့နှီးက တမြောမြှေပြီး အောင် သီကုံးထားပုံကလေးများကို ပွဲပါပီရကန်ဝယ် ဤနှုန်းတော်ဦးရွှေ့နှီးက တမြောမြှေပြီး အောင် သီကုံးထားပုံကလေးများကို ပွဲပါပီရကန်ဝယ် ဤနှုန်းတော်ဦးရွှေ့နှီးက တမြောမြှေပြီး အသုံးတော်ဦးရအောင် ရွှေ့လျှောက်သဲ့ နှုန်းမန္တုဘူး၊ သုံးဆယ်ခုနှစ်ချင်း၊ မှန်အောင်သာသွင်းပါရော့၊ စစ်ကွင်းဆန်ပြား၊ မဏ္ဍာရာကဲ့သို့ လုမ်းမှာမစိုး၊ စုမ်းအားကိုးလို့၊ အကျိုးတော်ဦးမြတ်ဆောင်၍။

လက်အကဲစမ်းသော လင်ဖမ်းပဲ့တွင် တင်းတိမ်တွင်းမှ နေ၍ စစ်သူဌီးအစ ရဲမက်အဆုံး၊ အမတ်ကြီးအစ၊ လူပျို့တော် မင်းမှထမ်းအဆုံး၊ သူ့ရွေးသူကြယ်၊ ကုန်သည်လယ်လုပ်၊ ထင်းခုံ်ရေသည်ပါမကျွန် အဖမ်းခံဘာဝဖြင့် ကြလာရသော ပျို့အိုးယောကျွား၊ သူ့ကောင်းသားများ၏ လက်မှန်သမျှ တင်းတိမ်တွင်းသို့ အသီးသီးသကသက ထိုးပြုရသောအဖြစ်သနစ်ကို နာခံတော်ဦးရွှေ့နှီးက ပွဲပါပီရကန်၍ ခပ်ရှင်းရွှေ့ အောက်တွင် ရေးသားဖော်ပြထားသည်။

လူတက္ကာလက်၊ သူ့လင်လက်နှင့် လက်ချင်းမတူ၊ တကဲ့လူမှာ လက်တူလက်ကောင်း၊ လက်သောင်းပြောင်းနှင့် အကြောင်းမဘက်၊ တကဲ့လက်ပေမို့ အသက်ကိုရန်ရှာ၊ ညာမသုံးရက်၊ ထုံးမပျော်သည် ဘယ်ဘက်လက်သာလက်ဆုံးကျွော်၏။

၉။ လက်ဖြူလက်ညီးလက်ဆုံးလက်ကောင်း၊ လက်ထောင်းသောင်းတို့သည် မယ်ပွဲ တင်းတိမ်တွင်းသို့ သူ့တည်းလိုက်သောအခါ ပွဲပါပီ၏ အတွေ့မှာ တလောကလုံး မွေ့မတ် တစ် တဆွဲခွဲ တလုပ်လုပ်နှင့် အသုံးပို့ဝယ် အစွဲကြီးစွဲလျက် လူပ်ရှားပြင်းထန် မူမှုန်ဘဲ တင်းတိမ်တွင်းမှ အထွက် တဆိမ်ဆိမ်တဖိန့်ဖိန့်ဖြင့် သိမ့်ကနဲ့ ဖြစ်သွားပုံကို နာခံတော်ဦးရွှေ့နှီးက ပွဲပါပီရကန်တွင် မြှုံးကြသောရေးဟန်ဖြင့် စာတန်ဆာဆင်ထားလေသည်။

လက်ဖြူလက်ညီး၊ လက်တို့လက်တောင်း၊ လက်ကောင်းလက်ဆုံး၊ ထုံးချင်တိုင်းတိုးလိုက်ကြ၊ လက်ညီးလက်မ၊ စမ်းလိုက်ရလျှင်၊ မပွဲအတွေ့၊ ခွေ့ခွေ့စွေ့မည်၊ ခုနှေ့လက်ခန်း၊ မရှုက်တန်း၊ ထွက်လမ်း ဝင်လမ်းသာစိမ့်။

၁၀။ မျက်ကြံလင်ဖမ်းပဲတွင် ဆင်နှုခဲ့ရသော ထိုထိုဗြိုဗြိ အလီလီသော လက်ပိုင်ရှင်သော ကျေားအပေါင်းတို့သည် ပျော်ပါပီ၏ သံလိုက်မာတ်အထိကြောင့် မူးမေ့ မိန်းမောကာ အဟောဝတေ ကောင်းလေစွဲ ဟူသော ဉာဏ်သံမစဲအောင် ထူးကဲသော ဖော်ပွဲရသာကို ပိုက်ဆံနှင့်ဒါးပမာ ထား၍ စာဆိုးရွှေ့နိုက တခမ်းတနား ဆန်းပြားစွာဖြင့် မည်ကဲ့သို့ ဖန်တီးထားသည်ကို ချစ်စွာ သော စာဖတ်သူအား တာဝန်ပေးပရမွေ။

သေချင်ရေးဗျာ၊ မဟုတှငယ်၊ တို့ဟာကလေး၊ ငယ်သေးသေးပါဘဲ၊ ရွှေးမယ်လက်ပေါ်၊
မိုလ်ကတော်နှင့်၊ ပျော်ပျော်ပါးပါး၊ ပုံဆုံးကာ၊ ဒေဝါးနှင့်ပိုက်ဆံ၊ ကဲ့သလ္လာနှင့်သို့ ဟန်ပန်
အမှု၊ အပြားချင်းတူသော်လည်း၊ အာအရှစ်၊ အြိစိနိုင်၊ အရသာချင်းမတဘား။

ଫୁଲ୍‌ଟେଲିଭିସନ୍ ଏବଂ ଫିଲ୍ମ୍‌ର ପାତ୍ର

(၁၁၈၀ ခုနှံ-၁၂၄၀ ခုနှံ)

ဦးရွှေနိသည် မန္တလေးမြို့နှင့်တည် ပွဲမသံဂါယနာတင် ဘဝရှင်မင်းတွေးကြီး၏ကျွန်ုတ်ရင်း ဖြစ်၍ ပညာဗဟိုသုတကြယ်ဝပြီး လျင်မြန်ထက်မြက်လှသော အရည်အသေးကြောင့် နာခံတော်ရာထူးဖြင့် ခါးမြင်မြောက်စားတော်မြဲလေသည်။

နာခံတော်ဦးရွှေနိသည် ပဋိပါပီရကန် တစ္ဆူတည်းသာ ရေးသားပြုစုသွားသည်ဟုအခိုင် အမှာသိရသည်။ အတွေ့အကြီးမစာကိုလည်း နာခံတော်ဦးရွှေနိ ရေးသားသည်ဟုသော အဆိုပြချက်မှာ ယနေ့ထိ တိက္ခခိုင်လုံသော အထောက်အထားများ၊ မတော်းသေးပေါ်

အပိုင်း-၂

အထွေထွေစာဆိုများ၏
စာပြောင်များ

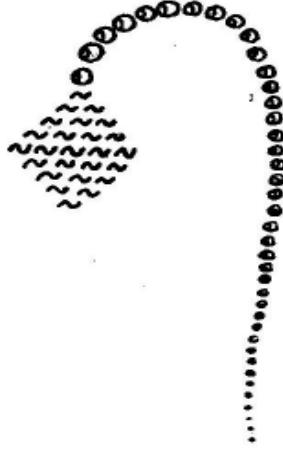
အပိုင်း-၂

အထွေထွေစာဆိုတော်များ၏စာပြောင်များ

အခန်း-၁
ခာဆိုစုံတို့၏ လက်ရာများ

၁။ တန္ထားတော်မင်းတရားကြီးသည် စစ်ကိုင်းရွှေ့မင်္ဂလာ သိတင်းသုံးနေသော ဂူဒေအောင်းကိုယ်တော်တပါးကို တွေ့ရှုကြောင်း မဟာဒါန်ဝန်မှတဆင့် လျှောက်ထားချက်အရ မြို့တော်သို့ သိတင်းသုံးရန် ပင့်ဘိတ်စေသည်။

ရောက်ရှိသောအခါ နေရာထိုင်ခင်းပေး၍ မြို့ပြင်လေးရပ်မှ မန်ကျဉ်းတော်ဆရာတော်၊ သရက်တော်ဆရာတော်၊ နဂါးရုံဆရာတော်၊ တော်သမန်ဆရာတော်များ အများပြု၍ သံယာတော် အပါး ၅၀ တို့ကိုအရုံသင့်ကြရောက်တော်မူစေသည်။ မင်းပရီသတ်၊ ရဟန်းပရီသတ် စုံညီသောအခါ မဟာဒါန်ဝန်က စုံစမ်းမေးမြန်းလိုသော အကြောင်းအရာတို့ကို မြက်ဟရန် ဂူဒေအောင်းကိုယ်တော် ကြီးအား လျှောက်ထားပန်ကြားလေ၏။ ထိုအခါ ဂူဒေအောင်းကိုယ်တော်ကြီးက “အီမ်း...ကောင်းပါ ပရပိုက်နှင့်ကန့်ကူဆံသာပေး”ဟုတော်မူစေသော်... မဟာဒါန်ဝန်က ပုံရပိုက်နှင့်ကန့်ကူဆံကို ဆက်ကပ်လေ၏။ ဂူဒေအောင်းကိုယ်တော်ကြီးက အောက်ပါအတိုင်း ပုံရပိုက်ပေါ်တွင် ရေး၍ အဖွဲ့များလေသည်။

ဆရာတော်များသည် အသီးသီး ကောက်ယူကြည့်ပြီး စစ်ဆေးသောအခါ ပိဋကတ်ကျမ်းနှင့်ဆိုင်သောအရာ မဟုတ်သည်ကို သိကြသော်လည်း အမှားပြောမည့်ဖြစ်သော ကြောင့် ပုံမဏီတော်ကြော်။ မန်ကျဉ်းဆရာတော်ထံပါးဝယ် မရမက တွဲကပ်လျက် လိုက်ပါလာ သော ကိုရင်က ငါးပြေဆိုနိုင်ကြော်း သုံးကြိမ်တိုင်တိုင် ခင့်တော်မူစေ၏။ ထိုအခါ မင်းတရားကြီး၏ မဟာဒါန်ဝန်မှတဆင့် ဂူဒေအောင်းကိုယ်တော်ကြီးအား အကျိုးအကြောင်းပြုလျောက်ထား၍ အဆိုပါကိုရင်အား ဖြေစွင့်ပေးနိုင် မပေးနိုင် ပန်ကြားလေသော် ဂူဒေအောင်းကိုယ်တော်ကြီးက ဖြေစွင့်ပြုလိုက်သည်။ ဖြေစွင့်ရလျှင်ရခြင်း စာဆိုတတ်သူကိုရင်က အောက်ပါကဗျာ အပြိုးတို့၏

လုံးခိုက်အောင် အဖြေပေးလိုက်လေသတည်း။

စတော့ကကိုင်း၊

လတိုင်းမတော့ပြတ်ကာစီ၊

ဉာဏ်နှင့်ဝှက်စကား၊

တဖောင်း၊

ဉာဏ်ရွှေ့ရွှေ့ထောက်ကာနှိုင်းလိုက်မယ်၊

“စကိုင်းလပြုပြတ်တဲ့”ဘူရား၊

ဆရာတော်ကြီးများနှင့်တွေ့မင်းတရားကြီးပါမကျွန် ကြွေရောက်လာသော ပရီသတ်အပေါင်းမှာ သောင်းသောင်းရှုတဲ့မျှ အန်းကနဲ့ပဲကျွန် ရထ်မောကြလေသည်။ ဂူဒအောင်းကိုယ်တော်ကြီးကလည်း အဖြေမှန်ကြောင်း ဝန်ခံလေသောဟူသတ်။

JII တနေ့ မင်းသမီးကောက်ရန်သံချို့အကျော်အမော်ဦးကျော်လှသည် ရုပ်သေးမင်းသမီးကိုင်ဦးပံ့ကြီး-ဦးပံ့ကလေးတို့နေထိုင်ရာ သခ္ဓာတ်တန်ယူရှိသို့ ဆိုက်ရောက်လာသည်။ နေစွဲယ်ကျိုးသော် ဦးကျော်လှအား ပြည့်ဝတ်ပြုရန် ကိုဘိုးပိုးဆိုသူ၏ထန်းတဲ့သို့ ဦးပံ့လေးတိုက ရှုံးဆောင်ရှု ဆရာကျော်လှအား ခေါ်ဆောင်သွားကြသည်။

ရောက်ရှုသောအခါ ပင်ကျော်ပြုငွေ့ရောင်နှင့် လုံးလျှော်လျှော် ပျော်ပျော်ပါးပါး သောက်စားကြရာ မြို့က်နဲ့ပြုက်ကနဲ့ဖြင့် ထည့်မလောက် ဖြစ်သွားလေ၏။ လူတွေ့လည်း အတော်ထိလာကြ၍ ဝေရီသောသွေ့ငွေ့ဟန်ဖြင့် ရွှေနှင့်ပြုကျော်မတတ်-အမူးနတ်ဖမ်းစားခြင်းခံရလျက် တဟားဟား တရွှေ့ခြင်ဖြင့် တမိုးအောက်တယောက် ထင်လာကြ၏။ ထိုအခါ သံချို့ဆရာကြီးဦးကျော်လှက “ခေါက်တခါ-ရောက်လာသကောရယ်လို့ မထောက်ညာစွာ သောက်စရာပါတာမို့” အစချို့သည့်ကြိချိုးတပုံ့ကို လက်တန်းဖြင့် သံကုံးလိုက်ရာ ရောင်းရင်းတစုမှာ မနောရွှေ့ကြလျက် သောသောပင် ညံ့ဆူကာ အုံဘာပေးကြသည်။ အာဝဇ္ဈာန်းဥက် မသေးလှသော ဦးပံ့ကြီးကလည်း ထပ်မံ၍ မင်းသားဟန်ဖြင့် “ပျော်စချော့ပေါ့-တော်သွေ့ပြီ” အစပျိုးသော လူများချင်းတမျိုးဖြင့် ချိုးပေါ်လိုက်သော အခါ ဝိုင်းစည်ပြောမှ ဝေါကနဲ့ပဲကျေသွားလေ၏။ ငှုံးနောက် ဦးပံ့ကလေးကလည်း ရှုတ်တရက်ထဲ၍...

သောက်လိုလျှင် ဝင်စလွှာယ်

ကျွင်းသွေ့ကပြန်ထွက်။

ကိုဘိုးပိုင်ထန်းရေမွေး

ပေးနောက်တခွဲက်။

ဟူတဆင့်တက်၍ ကွန်းချက်ဖြင့် ဟန်ပါပါ လက်တန်းစပ်လိုက်သည့်တွင် သောက်ဖော်သောက်ဖက်များမှာ အူတက်မတတ် ဒလစပ်ရယ်မောပြီး တသောသော ဖြစ်သွားကြလေသတည်း။

၃။ ၁၉၂၂မင်းသားဦးဖိုးစိန်တို့ခေတ်စားစဉ်က မင်းသမီးအောင်ဗလမှာ စိန်မဟာသဘင်မှ ၁၉၂၂ဆရာဦးဦးစိန်နှင့်အမြဲတဲ့ပက်၍ ပဲအဆက်ဆက် နဲ့တိုင်း လူကြိုက်များ၍ ထင်ရှားသော ပြည်တော်ချို့မင်းသမီး တလက်အဖြစ်သို့ တမ္မဟုတ်ချင်း ရောက်ရှိသူးလေ၏။ ဤသိနာမည်ကျော် ဘဝဖြင့် မျက်နှာပန်းလှနေခိုက် မန္တလေးမြို့ပဲနားနေစဉ် အောင်ဗလမှာ သေမင်းနိုင်ငံသို့ ကောက်ကောက်ပါ လိုက်သူးရလေ၏။ မန္တလေးမြို့သူ လူပျီးဖြောတို့လည်း အောင်ဗလကို နှေမြှာတာ၊ သုတေသနကြသဖြင့် သူဇူးပန်တွင် ပြာကျသည် အထိ ဝိုင်းဝိုင်းလည်အောင် စည်ကားစွာ ကူညီဆောင်ရွက်ကြသည်။

ဤမျလွန်ကဲသော ပြုမှုချက်ကို ကာလသား အသိုင်း အဝိုင်း က မန္တမြို့ကြသည့် အတိုင်း စာဆိုညှဉ်ရှိသော ကာလသားတိုးက ကာလသား အများစုရိုက် ကိုယ်စားပြုလျက် အောက်ပါတော် ထပ်တပုပိုကို ရေးစပ်ကာ အရမ်းကျသော ငမ်းမတစုအား ဟားကွက်ဖြင့် ဆော်နှုက်လိုက်လေသာ တည်း။

သူးကျိုးအောင်ပါးချောင်ချေချင်လှု
အကောင်မတွေကဟာ၊
အောင်ဗလသေတာကို၊
မန္တသာနိုင်အား။
အဝိုင်ပုံကိုထာလို့
သူထက်ငါ တိုးဝေ၍သူး၊
ခက်ပလေတကား၊
မျက်ရေတွေအများနှင့်၊
သနားတဲ့အာရုံး။
အသေကောင် မသာဖြစ်တောင်မှ၊
တဏ္ဍာချုစိစိတ်ကမကုန်။
အသာအရိုးစုံကို၊
ကတိုးပုံထင်မှတ်လို့၊
ရင်ဘတ်ကို အခါခါ၊
ထုန်ကိုရှုံး။
သဘင်နှင့် မနောပါတယ်၊
ပြောစရာ့ရှိသူးပလေး။
ဤသို့တော်ထပ်ဖြင့် ကာလသားတစုက သရော်လိုက်ရာ သူတင်ငါတင် စောင်းမြောင်း
စဉ်ဝယ် ပိုင်းမပိုင်းမှ ကဗျာတတ်သူ အမျိုးသမီးက...
တိရစ္စာန် ခွေးပါးစပ်ကာ

ရေးစပ်လိုစာနှု
 တေးထပ်ရဲဝစနာဉ်။
 ဗာလာနှုတွေက၊
 အောင်ဗလ ညွှေသည်မသာကို၊
 ကဲ့ရဲကာမဲ့လို ဆီကြ။
 ပြည်သူက သနားကြင်၊
 အများပင်ငါတ၊
 တရားယုဉ်မြှုဖို့စိုကြ၊
 ပျိုအလှတတွေ။
 မောင်ရင်းလိုစိတ်ထား၊
 မိတ်အများသွားကြရှာပေ။
 စာရေးသူအမေသလျင်၊
 အပြောပြေမကျိုးကြားနှင့်ဘူး၊
 ဖော်အများအရပ်ကိုခေါ်၊
 အပ်ရလိမ့်နော်။
 အောင်ဗလမသာမော်ကို၊
 ကန္တာပေါ်ရှိဘူးကဲ့လေး။ ॥ ဟူသော တေးထပ်ကို ရေးစပ်လျက် ကာလသားတိတိ
 အား ထိထိမိမြှင့် ဖော်ထုတ်၍ တန်ပြုနကလော်တုတ်လိုက်လေသည်။

၅။ တခါက လှိုင်မင်းသားသည် စာဆိုတော် ဆရာဖုန်းကို ခေါ်ဆောင်၍ အမရပူရဖြို့တော်
 မှ မြင်းစီးလျက် ထွက်ခွာကာ တောင်သမန်အင်းဘက်သို့ စက်လှည့်လာလေသည်။ တောင်သမန်
 အင်းသို့ ရောက်သောအခါ မင်းကြီးဘုရား အနောက်ဘက်ရှိ မယ်ဇယ်ပင်ရိပ်တွင် ခေတ္တနားနေ
 ခိုက် မြင်းပေါ်မှ မဆင်းမီ တောင်သမန်အင်းဆီသို့ လှမ်းမျှော်၍ ကြည့်လိုက်ရာ ရေများအလွန်
 ကြည့်လင်ပြီး မြှုပ်နည်းထားဘိအလား စိမ်းမြှုပြစ်နေသည်ကို တွေ့မြင်ရလေ၏။

ထုံအခါ လှိုင်မင်းသားက “ဒီအင်းရှုခ်းကို သုံးသပ်ပြီး စာဆိုရမည်မောင်မင်း”ဟုအ
 မိန့်တော်ချုပ်တော်သော် စာဆိုသိုးဖုံးက လက်တန်းဖြင့် အောက်ပါအတိုင်း ဆိုလိုက်သည်။

တောင်သမန်၊

မြှုပ်နည်းအဆင်း၊

ထိန်း၊ ထန်း၊ သပြည့်နှင့်၊

ငါးခို့သည်အင်း။

လိုင်မင်းသားက “မောင်မင်းကများဟာ ဘာအကြောင်းအရာနဲ့ အဓိပါယ်အံဝင်ရှင်ကျပြီး ယဉ်ကျေးလူပါပေတယ် ပြောင်လဲပြောင် ထိလဲထိ မိလဲမိတယ် ကောင်းပေစဲ” ဟုအထပ်ထပ်ချိုးကျိုးကာ မြင်းပေါ်မှသက်ပြီးသကာလ စာဆိုတော်ပြီးဖုံးအား စီးတော်မြင်းကို ချိုးမြှောက်တော်မူလေသည်။

စီးတော်မြင်းရသော စာ(ဂ)ဆုင္းတထောင်ထိုက်သောစာဟု ထိုခေတ်အခါက ပြောစမှတ်ဖြစ်အောင် ဥဒိန်းတွင်ရစ်လေတော့သတည်း။

ပြောတ်များ ရေပန်းစားစဉ်က ပဲခူးမြို့နေ တံဆိပ်တော်ရောင်းစာရေးကိုဆုံးသာမှာ ထင်ရှား၍ လူသိများသော ပြောတ်ရေးဆရာတိုး ဖြစ်သည်။

သူသည် ကများညာက် ထက်မြောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တယောက် ဖြစ်သည့်အတိုင်း ဟာသက္ကရာဇ်ရေးသားဖြည့်စွှက်ရာ၍ လက်သံပြောင်သူတိုးဖြစ်၏၊ သူ၏ စောဖေ—စောမေပြောတ်စာအုပ်မှ “ယပင့်များကြိမ်း(ဂ)များပတ်တိုက်မှာ” အူလိုက်သလိုက် ရယ်မောစရာစာပေများ ဖြစ်သော ကြောင့် အလျင်းသင့်သလို သုတေသိများအတွက် ဖော်ပြည်ကိုသည်။

ယောကျားဟဲ့ထိုက်၊ ခင်ခင်နှင့်တင်တင်တို့လိုက်တော့မည်၊ တိုက်တသောင်းဘုံ၊ ရိုက်သည်းတုန်အောင် ခုန်တဲ့လိုပေါက်၊ ဆယ်သုံးယူဇားခရီး၊ ကဆုံးစီးလိုက်ရင်ဖြင့်၊ တယုန်တည်း ဘယ်မှမရောက်နိုင်ဘူး၊ မြှောက်လို့ဆို ထောက်မသွေးဘူး၊ မျင်းတကာ အသံ၊ မရှုံးနိုင်အောင် ဒုန်းပြိုင်ပလားဆုံး၊ အဆုံးမတိုင်ခင်က၊ နှီးယိုင်လို့လဲကျ။ တကတဲ့ လက်လျော့၊ ဂုဏ်ရိပ်နှင့်မကြားပါနှင့် ကုန်စရိတ်များလွန်းလို့ ဂျုံကြိုးတွေ့ကဗျာလားတောင် အော့ ရမည်၊ အပေါ့အပါး ဆုံးတာကတော့ ကြောက်ခဲ့ဟော၊ အတော့နှင့်အသွားမှာဖြင့် မောက်လဲတာဘဲ၊ တပဲပြိုင်မှဖြင့်၊ နိုင်မလားလုံးလုံး၊ မဆဲ့နိုင်အောင် အလဲ့ယိုင်ပြီးတော့၊ ဇဲကိုင်နေတာနှင့်ရှုံးရော့ ကုန်းကြောင်း၊ ကုန်းမောင်း၊ ဒုန်းမောင်း၊ ပန်းနားနီးပလားဆုံး လမ်းများပြီးစောင်းသွားတာဘဲ၊ ကောင်းလိုက်တဲ့ ဗွဲက မတော့၊ တဆွဲလုံးတမျိုးလုံး သည်များဝင်ကတဲ့က မဲ့လို့သာတော့၊ သေလို့သာပြုန်းရော့၊ ကုန်းတင်မတော့ ဂုံးအိတ်၊ ကော်ချို့တဲ့ ကြိုးမတော့ အုန်းဆုံး၊ ဖလံရော် နင်းကွဲ့နှင့်များကိုရိယာဆင်ကရှာ၊ ကျုပ်မှာ တခြားပေါ်ရှုံးရှုံး မေး ပန်း ပုံး လို့ မြို့ဗျား ဆီ သိုင်း ပြန်ယော်နှင့် ပြားထိုး ကတောက်ကယ်နှင့်၊ ကြည့်စလောက်တန်ပါရဲ့၊ နှင့်တံ့ကပါးခြမ်း၊ မရှုံးတဲ့သူ၊ ကုန်းခဲ့ ငယ်ဖြူး၊ ဂုံးတဲ့လူစမ်းမလား၊ စခန်းကုန်း လမ်းဆုံးမှာစိုင်းချင်တော့၊ စံနှိုင်းကာတဲ့မယောင်နှင့်ကြပါနှင့်၊ မဆဲ့နိုင်းပေါင်၊ ဝိုင်းခေါင်မဲ့ရဲ့၊ ပျော်ထဲထံသင်ခန်း၍ တီးတဲ့အောင်ပုံ့နှိုးလို့၊ ကုတ်ထိုးပြီး မလိုက်စမ်း။...

၃။ သွေးသားမှတ်သပ်၊ အင်မီးတွင်ထပ်၊ အဖျက်မှာ ဝိဇ္ဇာ၊ မသမာသာနှင့်လုံးသားဖြင့်၊ ဖေါက်ပြားလော်လီ၊ မော်ရုံတော်ဆီသို့ ဦးတည်လျက်၊ ဟိုမှမဒီသည်ကညာ၊ ဘယ်ဟာမှမပြင်း၊ အတင်းအဓမ္မ၊ ရာဂါသားကောင်၊ ကျာမောင်ဘဲကို ဆောင်လျက်၊ အပေါက်မှန်သမျှ အာဝိပေါက်ပင်၊ မရှောင်ချင်သည့်အနှစ်မည်သော ယောက်ဗျားယုတ်ရွှေ၊ သစ္စာမှုတို့အား မန်လည်ဆရာတော်နှင့်နီးစပ် သော စာဆိပ်ရှုတော်းက အတုံးလိုက် အတစ်လိုက်ပြင့် နှလုံးခိုက်ပြီး အပြီးခိုက်သွားအောင် အောက် ပါလေးချိုးကဗျာကို သီတုံး၍ ရပ်လုံးဖော်လိုက်လေသတည်း။

မဟာဏာတ်တွေပါရှင်၊ တရားမသမာတဲ့အချက်ဟာက၊ ခန္ဓာပြတ်ကြောင် သားရတနာ ကလက်ထာမို့ အဏာတသတ်အဖော်၊ ဘူရားဒကာ ခေါ်ပါသတော်၊ တရားကိုသာမက် ပါတဲ့ထိုးတရာ့သခင်၊ ကိုကိုရယ်-အသားအလှုံးလှုံး ထွက်အောင်လို့ ဓမ္မာတခါခါတ်ပြီး၊ ဓမ္မားအဖြာဖြာ ပက်ပါသရှင့် မီးမှာက်၊ သည်လောက်များဆီးပေရဲ့၊ ယောက်ဗျားမျိုး ပေကိုရှင်၊ မြှောက်စားလို့ တိုးစရာ ဘယ်သူကမ သူမပါလျှင် မရှုက်ပါဘူး၊ သောက်စား လို့ ရိုးရာဟာ ဝရှောသူလာစန်တွေပေါ့၊ ရှားအထွေထွေ သာမကောကို ဆက်တဲ့အပြင်၊ မဟာတေလေဟာရှင်၊ ဗာရာပြည်ကိုလဲ ဖျက်ပါသတော် အော်စိတ်ရှုံးလို့ သရမ်းပါအရှင် ဝန်တိတဲ့အချက်ဟာကြောင့်။

အနိစ္တိကိုနိုတာ အလှန်ကိုတဲ့ရက်စက်ပါသတဲ့၊ ယောက်ဗျားမြင်လျှင် အနောက် ကားတင်ကျပ်ပါလို့၊ အသားမျှင်မျှင်သွားစင်ထွက်စေမတဲ့၊ ဓမ္မားပြင် တောင်မရှုက်ပါဘူး၊ သက်သက်မဆင်ခြင်ပါသနော်ရှင်၊ အော်ရက်စက်တဲ့ဘူရင်။

ဂရာအိန္ဒာ်ရှင်လျှင် အမှုံရုံဘုံးတေလေပိုပါ ရွှေးတတ်တာက၊ ကြောညီရောင် ဥပုံ လဝက် ထေရိဖူးကိုတော့၊ မသာဟိုကောင် အပြုလှန်တယ်ပွဲပွဲလီလီ။ ပြုန်တော့၊ ဆွဲ မဖော်မျိုးဟာမို့ ကြောကွဲပါသရှင်၊ အိုမြှော့ခွဲဝိုင်ပါသတော့ အပွဲကောင် ဖောက်ပြား တက္ကာ အိုး၊ ကိုကိုရယ် တမေ ဆဲချုပ်ပါပေါ့ အသေကောင် ယောက်ဗျားမသာမျိုး၊ ပြောအုံးမယ် ရှင်၊ စောဘုန်းကြော်ပေါ်လာစဉ်က၊ သော်တာ အသွင်အမျိုးသား ရတနားတယောက်ဟာ ဖြင့်၊ မတော်မဟာရှင်ခိုးစား ဝါသနာပေါက်တာကြောင့်၊ သတ်စရာ ရပ်ရှားလျှောက်ပါလို့ သုသာန်မှာ မြှုပ်နှံမဲ့အခေါက်တွင်မှ၊ ဆွဲမကြီးပါသရှင် သူငြေားသမီးတယောက်ဟာက၊ အချစ်သွေ့ မေတ္တာပေါက်တာနှင့်၊ ငွေတတောင် မသောအောင် ကောက်ခဲ့ပြင်၊ သူခိုးငွေး ကိုလေ တမျိုးကြားကာ မောက်စေမဟုတဲ့၊ ပုံခင်ကညာ ဟာရှင် သူလင်အရာမြှောက်ပါ သတဲ့၊ အော်အသက်သခင်ကိုလေ တစက်တမျှင်မျှ မထောက်ပါဘဲ။

အချောင်ကော်ပြီ ထင်ကာ တောင်ပေါ် သို့ ရောက်လျှင်ဖြင့် အထွေထွေအလီလီ ကေသီ ကို ချောက်ပါလို့ တေလေပိုပါ သေရည်ကို သောက်တော့မတဲ့၊ သူခိုးရဲ့ ညွှန်သဟာရှင်၊ မရိုးတဲ့သစ္စာဖောက်ထားကြောင့်၊ အမယ်မင်း-ကြောက်ခမန်းလီလီ၊ ချောက်ကမ္မားဝင် မှာအသေဆုံးတဲ့အပြင်၊ (ကိုကိုရယ်)အောက်တန်းအထိဖောက်ပြား အသရေးသြီးလိုက်

ပါသတဲ့၊ ကန်တော့ပါရှင်—စောက်မှန်းမသိတတ်ပါတဲ့ ယောကျားတေလေသူခိုး။

သဘင်ဝန်ဦးသော်၏ငရှုတ်သီးသံချို့

၈။ “အတာဘွဲ့ခံ”သဘင်ဝန်ဦးသော်သည် ကုန်းဘောင်ခေတ်၌ ထင်ရှားသော သဘင်ဝန် တိုးဖြစ်သည်။ တနေ့ ဆရာဖြစ်သူ ဦးမြတ်ဝင်းနှင့် အပြန်အလှန် သံချို့ဆိုပြရာ၍ ဦးမြတ်ဝင်းက တပည့်ဖြစ်သူဦးသောအား ဦးစားပေးလိုသောကြောင့် ဦးသောတို့၏ ကျောက်ကာရွာတွင် မြောက် အညွှန်းလှသဖြင့် ငရှုတ်သီးတော်မှာ ကောင်းကောင်းမဖွံ့ဖြိုးကြောင်း အစရှိသောသံချို့ကို ဖော်ထုတ်လိုက်ရာ တပည့်ဖြစ်သူ ဦးသောက လက်တန်းကဗျာဖြစ်သော အောက်ပါသံချို့ကို ရှင် သော လျင်သော့ဉာဏ်ဖြင့် ရွှေ့ဖွံ့ဖြိုးလိုက်လေသတည်း။

ငရှုတ်သီးသံချို့

နိယာဝါးပါး တပါးသူအဝင်ပါ
လူတိုင်းပင် ဘယ်မစွဲနိုင်တဲ့
ရှင်းကြတ်သွဲနှုန်းအဆွဲ
အတွင်းမှာပါကုန်ကုန်နှင့်
အပေါ်ယံသနာသွေးသို့
ရွှေးဆိတ်စာ သူမဘက်လျှင်လာ
ရမက်ကယ်ရသာကင်းလို့
ဟင်းပေါ့ပျက်နေ။
ချုပ်သနပ်မှာတော့ သူခပ်လျှင် အထိသားဟာမို့။
ပိဿားလော် တော်ရုံနောက်ရတော့
အကြောက်ကပ်တဲ့ ဆီနှင့်မွှေ့
သေချင်အောင် သူစိမ့်။
ရွှေကျောက်ကာတောင်ညိုမြိုင်းဆိုကာ
နှစ်တိုင်းပင် အစဉ်လုပ်ပါတဲ့
သီးငရှုတ်ခေါင်းဖြား
ရောင်းလာလျှင်မဝယ်နိုင်တော့
ဆယ်ရွာကိုင်ကိုမြတ်ဝင်းရယ်။
ဆွဲရင်းနှမောယ်တို့။

နှေ့ညပင်အစဉ်ထံးရအောင်၊
တောင့်လုံးကုန်လက်ဆောင်ထိုးလိုက်ပါမယ်၊
မျိုးစပ်လေလိမ့်။

၉။ တခါက မင်းတုံးဘူရင်လက်ထက်၌ စလင်းဆရာတော်သည် စလင်းမြို့ရှိ မိမိကျောင်းထိုင်ရာ ကင်းကုန်းကျောင်းတိုက်သို့ပြန်ကြသားရာ တပေါင်းလကုန် တန်ခေါ်ကဆုန်မှ ပြန်လာမည် ဟု မှာကြားလိုက်လေ၏။ တခုးလပင် မဟုတ်သေး ကဆုန်လကုန်ပြီး နယုန်လရောက်သည့်တိုင် အောင် ဆရာတော်သည် ပြန်မကြလာပေ။ ထိုအခါ မင်းတုံးမင်းတရားကြီးက ဆရာတော် ပြန်ကြလာရန် မဟာဒါန်ဝိုင်းဝိုင်းအား အမှာစာရေးခိုင်းလေ၏။ မဟာဒါန်ဝိုင်းဝိုင်းမှာ အာဝဇ္ဇာန်းညက် မသေးသည့်နှင့်အညီ ခပ်ထွေ့ထွေ့ ဟာသကဗျာတပုဒ်ကို အောက်ပါအတိုင်း ချိုးစပ်၍ ပေးပို့လိုက် လေသည်။

တကန်ပြုးမည်ဟု(တက္ကးပြန်)
မိန့်ဘူးတဲ့ရွှေဗျာသံကို
ပြန်လှန်၍ ချင့်ပါအုံ။
တကျိန်ပြောင်း(တကျောင်းပြန်)
စံဟောင်းကို ပြန်ချင်စိတ်ကယ်ကြောင့်။
နံပိတ်(နိဗ္ဗာန်)ကို ဘယ်လိုချင်းနှင့်ပါ
လင်းမြို့ကင်းကုန်း။

၁၀။ ရန်ကုန်မြို့၊ ကျောက်တံတားရပ်နေ့ အမိန့်တော်ရ ဦးပုံတိန်မှာ ပြောတ်ရေးသားရာ၌နှင့် မည်ရသူတိုးဖြစ်သည်။ သူ၏ရာဇဗ္ဗာရပြောတ်မှာ လူကြိုက်များသောပြောတ်တရာ့ပင်တည်း။ အဖက်ဖက်မှ ခေါက်မိသူတိုးဖြစ်သည့်အပြင် ပြောတ်ရေးရာတွင် ပေးရွှေ့ရွှေ့ ရေးတိတ်သည်။ အတိုင်း ဟာသလွှမ်းခြားထားသော သုတဖူးငံများကို အာရုံခံစားလိုသူများအတွက် သူ၏ရာဇဗ္ဗာရပြောတ်မှ သောက္ကာက်မြှင့်းပတ်တိုက်တပုဒ်ကို ကောက်နှုတ်၍ အောက်တွင် ထုတ်ဆောင်ပြလိုက် သည်။

ဘွဲ့မြှင်း၊ စောင်းမကပ်လို့ ကျောင်းစရပ်တနိုင်ယ်၊ အလိုလို လွှတ်ခါထားပါသတဲ့၊ အလာကားမြှင်း-ဟင်းဟဲ့နော်ဟင်း၊ ရထားဂျို့စက်အသားထံတာမြှို့ ကုလားတော့ မစုံမက်လို လွှတ်ရာမှာ-လွှတ်ခါထားပါတဲ့အလကားမြှင်း၊ ဟင်း-ဟင်း-ဟဲ့တဲ့ဟင်း၊ လောင်းကောကူလို့၊ နှာပုံတ်နှာပုံ၊ မျက်ရောပူတထွေ့ထွေ့နှင့်၊ နှာရောတွေကျပါတဲ့၊ သုံးမရမြှင်း၊ သိရင်ဟဲ့နော်၊ နင့်သခင် ကုလားက၊ မတော်များ သူအိမ်မှာသေလျှင်၊ လူတွေနှင့်ချို့ရော့၊

ကူလိခကုန်မဟာတွေ့နဲ့ ဖြောက်ရာကို သွားချင်သွားရေ့လို လုတ်ထားတဲ့မြင်းမို့ သတင်း ကျော်ပါရဲ့၊ လျဉ်းကန်ပဲ့၊ ယနေ့ညာ စွာမဝင့်နှင့်၊ ငါနှင့်ခုတွေ့ကြပြီ။

ထက္ကဖျင်းဖျင်း၊ နှစ်လမ်းလောက်ကယ်၊ စခန်းထောက်သွားရှုနှင့်၊ ယားလိုထင့်-ဒရှုတ် ကျွော်လိုင်းလို့၊ တွေ့တိုင်းပွဲတ်ပြန်ရော့၊ နင်သည်လောက်ပွဲတ်တော့ နင့်အမာရှုတ်ကွာ လိုမြှုမယ်၊ အာသယျင်း-တကဲ့မြှင်း အမြီးစွဲနှစ် သိုက်၊ ကပ်စေးနဲ့သီးတွောက အမြီးပွဲရှုက ကရော၊ ရိုက်လိုက်ပြန်ရင် တုံးဆပ်ဆပ်၊ ရပ်လိုက်ရင်း ဇုန်ကိုသရင်း၊ ခေါင်းငိုက်လိုစိုက် လိုက်ရင်း၊ အဖျင်းတက္ကာ့စံမမြှင်၊ ထိုင်ပုံမှုဗုစိတ်မရှိတာမို့ ရပ်မိသူကြံ့ကြံ့ရော့၊ နှင်တော့ မည်ယချုံ၊ တရားနာခေါ်ခေါ်၊ ဆေးသမားခေါ်ခေါ်၊ အဖေါ်ပြုရပ်။ သူအလျောက်သူ၏ စရာ၊ စနာတွောကထူး၊ လူပေနှင့်ယနေ့ သည်ခါဖြင့် တွေ့ကြပြီ၊ ဟိုအိမ်ရှုံး စခန်းက။ ပါး ခြမ်းစနှင်စရာ၊ ကောက်လိုလာခဲ့ပြီ၊ ဟန်ပါအောင်လက်တဖက်က၊ သူ့က်သူ့က်ကာ ရိုက်ပြီးလျှင်၊ မြင်းလိုက်မှာ နောင်မနှုန်းရအောင်၊ ကုန်းတဲ့အခါ အကုန်ဖက်လိုမြို့ ချက်ပိုင် အောင် မှုန်းတော့မည်၊ ဟောတဲ့တိုက်တိုက်၊ တောင်တိုက်တိုက် တုံးမှုဗုသာဘူး၊ မွဲ့ဒီနယ် တိုက်တွေ့င်၊ သင်ကိုက်ကယ်တို့ မြင်လိုက်သူ မြင်းစိတ်ကုန်အောင်၊ ကဆုန်မှာသူ၏နှင်ဝေး တာမို့၊ ခွေးပြေးဟန် ကုန်းစောင်းမြောက်လို့ ဟော - သုံးချောင်းထောက်ခုန်လိုက်စမ်း စုပ်ဖွား...။

၁၀။ ရွှေးက အညာဒေသအရာဝတီမြစ်ကမ်း အနီး၍ ရွှာတရာ့ရှိလေသည်။ ထိုရွှာတွင် အရပ်လူ ကြီး၏ သားမက်ဖြစ်သူ လယ်ရှင်ဟောကျားသည် သုံးနှစ်သုံးမီးခန့် ဒူလာသွေးဝမ်းရောဂါဝေဒနာ စဲကပ်လျက် နာတာရှုည် ဖြစ်ပွားခဲ့ရာ ထမင်းဟင်းပစ်သည်အထိ ရောဂါအခြေအနေ ဆိုးဝါးလာ လေသည်။

တနေ့ ရှင်းရွှာသို့ တောင်သာဆရာကြီးဦးမှုန်၏ တပည့်ဆိုသူ မျက်စိတာက်မမြင်သော ဆရာတိုး ဆိုက်ရောက်လာ၏။ ဟောကွဲမဖြစ်သူ အရပ်လူကြီးနှင့်ဆေးဆရာတို့ အမှတ်မထင် ရွှာလမ်းဝယ်ဆုံးကြရာ ဆရာမှုန်းသိသည့်အလျောက် မိမိသမက်၏ ရောဂါပျောက်ကင်းအောင် ကု သပေးပါမည့်အကြောင်း တောင်းပန်လေရာ ဆရာက “အိမ်း... ကောင်းပြီလေ ကျူပ်အကြောင်း တော့ တင်ကြို့ပြောရမယ်လေ၊ ကျူပ်ကတော့ တောင်သာဆရာကြီးဦးမှုန်ရဲ့တပည့်ရင်းဘဲ၊ ဆရာကြီးထံမှာ ဆေးပညာကို လိုချင်လွန်းလို့ ၁၅ နှစ်ကြာမျှလေ့လာလိုက်စားရပါတယ်... ဆေးအိတ် ထမ်းပြီး လိုက်ရတာက ၅ နှစ်၊ ဆေးပေးဆေးယူ ဓာတ်ကိုင် ရပ်ကိုင်ဆိုတဲ့လက်တွောကုတုံးကတော့ နောက်ထပ် ၅ နှစ်၊ ပေါင်း ၁၅ နှစ်ခန့် သင်ယူရပါတယ်၊ ဦးမင်းရဲ့ သားမက် ရောဂါစိုးရိမ်စရာ မရှိပါဘူး...ဟု ပြောဆိုပြီး တဲ့ခို့သည့်နေအိမ်သွားပြန်သွားလေသည်။

နောက်တန္န၊ ဝေဒနာသည် အိမ်သို့ ဆရာတွေလာပါတော့သည်။ အရပ်လူတိုးက ဆရာအား ရှိသေစွာ ဆီးတို့၍ နေရာထိုင်ခင်းများ ပေးလေသည်။ ထိုနောက် လူနာအခြေအနေကို စမ်းသပ်ရန် လူမှုမှု၏ခြင်ထောင်ကို ဖွင့်လှစ်၍ စစ်ဆေးလေတော့သည်။ ဆရာက “မထိုးရိမ်ပါနဲ့ လေ ကျပ်နဲ့တွေ့ရင် ဗို့ကန္တုံးတွေသလိုဘဲ...” နက်ဖြန်ခါမှုစပြီး ဓာတ်ပေးမယ်-လယ်ပုံစွန်လုံး င့်-ဤကောင်လောက် ခြေမချိုး လက်မချိုးဘဲ မီးဖုတ်ပြီး အဆင့်သင့်ထားပါ-မရမ်းသီး ဆားရေစိမ့်နဲ့ လယ်ငောင်ရိုင်းကိုလည်း မမေ့ရနိုင်၊ ပြီးတော့ အိမ်ပုံးရည်လဲ အနည်းငယ်လောက်အရာသင့် ဆောင်ထား”ဟု ပြောဆို၍တော်ဆက်ပြီး ပြန်မည်အပြုတွင် သမီးဖြစ်သူ့အား ဆရာကို ခြေကြပါး ကျပ်ပေးရန် အရပ်လူတိုးက ပြောသည်။ သမီးကလည်း ဘဝ်ဆိုတိုင်း ပြုလေသည်။ ထိုနောက် ဆရာသည် တဲ့ခို့သည့်အိမ်သို့ပြန်သွားသည်။

“အဘဆရာကလဲ မျက်လုံးတာက်မရှိနဲ့ ဖြစ်ပလားအဘရယ်၊ ကျမဆန္တဆိုရင်-တယ် သဘောမကျဘူး—မင်္ဂလာမရှိဘူးလို့ထင်တယ်”ဟု သမီးက ပြောပြုသည်။

ဟဲ့... နင် ဘာသိလို့လဲ လူတိုးက တော်လို့စိုးတိုးတားတာ နှားရှေ့ထွန်တိုးရန်ကော် ငါ သားမက်နဲ့ကံပံ့ပို့တွေ့တာ ဘုရားမသလိုဘဲ”ဟု မြည်တွန်တော်တိုးရှုံးသမီးအား ဆုံးမလေ သည်။ ထိုနောက် မိမိနေသော နေအိမ်သို့ပြန်သွားလေ၏။ အရပ်လူတိုးကတော့ ခပ်ရှိုးရှုံး၊ ဆရာလေး၊ အိုးမှုးလောက် အားကိုယုံကြည်စိတ်ချပြီမဟုတ်ပါလား...။

ဓာတ်စာပေးမည့်နေ့တွင် ဆရာပြန်တွေ့လာတော့သည်။ ပထမနေ့က လယ်ပုံစွန်လုံး မီးဖုတ်နှင့်မရမ်းသီး ဆားရေ့စိမ်ထောင်းစေပြီးသကာလ လူနာကို ကျွေးသည်၊ စားပြီး နာရိဝိုက်ခန့်ကြာသောအခါ ဝါမ်းဒလဟောသွားသည်အပြင် လူနာလည်း အမောဖက်လာလေ၏။ အရပ်လူတိုး၏ သမီးက “စိုးရိမ်တကြီးနှင့်” ဆရာဖြစ်ပါမလားဟဲ့ မေးရာ၊ ဆရာက “ကိစ္စမရှိပါဘူး... ငါဓာတ်ပါနိုင်ပါတယ် အပူအပူပုံကိုသွားရင် သက်သာသွားမှာဘဲ”ဟု ပြောဆိုလေသည်။

ဒုတိယနေ့တွင် လယ်ငောင်ရိုင်းနှင့် အိမ်ပုံးရည်ကျိုးချက်စေပြီးနောက် လူနာအား ဓာတ်စာပေးရာ လူနာမှာ မောရာမှ အသက်ရှုံးမမှန်တော့ဘဲ အခြေဆိုးလာလေ၏။

နောက်ဆုံးနေ့၌ အာကာသဓာတ်ဖွင့်ပေးဘိုလိုသည်ဟဲ့ပြောဆိုလာပြန်သဖြင့် လူနာအား ထပ်မံ၍ အုန်းစိမ်းရည် ၆ လုံးခန့် အတင်းတိုက်သည်တွင် လူနာမှာ လုံးပါးပါးကာ စကားမေးမရဘဲ နောက်ဆုံးသေပွဲဝင်သွားရှာသည်။

အရပ်လူတိုးသမီးလည်း ရင်ဘတ်စည်တိုးဖြင့် ဆရာအား ပြစ်တင်မောင်းမဲပြီးနောက် အသံနာဖြင့် အောက်ပါအတိုင်း စာဆို၍ ရှိုက်ကြီးတင် ငိုကြေးလေ၏။

(က) လယ်ပုံစွန်လုံးရည်မှ ခြေရှေ့ချောင်း၊ မရမ်းသီးနှင့်ထောင်း၊ ကောင်းအောင်လို့ကျွေး ရဒါကတခါ။

(ခ) လယ်ငောင်ရိုင်း-ပုံးရည်နှင့်ကျိုံး ဤနဲ့မီးတိုနှင့်သောက်၊ ပျောက်တယ်လို့ ကျွေးရတာကတခါ။

(ဂ) အမယ်မင်း အုန်းစိမ်းရေရယ်မှုပြောက်၊ လူပါပျောက် သဘောက်မ ဆရာ၊ ကာနာ ရိုတ်ပါတဲ့ဆေးဝိဇ္ဇာ... မောင်ကြီးငယ်ချစ်မတော့ အဖြစ်က အသဲနာ စောက်ဆရာမျက်ကန်း-လက်တဲ့စံမ်းသတဲ့တော်...အမယ်လေး ဆေးကောင်းလုန်းလို့ ဆုံးပြုပေါ်မောင်ကြီးရေးရေး... ဟီး...ဟီး။

ဤ ထိုပင် လင်အလောင်း ပိုက်လျက် ကြော်ကြော်ပါအောင် ဟစ်အောင်၍ သည်းထန့်စွာ ငါ့ပဲဆင်လေသော် ဆရာမှာ ဖနောင့်နှင့်တင်ပါး တသားတည်းကျအောင် တကြိုးတည်းလစ်ရလေ သည်။

စာဆိုနိုင်ငံကြေးသံကို အိမ်နီးနားချင်းတို့ကြားမိသောအခါင့်အားတဲ့ မပြုနိုင်ဘဲ ရယ်အားပိုသန်ကြပြီး ခုက်ထိုးခုက်လန်သောသောညုံလျက် ဟားသံများ လှမ်းခြားသွားလေတော့သာ တည်း။

၁၂။ မိတ္ထိလာမြို့၊ စက်ရှင်မင်းကြီး ရုံးမှ စာရေးကြီးဦးဘယ်သည် တခါက မန္တလေးမြို့ရို့ မဟာမြတ်မျိန်ရုပ်ပွားတော်အား ဝင်ရောက်ဖူးမျှော်လော်၏ ထိုသို့ဝင်ရောက်ဖူးမျှော်၍ သံထိုးများ ဖြင့် ဆောက်လုပ်ထားသော အနောက်ဘက် မှုပ်ဝယ့် ထွက်လိုက်ဝင်လိုက်ဖြင့် ထောက်ယက်ခတ်ကာ ဖတ်တကြော်ဖြစ်နေလေ၏။

ထုံးအချိန်ကား အလွန်ပူပြုးဆူဝေသော နေ့ရာသီဖြစ်သည်။ ဝတ်ထားသော အဝတ်များမှာ ထောပုဆုံးနက်နှင့်နက်ပြာရောင် တိုက်ပုံအကျိုးဖြစ်သည့်အပြင် ခေါင်းပေါင်းမှာလည်း ရွှေကျင်ခတ်ခေါင်းပေါင်းဖြစ်၍ ဖတီးက တဖက်ဆောင်းထားသေး၏။

ထိုဂုံးသံ မဖွေ့ယ်မရာ ဝတ်ဆင်၍ အနောက်ဘက်မှုခ်ဝတ္ထ် သုံးကြော်မျှ ဝင်ချိထွက်ချီဖြင့် လမ်းသလားနေသောဦးဘယ်အား တွေ့မြင်ရသော သံထိုးအလုပ်သမားဖြစ်သူ ကိုအောင်က အမြင်ကပ်လာသည့်အတိုင်း အောက်ပါလောင်ကွဲပါသော ကဗျာတပုံကို နှုတ်ဖြင့် သီးဖြူ၍ ဦးဘယ်အား ဆုံးမလိုက်လေသတည်း။

တော်ဖြစ်အင် မင်းငယ်ကြားပုံကာ၊
ထောစစ်ထင်ချင်းဝယ် မှားလေ့လဲ၊
ခင်းဘွဲ့ကြားလေဘုက္ကာယ်၊
မကိုက်ဆုံးသာပါလေ၊
အိုက်တုံးဂိုမှာနေ့ကမှာ၊
ထိန်လျှော်ပေါ်တဲ့ထဲမှာ၊
မဲဝတ်၍လယ်၊
ရှေးယခင်နှင်းမှာတုံးကတော့၊
အေးအကျဉ်းချုမ်းရှာတုန်းကိုမှာ

မန်းညာလုံးဆင်ကြတယ်၊

မြင်ရတယ်ကဲခဲ့ခေတ်များ၊

သရုပ်ကယ်တူ၊

ပခုက္ခာမှန်အပြာက၊

ဂုဏ်ပကာတင်လို့ သုံးလိုက်ပါ၊

(အမယ်မင်း)ဒုံးဝတ်သမား။

ဦးသော်လည်း နောင်တရပြီးသကာလ ပုံပန်းပျက်ဖြစ်နေသော ယင်းဆင်ပြင်ဝတ်စား

မှကို နောက်ပိုင်းတွင် ရှောင်ကြော်သမှု ပြုလေတော့သည်။

၁၃။ အရင်းမများတဲ့နင်းပြားတို့၏ အညာမဂ်လာဆောင်ကို စာပြောင်ဖြင့် ဖွဲ့ဆိုထားသော ပုံဉ်းမနားဆရာလိုင်၏ လက်ရာကို အောက်တွင် ရှုပါလေ။

အခြင်းလျှော့လွှာတွေကြောင့်၊ သတင်းဝါကျွော်လျှင် ကြိုးမယ်လို့၊ လွှတ်မယ်မျို့၊ တကယ့်တကယ်၊ (အိုက္ဗာယ်)ဝတ်ဆင်ဖို့ဝယ်ခဲ့တယ်၊ အသစ်ကြီးပါဘဲ၊ ပစ္စည်းမယ်ခမြာက မနိတ်ထားကြောင့်၊ ချစ်တီးထယ် ပုံပါမိတ်ကယ်နှင့်၊ ရာချိပ်ဟာ သူထက် မကြောပါဘူး၊ ပါတိတ်ဟာ နှုတ်ချောပေသပ၊ ရှုမက်မောဘူးတော်တာဆင်ရအောင်၊ လျှော့စွာပင် ကျင်းမည်မဟုတ်ပါဘူး၊ ဂေါ်ရာ ဖျင်အကျိုးချုပ်ခဲ့တယ်၊ ဆွေးမစုတ်လွှာယ်ပေါင်နောက္ဗာယ်၊ သေးမန်တွေ့ထာဝစ်ကြေးတန်ရစေတော့လို့ ဗမာဖျင်ရှေးဆန်လျှော့နှင့် မာလကျင် ချွေးခံပွဲရဲ့ပြင်၊ မွေးရန်က ပဲနဲ့သာစလယ်၊ ပုံလဲရတနာထယ်နှင့် သိတ်မခြား၊ (အိုက္ဗာယ်) ဆွဲစရာဝယ်ခဲ့တာက ဂျိတ်စွေရယ်များ၊ ကြောင်နိတ်ကာ၊ ခေါင်ထိပ်မှာ သွေ့ငံဆောင်လို့ ရှုတာ က ပြောင်းမိတ်စာမင်းရောင်ဆံစုရယ်နှင့် ခြင်ထောင်ပြုစရာ “အညာအရပ်”ဟာမျို့ သင်း စောင်နှစ်ခုဟာ ကလကာ ဖြစ်စေတော့၊ လွှာသိနပ်တစုံပဲတော်စီးရန်ဘူး၊ အသာပတ်ရုံကဲ့ ကော်ဘီးရဲ့ပြင်၊ ခဲ့လော်ပြီးလျှင် ပန်းခက်ပြောက် ပန်းတွေ့နဲ့ တွဲဖော်မနီးခင် အရမ်း မက်လောက်တဲ့ စခန်းပါဘဲ ဖလ်လက်ကောက်အဆန်းကို မြန်းဆင်လို့ ထူက်မှာကြောင့်၊ ဘန်းတင်ဆက်မကဲ့(အုန်းမှုတ်အမာ)ရေပလားရယ်နှင့် (အိုက္ဗာယ်)ခန်းဝင်လက်ဖွဲ့မဲ့ဘုန်း ဥစ္စာတွေကလား။

၁၄။ မိတ္ထီလာခရိုင် ယင်းတော်ရွာသား အတ်ဆရာ ဆရာခင်၏ စာပြောင်ပတ်တိုက်လို အူလိုက် သဲလိုက် ရယ်စရာ မှတ်ပါ မချို့...ချို့ဆွဲတို့...။

“ဝန်ပန်တိုက်”

(ပထမ) ကညာလုံမ၊ ဟုချုပ်စက၊ ကြိုရပ်လေ၊ ရေးရှေးဒလစပ်၊ လူအပြတ်တွင်၊ သူမတ်တပ်နေ ရေ့ထင့်၊ လူမဖီဘူး၊ ကြာချို့သား၊ လူပါးလိုဝေးကား၊ ဟိုနေရာတွင်၊ ချိန်သင့်သာဘဲ၊ ဝါယောမ ညပ်၊ ကြာတော်ရပ်က၊ အာပေါ်မာတ် လွန်သောကြောင့်၊ ပြန်အထက်မွှေ၊ ဘယက်ခြေက၊ လဘက် ရည် ဖိတ်သံထင့်။

(ဒုတိယ) ရွှေ့ပုဇွန်ထုပ်ကွေးကွေး၊ အမွှေးကစုပ်စုပ်၊ ဒီရေကလူပ်၊ လိုင်းကပုပ်သနဲ့၊ ပုဇွန်ထုပ်ကေး မွှေးစုပ်ကယ်သေလာ ကျောက်ခေါင်းမှာတဲ့ အောင်းပြန်တယ်။

ကန်းနားပန်းနားအညွှတ်တက်လို့၊ တွင်းနှက်အဟိုက်၊ ချွေးဒီးတဖြိုက်ဖြိုက်-စီးလို ထိုလို လာ၊ ကာလဖျို့လေး၊ ကြိုလိုပေးမှ၊ ပုဇွန်ထုပ်ကွေးကောင်းလိမ့်မယ်၊ အို-ဒီလိုင်းရေစီးကြောင်း ဖြင့်၊ ပတ်ဆော်မောင်းတီး။

အခန်း-၃
မင်းသမီးဦးဖူးညီ၏ငါးခွင့်ချင်း

၁၅။ သဘင်လောက ရုပ်သေးနယ်ပယ်တွင် မင်းသမီးဦးဖူးညီ၏ဖိုက မသိသူခပ်ရှားရှားပင်၊ ယောက်ားမင်းသမီးပင်ဖြစ်လင့်ကစား၊ အပြောအဆိုတွင် ချောအပျို့တို့ နိုင်စိမ့်စေပြီး ယဉ်ယဉ် ြိမ့်ြိမ့်နှင့်လွှဲြိမ့်သိမ့် ဖြစ်သွားအောင် ဆွဲဆောင်တတ်သောအသံရှင် ဖြစ်လေသည်။

အရှိုက်အဟဲတွင်ငွေး၊ လေယူလေသိမ်း အသံထိန်းချုပ်ရာတွင်ငွေး၊ မိန်းမအစ်မင်း သမီးထက်ပင် သတင်းကြီးလုပ်။ သတင်းကြီးသလောက်လည်း တော်သည်။ ဦးဖူးညီမှာ ကိုယ် တိုင်ရေး ကိုယ်တိုင်ဆိုတတ်သည့်ပါရမိရှင်ဖြစ်သည်။ မြန်မာစာပေနှင့်ကဗျာလက်ာတို့ကိုလည်း တိုး မိခေါက်မိသော သဘင်ပညာသည်တိုးဖြစ်ပေသည်။

တလမ်းသွားတို့ဝယ် ယစ်မှုးကာ အာသာရမက် ငမ်းငမ်းတက်လျက် အပေါက်စကြာ ထွင်းဖောက်သောဝါသနာဖြင့် သစ္စာတရားကျောခိုင်းထား၍ သူတပါးမယား၊ အိမ်သူများသို့ သွေးသားမျို့ရုပ်၊ အမြတ်ထဲတ်လျက် အကျော်ယုတ်သော အမှတ်လေးပါတီ ခေါင်းဆောင်(ဒု-သ-န-သော)ကျာရးမောင်တို့အား ပုံဆောင်သာမကတရားပြု၍ ခပ်ရှင်ရှင်ဆုံးမရေးသားထားသောဦးဖူး ညို၏ငိုင်ချင်းလေးချိုးကို အောက်တွင် ရေးသားဖော်ပြထားသည့်အတိုင်း ကြိုးစားဖတ်ရှုလေ့လာ မြှုပြု၍ တန္တာခင်း မှတ်စေမင်း။

ဂရုက်ကာမေသုကိုလာ ပြုမယ်ကြံ စာပေရှုပါအုံး စတုလုံးအပါယေနစ်တော့မပါ၊ ကြာရှေ့ အပြစ် မရိုပ်မိသမျှ၊ အသံးပါကလလစာန်းမဟုတ်ထား။

(အမယ်လေး)နရာဇ်ဖြစ်ရင်လ လူထိဘာဝ နှပ်န်းသကပဏ္ဍာတ်တဖြာ၊ သေဝနာသံသ ရွှေကိုလာ၊ ကြောအညာဓမ္မခန်းအထွက်ကိုဖြင့် မပြောပရစေနှင့်တော့၊ လဘောမှာ စောဒနာ ကြည့်ပါရော့၊ ပယောဝါ လောဘာပြုရင်လ၊ စမရှုသကဲ့ကျွော်ဆုံးအရာ၊ အဓမ္မကလို ကျွော်မ ကို မထိလေနှင့်၊ အမယ်လေး အဂမနီယဝေတ္တုပါ။ (မသွားလာအပ်သောဝတ္တု)

အစိုးပိုင်းတို့ရှိနှင့်သော်လဲ၊ ကတိုးခိုင် ကျယ်ရိမက်းသူမျှ၊ ယမင်းဆွဲစံညာမကိုဋ္ဌာကိုလာ၊ အတင်းဖေသံပါဖြင့် မတိုက်သင့်ပါဘူး၊ မှန်းတိုက်စရာ့စာအလာ၊ ဘာဝနာနှင့်တွေးပါလား၊ အိုမသွေ့ပါသရှင့် မပေးပါဘူာရား။

မဝပါ၊ တည်တာ အဆီမဖြစ်သင့်ပါဘူး၊ ပရဒါသည်အပြစ်ကိုလာ၊ သေညစ်စာ ကြမ္မာဖန်၍၊ ရှေးခေတ်အနာဂတ်မတော့၊ ကသိကံ စာဓမ္မခန်းနှင့် ဝေးသူမျှ၊ နိုရယ်လာပြန်မဲ့ ဘေးတွေက မှ၊ အမယ်မင်း တွေးကြံးဆ ဒုဇားအများရယ်ကြောင့်၊ ရှေးကံ မလှ အကုသလပ္ပားမည် မျှ၊ တပါးသူ ခများမှာဖြင့်လေ၊ သနားဂရကာဆင်ခြင်စောမိပါရဲ့၊ အမယ်မင်းပြောဟော မရ၊ ဒေါသောက ထသနှင့်၊ မောဟောက တာချက်၊ အတိတ်လာပုံး-အဝိဇားဟုနှင့် အနိုင်ာရုံး ရမက်တွေးကြောင့်၊ အခက်ပွဲစွဲ - ဓမ္မစက်တွေးအရနှင့် မဂ္ဂန်မဂ္ဂ ပစိုပတ္တိ အမိဝါသန

သိဒ္ဓာပုဒ်ကိုမှု (မမိအဂါမှု၍ သာယာခြင်း)အဟုတ်အပါယံ မတောက်၊ ပါကြီးသလောက် မထွင်းရအောင် ဟဲ့လို့ အတင်းအဓမ္မ တလမ်းသွားဟာက၊ ကျွန်မအား ရမ်းကားလွန် ကျူးတဲ့လူကြီးပါပေတကား။

၁၆။ လကော်းစောင်းစောင်းပေါ် ချိန်တွင် “ခက္ခားကျောင်း” ဝယ်လကော်းအသာ၊ ဘဝ ရေးတာအတွက် ခက္ခားစာသင်ခိုက်၊ ယဉ်မကိုဋ်တမ်းမော်မှာ “ခေါ်”သာအံ“ခံ”ကို ကျော်ကာသွား လျက်“ခါး”ကိုမှု ထပ်ကာထပ်ကာ ဆိုတော့၊ မထိသို့ ခက္ခားဆရာကစာအံသော်“ခံ”ကို ချိန် ထားရမလားဟဲ့ မျက်နှာထားဦးညီညိုနှင့်၊ ထိုဆိုကာ စိတ်ဆိုးဆိုးနှင့် ထိပ်ထိုးပုံကိုင်း၊ အမှားဖောက် ရွတ်ဆိုလာသဖြင့် တပါးဆံတောက်ဆွတ်ပျို့ညာ့ အအံလွှဲည်းနှင့် ရုပ်သေးမင်းကြီးဦးဖူးည်းညီး တက်တခေါက် ခေါက်ဖြင့် လက်မြောက်ကာ အကွဲက်ထောက်သင်ပြပုံကိုင်း၊ ရုပ်သေးမင်းသမီးကြီးဦးဖူးည်း တို့ချင်းလေးချိုးဖြင့် ယဉ်ယဉ်ရွှေ့ရွှေ့ ရွှေ့များကို တသသနနေအောင် ဖော်ကြီးထားဟန်မှာ... စံယူ စရာ တသွေ့ယ် မှတ်ထားသွားယူယ်တရပ်လည်း မဟုတ်ပါလား။

က-မချုပြုသပါတဲ့သင်ဆရာ၊ နေ့ကပြီးပြန်တော့၊ ညာကြီးတောင်လသာသာကလေးမှာလ၊ ခက္ခားစာသင်ပါအေးရယ်လို့ ဖုံးကဆိုရာ၊ စိတ်မရှင် အိပ်ချင်လို့ မချိသော်လဲ၊ ရိပ်သင်မှာ မိတ်လင်က ကလိုပြန်တော့၊ ခ-ခါ-ခိုရယ်က ကျော်လွှားကာ၊ ခေါ်-ခါးသာဆိုလို့အံကာ သွား။

သည်တော့ကို ရှိတော့မလိုလိုနှင့်၊ ထိုဆိုကာထိပ်ကိုထိုးတဲ့ပြင်၊ စိတ်ဆိုးပုံ တည်က်ဆင်လို့ မခံချင်မယ်ကခါးမိတာနှင့်၊ အမြန်ပင် ဖယ်မရှားသာဘူး၊ စားမလို မျိုးမတတ်သာပ၊ ကြောက်စရာပေါက်ကာပြီးလျှင် အမှတ်ပါ ခ်ပ်ရှာတဲ့သဘောဟာမို့ ပါးစပ်ပါ လက် ပါရောပြီးတော့ကွယ်၊ အမယ်မင်း ပြောသမျှစာကို ည်းနည်းပါးရမည်လားလို့ ပြောပြ တာကို ခံပြီးမှ ခါးရမဲ့တော်၊ အမယ်လေး... လက်တမြောက်မြောက်၊ အကွဲက်ထောက်ပါ လို့ ရှုတ်ကြောက်တယ်ရပ်မနားသာဘူး မှတ်ထားနော်အခံဘယ်လို့ ကာယကံမြောက် ပြောတော့ကမ၊ လောလောဆယ် ဒေဝါမသည့်နှုယ်၊ ချောချောကြီးနေရာကျပါပေါ့၊ ရင် ကနှယ် သည်လိုစာဖြင့်၊ ကြည်ညိုစွာ ပျော်ပျော်အံလို့ ခေါ်-ခေါ်ခံဆိုလို့ ပေါင်းလိုက်ချင် လ၊ အမယ်မင်း ညာရေးကောင်းကောင်း။

“ခက္ခားကျောင်း”သင်တော်မှလှဲပဲ မောင်မောင်ဘုရား။

အခန်း-၄
ရွှေခန်းသူစာဆိုမယ်၏အာဝဇ္ဇားဉာဏ်

၁၃။ ၁၂၂၁-ခု ရတနာပုံနေပြည်တော်တည် မင်းတုံးမင်းတြားကြီး လက်ထက်တွင် အမှုထမ်းနေသော ပခန်းကြီးမြို့ကို အုပ်ချုပ်သော မြို့ဝန်တော်းရှိသည်။ ငှုံးမှာ လေဖြတ်သောရောဂါစဲ ကပ်နေသဖြင့် အောက်ပိုင်းသေကာ တနေရာမှ တနေရာသို့ ကုတင်ပေါ် အောက် တင်ချေရာ၍ ငှုံးရွှေ့ပြောင်းလိုသည့် အခါ လူပွဲ့၍ ရွှေ့ပေးရသည်။ ထိုအချိန်တွင် စာဆိုမယ်တော်း ထူးထူးချွန်ချွန် ပေါ်ထွက်လာလေသည်။ တခါက ထိုအမျိုးသမီးသည် စာစပ်ပါသနာထုံးလှသဖြင့် တနေ့ အောက် ပါကဗျာကလေးကို ရေးပေါ်မိတော့၏။

ရွှေခန်းကြီးမြို့ကလေးပုံကယ်ကယ်
ဘုရားကလေးပုံကယ်ကယ်
ရင်ဘတ်မှာရွှေ့မရှိ
မျက်စိသင်။

ယင်းကဲ့သို့ ဖွဲ့သိတားသည်ကို တယောက်စကား တယောက်နားဖြင့် အဆင့်ဆင့်သတင်းပါက်၍ ဘုရင်ရွှေနားတော်သို့အထိ ရောက်သွားလေသည်။ ဘုရင်မင်းတြားကြီးက ယင်းအမျိုးသမီးအား ဆုံးမရန် လှုတ်တော်မှာ ဆင့် အမိန့်ပေးလိုက်သည်။

ဘုရင့်အမိန် သိမ့်သိမ့်တုန်အောင် ကြောက်ရသော ကာလဖြစ်သည့်နှင့်အညီ စာဆိုသူ အမျိုးသမီးအား မြို့ဝန်ရုံးသို့တင်၍ စစ်ဆေးလေသည်။ မြို့ဝန်မင်းက “မယ်မင်း ဒီလိုစာဖွဲ့တာ ဒေါသ သင့်မသင့် မယ်မင်း မချင့်တွေ့ကိုဘူးလား”ဟုမေးလတ်သော် အမျိုးသမီးက “အကျိုး ပါသနာအလောက် မြို့စားချည်း ကောက်ကာ ငင်ကာ ဖွဲ့လိုက်တာဘဲ။ အပြစ်မရှိဘူးထင်ပါတယ် ဘုရား”ဟုဖြေဆိုလေ၏။ ထိုအခါ မြို့ဝန်မင်းက “ထပ်မံ၍” ဗုဒ္ဓရပုံပွားတော်ကို သေးနုပ်သိမ်ဖျင့် အောင် စာစပ်ခြင်းဟာ ဗုဒ္ဓဂိုဏ်းသင့်တယ်လို့ဆိုရမကဲ့ မယ်မင်းစာက ပျက်ရယ်ပြုသလိုကျေနေတယ် မှတ်ထား နောင်ဒီလို မသိကဲ့ရဘူးဟာဆုံးမရ၍ နောင်ကြော်ရန် တည်တာ ချုပ်ထားလေ၏။ နောက် နေ့လှုတ်မည့်အချိန် ရောက်လာသောအခါ စာဆိုမယ်အား ရှေ့တော်သွေးစေ၍ မြို့ဝန်မင်းကပင် “မယ်မင်း ဒီလိုဂိုဏ်းသင့်တဲ့ကဗျာတွေ ရေးစပ်ဘူးသလား”ဟုမေးသည့်တွင် အကျိုးမ ကဗျာမှာ ဒေါသအပြစ်ကင်းစင်သော ကဗျာများသာဖြစ်ပါတယ်၊ ခုတွဲမြေသာမတော်တဆ မှားယွင်းရှုံး ရေး မိတာနှင့် ဘေးထိပိတယ် ဘုရား မှားကြောင်းလည်း အကျိုးမ ဝန်ခံပါတယ်”ဟုလျောက်တင်လေ ၏။

ထိုအခါ မြို့ဝန်မင်းက။ “သာဓားသာဓားမယ်မင်း ဒီလိုဆိုရင် လက်တန်းကဗျာတပုဒ် လောက် ပိုဆိုပေးနိုင်ပမလား”ဟု စမ်းလိုသောသဘောထားဖြင့် မေးမြန်းလေသော် စာဆိုမယ်က “အရှင်စောင်းက မဆိုင်းမတဲ့ စပ်ဖွဲ့နိုင်ပါတယ်ဘုရား”ဟု ပြန်ကြားလေ၏။ မြို့ဝန်က “ကဲဒါ

ဖြင့်... ငါဘဝဖြစ်စဉ်နဲ့ ရောဂါအခြေအနေပါအောင် စုစုစိစကလေးပြောက္ခာ စပ်ပေါတဲ့” ဟု အမိန့်ပေးလေရာ စာဆိုမယ်က အောက်ပါ အတိုင်း အာဝဇ္ဇားဥက္ကာဖြင့် တောက်လျှောက် စပ်ဆိုပေးလိုက်လေသည်။

အပေါ်မှာဥက္ကာတွေ့ဗိုင်းလို့
အောက်ပိုင်းမှာ ဒူလာကိုင်း
နယ်ပိုင်တဲ့မင်း၊
အဲမွှေရာကုတ်စုန်းမှာ၊
တင်တွန်းကာကိုယ်တော်ရွှေ့ရာ၊
နှုန်းမြေကျွောန်ရင်း။

မြို့ဝန်မင်းလည်း စာဆိုမယ်၏ လက်တန်းကဗျာကို နှစ်ခြိက်လှသဖြင့် ထပ်တလဲလဲချီးမှုများပြီးနောက် ဖြစ်ပျက်သမျှ အား အကြောင်းစုံကို လွှာတော်မှုတဆင့် ဘုရင့်ထံတင်ပြုလေသည်။ မင်းတရားကြီးလည်း ဤလိုစာဆိုတတ်သည့် အမျိုးသမီးတိုးတယောက်အား အချည်းအနှုံးမဖြစ်စကောင်းဟု မိန့်ကြားကာ ရင်းအမျိုးသမီးအား ဂုဏ်ပြုသောအနေဖြင့် ယင်းအမျိုးသမီးနှင့် တက္က ရင်းချာသောဆွဲမျိုးသားချင်းတို့အား ၁၂ နှစ်တိုင်တိုင် မင်းတိုင်းကြေးမှုလွှာတွေ့ပြုမှုများ သာခွင့်ပေးသနားတော်မှုလေသတည်။ (မှတ်ချက်။) ။ ပရာတ်ကဗျာကြောင့် အချုပ်ကျေရာလို့ အဟုတ်စာ သရုပ်စာရယ်ကြောင့် နှစ်ဝစနာမှာ သီးနှံအောင် ချီးကျျီးဂုဏ်ပြုခြင်းခံရလေ သောသာဓကတရပ်ပင် ဖြစ်လေသည်။)

၁၈။ မိတ္ထိလာခရိုင် ယင်းတော်သား မောင်လှသည် ရုံးသား၍ ဆင်းရဲသားပါပီ လုပ်ကိုင်စား သောက်သူတယောက်ဖြစ်လေသည်။ မောင်လှမှာ လက်ပဲမျက်စွေပြီး လကျာမျက်လုံး တိမ်သလ္ာ ဖုံးပြီးနောက် ကွဲယ်သွားလေသည်။ မျက်စိတကွဲ့ဗိုးသာ အလင်းရသော်လည်း အပျော်းမထူ သူများ နည်းတူ ပရိတယသန တဝေးတော်းရှာစားသူများဖြစ်သည်။ တနေ့မလိုသောသူများ၏ သတင်းပေးမှ ကြောင့် ကြက်ခိုးသည်ဟုသော စုပ်စုချက်ဖြင့် ရန်နောင်မြို့၊ အုပ်မင်းဦးမောင်၏ အမိန့်အရ ဖမ်းဆီးချုပ်နှောင်ခြင်းခံရလေသည်။

ရန်နောင်မြို့၊ အုပ်မင်းသည် မောင်လှအား စစ်ဆေးရန် အချုပ်မှ ဆော်ထုတ်၍ “မောင် မင်း အပြစ် ရှိမရှိ ထဲချေပါ” ဟုပြောလေသော် မောင်လှက “ကျွန်တော်မျိုးမှာ အပြစ်လုံးဝမရှိပါ၊ မစုမ်းမသန် မျက်စိမဲ့မဲ့နဲ့ တလုံးသောမျက်စိကို အားထားကာ သက်မွေးမှုပြုရပါတယ်၊ ဒီကိစ္စမျိုး စိတ်ပင်မကူးဝံ့ကြောင်းပါဘုရား” ဟုအားငယ်စွာ ပြောကြားလေ၏။

ထိုအခါ မြို့၊ အုပ်မင်းက “မောင်မင်းရဲ့ အသနားခံချက်ကို တို့များ အရေးယူစဉ်းစား ထားပါတယ်၊ ဒါပေမဲ့ မောင်မင်းဟာ စာဆိုတတ်တယ်လို့ တို့များ ကြားသိရတယ်၊ ဒါကြောင့် မောင်

မင်းရဲ့ ဘဝရုပ်လုံးပေါ် အောင် စာတပုဒ်လောက် သီကုံးစမ်း”ဟု အမိန့်ချမှတ်သည့်တွင် မောင်လူက တမုဟုတ်ခြင်းပင် ခပ်ရှင်ရှင် ကဗျာ့တပုဒ်ကို အောက်ပါအတိုင်း လက်တန်းရှုတ်ဆိုလိုက်လေ သည်။

ရွှေ့လျက်ရှင်၊

ဆင်ခြင်ပဘုရား၊

ဒုက္ခသယ်ငက်န်းမျိုး၊

ခိုးဂုံးမလား။

မြို့အုပ်မင်းနှင့်တက္းတရားခွင့်တွင် လာရောက်နားထောင်ကြသော ပရိသတ်မှာ ဘဝ်စိမ့်ပြီး ရှင်တသိမ့်သိမ့်ဖြင့် ရှုတော်ကြလေသည်။ မြို့အုပ်မင်းလည်း မောင်လှ၏စာဆို့ညျက်ကို ထပ်ပြန်တလဲလဲ ချီးကျူးပြီး အချုပ်မှ တပါတည်း လွှတ်လိုက်လေတော့သတည်း။

၁၄။ တော်သလင်းလတွင် ခွေးသတ္တာဝါများ၏ သွေးသားသောင်းကျေန်းပုံကို မျက်ကြံ့တန္ထုံးဖြင့်တွေ့ရသော စာဆို့တိုးက အောက်ပါခပ်မြူးမြူး ကဗျာ့တပုဒ်ကို “ခွေးလွန်ပဲ” ဟရုပ်ပေါ် အောင် သီဖွဲ့လိုက်လေသည်။

တော်သလင်း

ဖော်ကင်းပါတဲ့ ခွေးတွေ့အူး၊

အိပ်မပျော်တည်လုံး၊

အုံကျွော်ကျွော်ဆူး၊

ကြောင်ကျားနှိမ်း၊

မှာချူးသည့်ကိုက်ပဲး၊

တကောင်ဖုင် တကောင်ဆောင်လို့

မြင်မလျှော် ရှောင်ကာပြီးရတယ်၊

ခွေးတို့လွန်ပဲး။

ရှေးမြန်မာဘူရင်ခေတ်မှစ၍ ပြတိသျကိုလိုနီခေတ်တလျှောက်လုံးတွင် နာမည်ရရှုပ်သေး သံချိုကိုင်ညီးရွှေအပ်ကြီးမှာ သဘင်လောက်၌ ရှေ့တန်းကသတင်းပြီးနေသော ပုဂ္ဂိုလ်တယောက်ဖြစ်သည်။

ညီးရွှေအပ်ကြီးဆိုလျှင် သဘင်သည်တိုင်း မသိသူအလွန်ရား၏၊ သူအာဝဇ်း၊ သူ၏စကားလုံးဆိုက အထူးဖော်ပြရန်မလို ဆည်းပူးသူတိုင်း၊ ကြားသိသူတိုင်း နှစ်ခြုံကြစွဲလန်းကြသူချည်းဖြစ်၏။ လူပျက်လှောင်တော်လုပ်ပုန်း၌လည်း ကျမ်းကျင်ပိရိယူသည်။ မိတ္ထိလာခရှင် ပင်းတလဲမြှုံး၊ သားဖြစ်၏။

တ္ထာနသိုလ်မှာ ပညာသင်ပြီး ပြန်လာကြသော မင်းသား—မင်းသမီးမောင်နှံတို့သည် ဝိဇ္ဇာ ကော်ဂျိများ စံမြန်းရာ စုံတော်မြိုင်၊ ရဂံစခန်းသို့ ဖြတ်သန်းလှမ်းကြလာစဉ် နေရာရီအချင်းဝယ် ကော် ရှုံးဖို့တို့က သူယောင်မလ်များကို ဂူချောင်သိယူဆောင်လျက် မွှေပျော်ကြပုံတို့ကို ဦးရွှေ့အပ်ကြီးက အောက်ပါကများသွားဖြင့် ဥက္ကကစားထားပုံမှာ သုတေသနများအတွက် အဘရုံခံစားမှတ်သားစရာ များပင်။

နှေရိရိ

ခံစပ်ပင်ရဝေက၊

ခါနှစ်ထွေတွဲနှံသံတုတ်တယ်၊

မုံးချုပ်ခုံပြီ

တောင်ဖလူဂမူမြင့်ဆီက

နှစ်ဆင့်မြိုင် ကူဗူချိုးငယ်

ဆောင်နှီးပါလို့ အိပ်တန်းချို့

နာရီနှင့်ပျော်မြန်း

ဓာတ်ကစားရှာဗြ

ပြဒါးသံသေတဲ့

မြိုင်ခြေမှာ အထုံရိုင်ကယ်တို့

ပင်ဝိပုံဂူချောင်သို့

သူယောင်ယူဆောင်လို့မွေရာဗြ

ဖုံးကော်ဖွေ့ပြုမီး။

အခန်း-၅
မင်းသားကျောက်လုံး၏အတော်တူပွဲ

၂၀။ မင်းသားဦးကျောက်လုံးဆိုလျှင် တုန်ဟည်းပြီးနာမည်ကြီးသူ ဖြစ်သည်။ ပုဂံမင်းကို အမပေးရသဖြင့် ပုဂံမင်း၏ရွှေယောက်ဖတ်ဖြစ်၏။ သူကား နှယ်နှယ်ရရ မဟုတ်ပါပေ။

တောင်တွင်းကြီးမြို့နှင့်ရွှေကျင်မြို့တို့ စားရသော မြို့ဝန်တူးဖြစ်၏။ ဒေဝမင်းခေါင်ဘဲရသော မြို့ဝန်ကြီးသာသာထိုးထိုးပေတည်း။

သူတွင် မယားရှုစ်ယောက် ရှိရာ မယားကြီး၏ အမည်မှာ စားလိုမငြီး ကန်စိုးသီးဟု အမည်ရသော မိမိကြီးပင်ဖြစ်၏။ မယားရှုစ်ယောက်ကို တအိမ်တည်းထား၍ အလှည့်ကျလိုက်ဘုမ်နှုန်းပွင့်၍ ဆောင်တော်ကူးလေသည်။ အချိန်ကား မင်းတုန်းမင်းတရားကြီး စိုးစံသောကာလဖြစ်သောကြောင့် ဦးကျောက်လုံးမှာ ဘုရင့်ကျွန်ရင်းဖြစ်သည့်အတိုင်း ဓမ္မားထင်သည့်နှင့် အမျှ မယားလည်းသွာ်လှသည်။ “ကျောက်လုံးနား ယောင်မကပ်နှင့် ကောင်မတွေ ပေါင်ချပ်သွားမယ်”ဟု ဆိုစမှတ်ပြုလောက်အောင် မြားပေါ်သူ-အကြောထူးဖြစ်၏။

မိကျောင်းတံတားပြောတိုင်း မြို့ဝန်ဦးကျောက်လုံးနာမည်ကို မေ့မည်မဟုတ်ပေ။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော မြားက်ပြင်တွင် ဗိမ်နန်းရှိရာ ထိုးလိမ်နန်းသို့ အချိန်မှုကြမ်းလိုသော ထိုးထိုးကြိုး အလိုလိုသော ယောက်းနသိုးတို့အတွက် ဦးကျောက်လုံးက ကာမပေါင်းကူးအဖြစ် ဥဒါန်းတွင်ရရှိအောင် အနောက်ပြင်မှ လမ်းခင်း၍ တည်ဆောက်ပေးသော တံတားဖြစ်လေသည်။ မိကျောင်းတံတား သို့မဟုတ် ဦးကျောက်လုံးတံတားဟု အမည်တွင်လေ၏။ ဖောင်းဖောင်းကားကား တင်ကြီးများဖြင့် ရင်သားအိစက် ကျောက်လုံးမောင်စွဲမက်သည့်နေ့းထိပ်ထားမိမိကြီး မဖူရားနှစ်သိမ့်စေရန် ဦးကျောက်လုံးကိုယ်တိုင် ရေးစပ်သည့်တော်မှာ သည်လိုပြပ်ဟန်ဖြင့် ရေးသားထားသည်ကိုတော့စာရွှေသူတို့အား တာဝန်ဖြစ်ပေးပရစေ။

နှစ်မိုက်ဆိုင်ရှိတဲ့...”...ဦး”ရယ်နှင့်

တည်တည်ကြီး...”ဦးမယ်။

မိမိကြီး အမျိုးတွေယ်အောင်။

မညြို့ငယ်ပါနဲ့။

၆...၁က်နှုတ်ခမ်း အုံနိန်ကို။

စုံစုံညီဖြလို...ကွဲ့။

ကိုယ်ရွှေနှီဖဲ့အိတ်ဟာကို။

ဆွဲကြိုတ်ကာနယ်ဖဲ့။

ပြတိပြုအလယ်ရွှေရယ်နှင့်။

ကျယ်သတဲ့ကျယ်အောင်။

တမူမူကိုယ်မရှန်းတာဖြင့်။
 သိုံးအောင်...ဦးနိုင်သည့်မောင်။
 အိုကုံး၍ တမျိုးထောင်။
 နသိုံးချောင်နောက်ဆုံးနှင့်။
 ယောက်သွားခုံး... ဘုရားပိတ်။
 ...ဦးနောက်ကဆော်။
 ဝမ်းနံပါတ် ...ဦးတစ်လောက်။
 ညီးချို့တော်မူအုံကဲ့လေး။

၂၁။ ရွှေးက စစ်ကိုင်းခရှင်တွင် မြဲတရော်အမည်ရှိသော ရွာတရာ့ရှိသည်။ ထိုရွာမှ ရွာသွားသားများသည် စာဆိုစာစပ်တတ်ကြ၏။ တနေ့ ထိုရွာသို့ ဘုရင့်လျော်တပ်တွင် အမှုတမ်းနေသော လုလင်တယောက် ရောက်သွားသည်။ အမျိုးသမီးကြီးငယ်များ ရောဝတီမြစ်ကမ်းပံပ်တွင် ရေခံပါ၏ နေသောအခါနှင့် ပက်ပပ်းတိုးနေရကား အဆိုပါလုလင်သည် မြဲတရော်ရွာသွားများဖြစ်၏။ စာဆိုဘုက်တို့ စမ်းသပ်လိုသဖြင့် စတင်၍ “အမိတိရဲ့မြဲတရော်ရွာသွားဟာ စာဆိုစာစပ် တော်တယ်လို သတေးသန့်ကြားရတယ်၊ ဒါကြောင့်မိမိ မောင်ကြီးအတွက်တော့ စာတပုဒ်လောက် စပ်ဆိုပေးစမ်းပါ”ဟု မေတ္တာရပ်ခံလေသည်။

ထိုအခါ အမျိုးသမီးအုပ်တဲ့မှ လုံမင်္ဂလာတိုးက “မောင်ကြီးက ဘယ်လိုအကြောင်းအရာနှင့်ပတ်သက်ပြီး ပေါ်ဆိုချင်သလဲ အားမနားဘဲ...”ဟု ဆိုလှသော် လျော်တော်အမှုတမ်းက “ဒီလို လေ... အမိတိရဲ့... မောင်ကြီးဟာ မန္တလေးနေပြည်တော်မှ လျော်တော်သားတိုးဘဲ၊ မန္တလေးမြှုံးလဲပါအောင် လျော်အမှုတမ်းလဲပါအောင်၊ နောက်ပြီးတော့ မောင်ကြီးအမည်လဲ ချိန်မထားဘဲ အစုံအစိပို”ဟုဖြေလေ၏။ ထိုအခါ လုံမပျိုက စပ်ပေးရတာပေါ့၊ ဒါပေမဲ့ မောင်ကြီးနာမည်ကို တဆိတ် အမိန့်ရှုပါအုံဟု ပြောလေလျှင် အစပ်ရခက်မည်ဟုတင်မှတ်မိသည့်အတိုင်း ခပ်ခက်ခက် ဂုဏ်ကျ အမည်တာကို ရွှေး၍ မိမိအမည်မှာ “မောင်ဂုံးဂုံး”ဟုပြောလိုက်၏။

ဤအမည်ကို ထုတ်ဖော်ပြုလိုက်သည်နှင့်တပြီးနှင့် အဆိုပါလုံမပျိုကပင် လျင်သော ရွှေးသော ဉာဏ်တမျိုးဖြင့် အောက်ပါကများတပုဒ်ကို လက်တန်းချိုးစပ်ပေးလိုက်သည်။

မန်းနေပြည်တော်။
 လျော်လျော်၍ အမှုတမ်း။
 မြဲတရော်သွားမှုမောင်မှုံးနှင့်။
 မောင်ဂုံးဂုံးမှုံး။

စပ်ခိုင်းသူမှာ လျော်တော်သားနှင့်တက္က ရေခံပူးအမျိုးသမီးအပေါင်းမှာ နှစ်ထောင်းအားရ သဘောကျသဖြင့် ရွှေးပျော်မော်တသောသောပွဲကျသွားလေသတည်း။ လျော်တော်သား

လည်း ယင်းအမျိုးသမီးကို ကျော်သလောက်တော်ပေသည်ဟု အကြိမ်ကြိမ်ချီးမှုမီးပြီး မိမိနေရင်း ဒေသသို့ ပြန်သွားလေသည်။

၂၂။ သွေးသားတောင့်တဗ္ဗာ၊ သွေးသားဖလှယ်မှုနှင့်ပတ်သက်၍ ဆန္ဒမပြေလည်ကြသောလင် မယားနှစ်စုံသည် အချင်းများကြပြီး မန္တလေးမြို့တည်ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးလက်ထက်၌ တရား ဖြစ်ပွားကြရာ လွှတ်တော်က ဂျင်ပိတ်အမျိုးအစားနှင့်ဖြစ်သော အပေါက်သေးပိုင်ရှင်အမျိုး သမီးအား ရုံးခွဲ့သတ်အရ ဆုံးဖြတ်ကြပြီးလျင် အရှုံးပေးစေ၍ ရင်း၏ ယောက်းနှင့်ကွာစေရ သည်။

“မိန်းမဂျင်ပိတ်-ကျပ်အစိတ်”ဟူ၍ရှင်း “မိန်းမအာလန်-တထောင်တန်”ဟူ၍ရှင်း ရှေးက ဆုံးရုံးရှိ၏။

အဆိုပါသတင်းကို ကြားသိရသော ဘုတ်လင်မြို့၊ အတိဖြစ်သော ဆရာကြီးဦးပြည့်ကျော် (ကြည့်ဒုဇဈန်ကထာလက်ဗျာမ်း မိန်းမတို့၏ အပြစ်အနာအဆာများပြသောကျာမ်း)ပြုသူက ရှင်းအ မျိုးသမီးအား လွှတ်တော်အမိန့်အရ လက်မထောက်သူရဲကတော်များ မည်သို့မည်ပုံစမ်းသပ်ပုံ၊ မည်သည့်အတွက်ကြောင့် ကွာရှင်းပေးရပုံတို့ကို မှုံးကြသောအိုးကို လှန်ပြေားအလား ထင်ထင် ရှားရှား မြင်သွားအောင် ဟာသကလေးများ စွဲကဗျာ၍ခပ်သွားကလေးဖြင့် ဥက္ကာကစား ထားပုံကို အောက်ပါကဗျာဖူးငံ့ဝယ် မဖို့တ်မသုန်ရှုလင့်ကုန်။

လင်မယားနှောမိကျတွေ့။

ယောနိဝါ (မိန်းမအော်ကြတ်ဝါ)အော်။

မဂ္ဂဆိုဒ်(လမ်းပေါက်ခွဲတွင်းမှု)လမ်းမသာသည်။

မချုမ်းသာယောက်ဗျား။

မဂ်-မဂ်ချင်းမကူးနှင့်။

နှစ်ဦးပြိုင်တဲ့လျောက်တရား။

လက်မထောက်သူရဲကတော်ကို (ဝမ်းဆွဲဆရာမ)

တဲ့ခေါ်ကာရှုစား။

လက်သူကြုံ-လက်လယ်ထားပါဘို့

လက်သန်ဖျားအနိုင်သား။

ကြုံလိုင်အော်ရောယ်ကြောင့်။

လင်ကွာရမ်းမိန့်အာကား။

ဘာဝရှုပ်ရှုလျက်ပါကို။

ဝိပါက်လာအကျိုးရယ်ကြောင့်။

ခြောက်မျိုးပန္တ်အသုင်၊
သင်းဖွဲလိုဝင်၊
ရွှေမန်းမြို့ပွဲမပလှင်ဝယ်၊
ဘဝရင်ရှိတံ့ကလေး။

၂၃။ ရွှေလယ်မှာ ဖာသယ်ဖာသယ်လို့ ဟစ်အောက် ရောင်းသောအခါ နားကလောမသတိ စရာ-ဟယ်အရှုပ်မြားပြုပါယာရယ်လို့ မထင်လိုက်ပါနှင့်၊ ယဉ်မကိုဇ်ခင်က မူန်းတို့တောင်မြင်လိုက် ရင် သုံးချင်စိတ်တွေနှင့် ထိုဖိတ်ကာ အာသာမင်ပြီး အဆင်အသေးကျုပါတဲ့ထန်းခေါက်ဖာယ်၍ ယဉ်ကလေးကိုတော့ ဝယ်လိုက်ပါဟု တောင်းတောင်းပန်ပန်နှင့်ရောင်းဟန်ကိုင်း၊ မကျိုးမပြု အဖိုးနဲ့ဝါဝံပါ၊ နေ့မှာတော့ အေး ဆောင်းမှာနေးတဲ့၊ အကောင်းတွင် ပဂေး ခင်လေးတို့သုံးမိလျှင် နောက်တဖန်တပါလိမ့်၊ အပြောက်ဟန်အလှုကိုတော့၊ မြောက်လှန်ပြုဗုပါရဲ့ အာမခံချက်နှင့် သရေ ထိန်တဲ့ရွှေမိန်ရက်ဖာကလေးကို တွေးမနေငွေးမနေဘဲ အပြေးသာဝယ်ကြရန်ငါ်း၊ ဖာအကြောင်း သိကောင်းစရာ အချက်အလက်များကို ပြက်ပြက်ထင်ထင် မြင်သိစေရန် စာဆိုတိုးက ခပ်မြှိုး။ မြှိုးအသားဖြင့် အောက်ပါအတိုင်း ဉာဏ်ကစားထားသည်။

ပြုးစိုးအသုင်အောက်ဟန်လှလိုက်ထာက၊
သုံးမိလျှင် နောက်တဖန် တရပါလိမ့်၊
မြောက်လှန်၍ ပြုဗုပါရဲ့ရှေ့စမ်းပါ၊
အောက်ခံအမာရှယ်ကန့်ဆန်းစွာ၊
ဆရာတို့သုံးစေဖို့၊
ဖာဖိုးမှာအနက်ကြောင်းတွေနှင့်၊
အရက်ကောင်းသနော်ရွှေ့မိန်ရွာက၊
ရေ့စိမ်ကာကောင်းစွာထိုးလိုက်ထာမို့၊
နွဲချိန်ခါတောင်ငွေးဟာမကျိုးပါဘူး၊
အဖိုးတန်ငွေ့နှေ့စွဲကျပ်ကယ်နှင့်၊
ကျောပ်အောင်ပြုပြင်လို့ ရောင်းလိုက်ပါရဲ့၊
သောင်းထိုက်တဲ့နာရာမှာ၊
ပေါင်းကြိုက်တဲ့ဖာ၊
ထောရ်အရှင်ရဟန်းတော်မက်စေဖို့၊
အညီပင်ဆန်းသနော်အကွက်တွေနှင့်၊
ထန်းလျှော်အရှေ့ကိုတော့ သတ်နှီးဖြာ၊
အရပ်ကြီးဖာနှင့်မတူပါတကား။

အကြောင်းရဲ့သာ
 ငှုံးဖာအထင်အမြင်တေါ်လိုက်ထာကာ
 ဆောင်းအခါဝင်လျှင် နေးမှာမို့
 မကောင်းလောက်အောင်တဖိန်းသမဏာကို ကပ်လိုက်ချင်လျှေ
 အသုံးမှာနှစ်အတွေ့ကဲ့သို့ဖာအကျော် မွူးမှာရှားလောက်အောင်၊
 တလုံးတခါထပ်၍ မှာတော်မူပါဘုရား။

၂၄။ တခါက မြိုဝင်တိမ်းဦးစသည် မင်းကြီးကတော်ဟောင်း ခင်ဆုံးနေသော အီမံဂေဟာသို့
 အလည်အပတ် သွားရောက်ခဲ့သည်။ မင်းကြီးကတော်ဟောင်းခင်ဆုံးမှာ မှုဆိုးမဖြစ်လင့်ကစား လုံး
 ကြီးပေါက်လှကိုယ်ကာယပိုင်ရှင်တိုးဖြစ်သည့်အတိုင်း ရူပန်ကာယ် တင့်တယ်လှပ ရွမ်းမြှမ် ပျို့
 ယမင်းကဲ့သို့ အသားရေမကျော် ဝမြဲဝ လွှမြဲလှုနေ၏။

ဦးစမှာ ခင်ဆုံး၏ လှကြုံကိုသရေဖြိုးဖြိုးဝေသော ရူပါရုံညီခါတ်ကြောင့် ဝေဒနာသစ်တ
 ရပ် ခံစားရသို့သို့ တဖိတ်ဖျော် စိတ်ကစားလာသည့်အလျောက် ခင်ဆုံးအား ခပ်တွေတွေခပ်
 ညာညာဖြင့် အောက်ပါလက်တန်းကဗျာတပ်းကို ရှုတ်ခြည်းစပ်ဆိုပြုလိုက်သည်။

လွှဲလွှဲကြီးညီ။
 သည်ကိုယ်မှာဆည်မတန်းနိုင်ဘူး၊
 နေးရန်းအပူ။
 စောရွှေအံး၊
 မယုံမပုံရသည်မို့၊
 သောကထောင်ထူး။

ထိုကဲ့သို့ ရိတ်တိဖြင့် ကလိုလိုကိုသောစာချိုးသံကို မင်းကြီးကတော်ဟောင်း ခင်ဆုံးကြေား
 သိရသောအခါ သေချုပ်းဆိုး သက်ကြားကြီး ခုတောင် အကြောက ထသေးတယ်ဟု ခုန်းတံ့ပြုန်
 ပြီး ဦးစအား မျက်စောင်းတခဲ့ဖြင့် သမင်လည်ပြန်ကြည့်ကာ အိမ်ထဲပြေးဝင်သွားလေသောဟာ
 သတတ်။

တောင်းသို့ မင်းအမိန့်ဖြင့် ခရီးဆန့်ရသော ယမ်းမြဲမင်းသားအား သူ၏ သက်ထား
 မြောက်သားတော် မင်းသမီးက တရပ်တရာ့ မဟုတ်အသစ် ပုလဲတို့နှင့်ချုစ်ပဲ့ခံမနေနှင့် အုံဟုခြေ
 များသောသူလင်တော်မော်အား သီကုံးရှုံး ပေးလိုက်သောကဗျာမှာ ထိမိရှုံး တစိုးနေရမည့်အချိုး
 အဖွဲ့ဖြစ်သည့်အတိုင်း အရသာခံစားနိုင်ကြရန် အောက်တွင် ဖော်ပြုလိုက်သည်။

မှာလိုက္ခာကူးကိုယ်တော်
 မျက်ကူးယ်မှာသက်လှယ်များကို
 ထားလေနှင့်နှုန်း၊
 နောက်နောင်ပေါ်၊
 ကိုယ်တော်ခက်မဲ့
 အကျင့်တော်ကြောင်မူနှင့်
 တောင်မှာ အရွှေလိုက်မည်ကြောင့်၊
 မှာလိုက်ပါင့်။

၂၅။ “လျှော်ရင်းနစ်လေ”ဟူသောစကားအရ နှုတ်မီးပါးလှသော အညာသားတယောက်သည် မိမိနှင့်ညီရင်းတမျှ ချစ်လှသော လုလင်တော်းအား မိမိကြီးကူးတံ့လတုတ်လျက် လုပ်ကိုင်စား သောက်သော်လည်း ကြံးသမျှ ဟန်မကျဘဲ ဖွံ့ဖြိုးပြာ ရထားဆိုက်သည့်ကိန်းနှင့်ကြုံနေရသော ကြောင့် ခေါင်းပေါင်းပင် ထည်လဲမရှိ၊ ညီမောင်တွဲ တခုလောက် အပိုအလျှော်ပါက သူအား မစ ပါမည့်အကြောင်း တော်းခံပုံကို စာဆိုတော်းက ကြားသိရသဖြင့် အောက်ပါဟာသကများတပုဒ်ကို ရေးသိကာ သရုပ်ဖော်လိုက်လေသည်။

ဖွံ့ဖြိုးတံ့လျှော်ဖြူး
 တပဲသာတဲ့နောင်၊
 ညီမောင်အသို့၊
 ခေါင်းတထည်ရှို့၊
 ပေးပဲ့ညီည့်။

၂၆။ တခါက ပုသိမ်မြို့ကျောင်းတိုက်တတိုက်မှ ကိုရင်ကြီးတပါးသည် စာဆိုစာစပ်ဝါသနာပါ လုသဖြင့် စမ်း၍ စမ်း၍ ပပ်လေ့ရှိ၏။ တနေ့ ရွှေမြောဇာစေတီမြတ်အား ကပ်လူ၍ရန် ကျောင်း နောက်ဘက်၌ပေါက်နေသော စိန်ပန်းပွင့်များကို မိန်းမပျိုးများ ခူးဆွဲတော်သည်ကို တွေ့မြင်ရသ ဖြင့် အောက်ပါအတိုင်း ဦးပွဲ့ဗြိုင်းများရှေ့တွင် စာချိုးပြလိုက်သည်။

တို့ကျောင်းနောက်ကစိန်ပန်းတော်၊
 အပျိုးကလေးတွဲလက်နှင့်ခေါ်၊
 ရွှေမြောဇာကိသားလိုတင်။

ထိုအခါ ကများအသင့်အတင့် စပ်ဆိုတတ်သောဦးပွဲ့ဗြိုင်းတပါးက “ဟဲ့ကိုရင်ကြီး မင်းစာ က အန်ချော်ကြီးကိုးကွဲ့... စိန်ပန်းတော်ဆိုတော့ ဟုတ်တုတ်တုတ်နဲ့ လက်နှင့်ခေါ်တာ ဖတ်တ င့်နှင့်ဂုဏ်လန်းကြီးပါလား၊ ဘယ့်နှယ်လက်နှင့်ခေါ်မတုံး” “လက်နှင့်ဆွဲတော်နှင့်ခူးသာ ဖြစ်ရ

မထုတ္တပြောပြရာ ကိုရင်ကြီးက “တော့နှင့်လည်း ခံပိုဒ်ဖြစ်ရမယ်” “ငွေ့” နှင့်လည်း အံကိုက်ဖြစ် အောင်လို့ တပည့်တော်က “ခါ”ကို ထည့်စပ်ပါတယ်ဘူး၊ ဒီလိုမှ “ခါ”မထည့်လျှင် ကမာ အဆုံးသတ်လို့ ဟယ်ရမလဲ၊ တပည့်တော်က ခါကို ထည့်ရမှ ကျေနပ်မယ်”ဟု စောဒကသံဖြင့် ခွဲန်းတံ့ပြန်လေသော တေးပန်းရှိုးပွဲးတစ်က ကြားသံရ၍ တဝါးဝါး ပွဲကျေသွားလေသည်။ ထို့ နောက် ဦးပွဲးတွင်းကပင် “ကမာရှိတာ ဒီလိုစပ်ရတယ်ကဲ့မှတ်ထား” ဟု ပြောပြောဆိုဆိုနှင့်အောက် ပါအတိုင်း စပ်ပြုလိုက်သည်။

တို့ကျောင်းနောက်က စိန်ပန်းဖူး

အပျို့လေးတွေလက်နှင့်ခဲ့

မှုဇ္ဈာဉ်းမှာ သွားလိုတ်။

၂၂။ တခါက ချိုးတကောင်သည် ယင်းတော်ပင်ထက်ဝယ် နားလျက် လူအများအနီးရောက် လျှင် ပုံသွားတတ်၍ လူအများထဲကိုခွဲသွားလျှင်သွားချင်း တကူကူတေးဖဲ့၍ တသွဲသွဲစာစာညံ့ လျက်ရှိသည်။ အဝေးက အသံပေးပြီး အနီးကျေပြန်ပြေးတတ်တဲ့ ချိုးလိမ္မာကို မြင်တွေရသော စာဆိုည်ဗျို့သွေးက အောက်ပါအတိုင်း အကောင်အထည်ပေါ်အောင် သောက္က်ဖော်၍ စာ ချိုးလိုက်လေသတည်။

ဝေးကင်ယော်ခေါ်။

နီးပြန်သော်မသီလာတဲ့

ချိုးလိမ္မာကြီး။

ယင်းတော်ထက်မှု

သံဆန်းတွေကူလို့

ခေါ်းဖြူးနှောင်အမိလွှတ်ရယ်

လောက္က်နှင့်ပိုး။

၂၃။ ဖာပုန်မြို့ အုပ်မင်းသည် မန်းမင်းမှုနှင့်ပတ်သက်၍ အထူးနာမည်ကြီးသူဖြစ်၏။ အဆို ပါသတ်းကို နားမဆန့်အောင် ကြားနေရသော မောင်းတောင်စာဆို မောင်အေးသည် မြို့၊ အုပ် မင်းအား အမြှင်ကပ်လာသည်နှင့်တပြုင်နက် အောက်ပါလျှင်ကွဲပါသော ကမာဖြင့် ဖော်ပြ ကာ သရော်လိုက်လေ၏။

တက္ကာလှန်း

ဖါပုန်ကမြို့၊ အုပ်။

ကိုလေသာအလှန်ကြီးတယ်

လိုးကတင်းဘုတ်။

ထိအကြောင်းကို သံရသောမြို့ အုပ်မင်းက ချင်ခြင်းပင်အောက်ပါဒွေးချိုးကို ရေးခြယ်
၅၅ ပြန်လှန်တွယ်လိုက်လေသတည်း။
 စာရေး၊ တော်မယောင်နှင့်၊
 မောင်းထောင်က ငါအေး။
 နောက်တခါ သည်လိုရေးရှင်၊
 ဖ်ခံရလိမ့်လေး။

၂၉။ ရာဇ်ဝါဘေးဖူး ပြောက်သောက်စန ကမောက်ကမဖြင့်၊ မထောက်စကား ဖြိုးလုံး
 များဖြင့် လေထားထိပ်ခေါင် သမိုင်းကြောင်တို့အား ရှေးစာဆိုတိုးက အောက်ပါတေးထပ်မြှုံး
 ကို ရေးစပ်ပြီးသကာလ သောက္ခက်ဖြင့် သရော်ကာ ဆော်နှုက်ထားလေသည်။

ရာဇ်ဝါဘေးထုတ်ပွေ့၊
 ရှုမ်းတရှုပ်မိုင်းသာ၊
 မန်းစမုတ်ဂိုင်းလာသည်၊
 ဆိုင်းမပါဘောတိ။
 မင်းကျွန်ရစ်ရောက်လာတွင်၊
 ကြောပါက်ထာတိုင်းကအသိုံး၊
 ရှင်ဘို့မယ်ပြေအာလန်မှာ၊
 ရွှေစာရုတ်ဘို့၊
 နောရထာလောမာမိတာကြောင့်၊
 ဒေါ်သာအိသေရှာ့၊
 ကုလားတွဲအရှုပ်ထွေး၊
 တရှုပြီးတွင်တွဲကျော်စွာ၊
 ရှင်စောပုအာသီးတောင်၊
 ကြာပင်မှာ သန္ဓာပြုတာကြောင့်၊
 ဝေါ်လို့အမည်တော်၊
 ပေးကြပြန်သော့။
 ညို့ဂိုင်းလို့အညွှန်းခေါ်သည်၊
 ကမ်းကော်ကို ကျခတ်လို့လေး။

၃၀။ ရှေးက အတ်သဘင်ဆင်ယင်ကျင်းပရာတွင် အတ်ကူးကိုဖော်ဖြစ်ဖော်အောင် ကြုံရှုံးဖြစ်စေသော တေးသွားဖြင့် သရုပ်ဖော်ထားခြင်းပင် ဖြစ်၏။

သုတေသနတို့ မြိုင်သုံးစားနိုင်စေခြင်းအလိုင်း စာပြောင်ဖြင့် ရောမွှေ့သီကုံးစားသော “မင်းသားရှုံး ဗုဒ္ဓတော်သီချင်း ရုပ်ကို အတ်ဘက်ဆိုင်ရာ စာရေးဆရာတိုးက မြှုံးကြုံအသွားဖြင့် ရေးသားထားပုံမှာ ဟားစရာ ဝါးစရာ တရပ်မဟုတ်ပါလား။

(က) ငစ်ပူ—ငစ်ပူ

ချိုးပိုက်ကြီးကဆူ

ငစ်ပူလင်နေမှားတော့၊

သေလဲထိုးနှင့်ညားတယ်လေ

ဝါးဘတ်ကယ် ဝါးထော်နှင့်

ဝါးရုံးတွေဝါးမြှုနှင့်

လိုချင်ပလေကြားမျောင်စကားရယ်

အိုဗျာ—ဝါးလင်ပန်းနဲ့ပါတဲ့ညား။

(ခ) ရာဇ်ပြုတိုးတေန

လောင်းအနက္ခရယ်တဲ့ဒွှေ့တပေါင်

သမင်ကိုဆောင်ချင်လှ

ဖမ်းပေးပဆို

သမှုဒ်တခိုပင်လယ်ကြာ

သတော်ပျော်တဲ့မတ်ဝို့

မုံတို့ရောင်းတဲ့ကျွန်စစ်သား

ကိုမျှတ်ဝို့လဲပျို့ထားရယ်

ဝင်ဘာဟိုတောင်ကြားမှာ

နားခွေးလိုပြဲ။

(ဂ) ဆပ်ပြာရောင်းတဲ့ရေနံသယ်

ငြော်အလမ့်ယ်က ဘုန်းကြီးသမီး

ရှင်မွှေးလွှားမောင်

လိုပ်ကိုထောင်

ကျားစောင်ခြဲ့တဲ့ဖွှေ့ဖို့ကျောင်း

တောင်စောင်းလေးကမယ်သူတော်
ကင်းတုတ်လိုင်အောင်ရော့ထင့်
မောင်းဆော်သံကြားရ
(အလိုဗျာ)ကိုမျှတွေ့ရထ်ဟား ... ဟ ... ဟား။

၃၁။ တခါက ပွဲတော်အုပ် မောင်မိုးသည် ငါးကိုးကွယ်သောဘုန်းတော်ကြီး ဦးသောမအား
ကြော်တကောင်လုံး ကြော်၍ ဆွမ်းဟင်းလျားအဖြစ် လျှိုဒိန်းဆက်ကပ်လေ၏။ ဘုန်းတော်ကြီး
လည်း မြည်းစား၍ ဘုန်းပေးတော်မှုရာ ကြော်သားမှာ ဝါးမရအောင် မာလွန်းလှသောကြောင်း
စိတ်ပျက်ပျက်နှင့်ဆွမ်းစားရပ်လိုက်ပြီးနောက် အောက်ပါကများတပ်ဒ်ကို ချက်ခြင်းရေးစပ်၍
တော်အုပ်မောင်မိုးလက်ထဲသို့ အပ်လိုက်လေသည်။

စေတနာသစ္စာ့ဖြီး
တကာမိုးလူ၍လိုက်ထာ
မွေးအနှစ်ထဲသင်းရယ်နှင့်
အသားဟင်းမာတာတာ

စားဘွယ်ရာ
ရောမကြော်သိုး
ကောင်းလိမ့်မယ်အထင်နှင့်
အာဇာတွင် ကြိုတ်ခါဝါးမှ
သွားနှစ်ချောင်းကျိုး။

စာဖတ်ပြီးသောအခါ ပွဲတော်အုပ်မောင်းမိုးရော အနီးအပါးရှိ ဦးပွဲ့ောင်းတသိုက်ပါ ခုက်
ထိုးခွက်လှန် ဆူဆူသံဖြင့် ရယ်သံများ လွှမ်းသွားလေသတည်း။

၃၂။ နတ်တေလေပတ်တိုက်၏ ရွင်ကွက်ကို ကမျာ့ဘက်တိုက်စာအုပ်တွင် ကြိုနှယ်တတန် ဟာ
သဆ်ဆန် ဖော်ဆောင်ထားလေသည်။

ဘဝတန်ဗိုး၊ စားပြုလို့ဆုံးတော့မပ၊ င့်အမျိုးပေါင်း၊ တူလိုသယ်၊ မြို့နိုင်ပါယ်ဘက်က၊
င့်အဖေတံမြေကိစ္စီးခေါင်းဟ၊ ပဲရောင်းတာင့်မိခင်၊ အနုရှိသမျှထာဝစဉ် မညြိုးခဲ့ပါဘူး၊ ဒုက္ခိတရာ
ဝင်၊ ထိုးလောက်အောင်၊ အမျိုးကုန်စာရင်းမတင်ဘဲ၊ အဖျုပ်းတွင် အဆန်းကလေး မရှောင်တီး
ချိ(ကိုင်းရွာစား)ကျွန်ုပ်ကို မန္တလေးတောင်ပိုစမ်း။

၃၃။ နှုလုံးသားဖလှယ်မှုပြဿနာနှင့်ပတ်သက်၍ လေးစားမြတ်နီးအပ်သော မိမိချုပ်သူအား

ဗုလ်ဆန်သော ငတိတယောက်က အဂ်လိပ်စကားညုပု၍ ချစ်စာရေးပုံမှာ သဘောဝင်-မန္တာရှင် စရာ ကောင်းသည့်နှင့်အညီ အောက်တွင် မူရင်းအတိုင်း ဖော်ပြလိုက်ပါသည်။

အိုင်လပ်(စံ)ထူးဖိုးမတ်(ချုံ)၊
စွဲမြို့းကပ်မှန်တယ်၊
ဟဲရိုးအပ်ကြံရှယ်၊
စံပယ်ဇုန်း၊
ရုံးဆီချိုံ(စံ)ခိုင်းပန်းကျူးရယ်၊
အိုင်ဝမ်းတူကစ်(စံ)ဖေမှန်း၊
ပရစ်တီးဖွေ(စံ)မေအသဝါရယ်၊
နေ့မကြာစိတ်တမ်း၊
လေဒီ-ဖော်မှန်းလို့၊
နေရိချုမ်းအခါး၊
ဖော်မသီရှုံးလီကင်း၊
ဆောင်းခြင်းဖြစ်ရပါတော့သာ၊
လက်တားရ ရက်များကြာသော်၊
ခက်ဌားစွာ ယူဆီးတော့၊
ဗြိတိဖူး(လ်)လေးမျက်ရှုံး၊
တွေးလျက်ထင်ထင်၊
နောင်း-အင်-သင်း ပုံလဲခင်ရယ်၊
မဲရစ်(ချု)ချင်စမ်းပါဘီလေး။

၃၄။ လူရှင်တော်များ အသုံးပြုလေ့ရှိသည့်ဟားကွက်ဗုံးတောက်ကဗျာခြာက်ပုံးကို ကဗျား ဘက်တိုက်စာအုပ်မှ ထုတ်နှုတ်လိုက်ပြီးသကာလ သုတေသနများအတွက် အောက်၌ တင်ဆက်ထားသည်။

(က) ထစ်လတစ်တစ်၊ ရှေ့လတေတေ
သူများဟာတဲ့ရှေ့၊
တခါတလေတော့ ငါးကိုခနဲ့၊
အပေါက်လဲတော့လုပ်မရနိုင်း၊
ဆောင့်ဆောင့်ထိုင်၊ ကိုင်လို့တုတ်ရတယ်ကွယ်၊
အလို့မျာ့တို့မှတ်တဲ့နဲ့။

(ခ) ပေါင့်နှစ်ချောင်းမြှောက်ပါလို့
အပေါင်ဟောင်းတဲ့သူတ်လိုက်ရင်၊
ပြတ်ကနဲ့ဝင်
တဗြားဟာ ရှောက်မတွေးကြနဲ့
တရုပ်ပြေးဂန္ဓာကျေးရယ်
ဝတ်လိုက်ရင်အလွန်နှေးတယ်
အလို့ပျော် “ဘောင်းဘီ” ထဲ့လေး။

(ဂ) ကုမ္ပဏီချောအလှ
သခေါကဂင့်
ပြောသမျှယုံ့ပါက္ခာယ်
မုံ့ရှာကဆန်ပြုတ်
မိုးကုတ်ကကျောက်နီပေါ်တယ်
အမောက်ပြည်ကျော်စပ်တဲ့ပြုပါသီး။

(ဃ) ကျောက်မဲနာနတ်နှင့်
ဘိန်ပဲကကျိုက်ထို
မော်လမြိုင်ဒုးရင်းယို
ရှိန်းခိုကည်းပြီး
တွဲမှုးသီးကြိုက်တောင်ငူမှာ
ကြောင်ဖြူဗာမင်းကုသမယား။

(င) ဆပ်ပြာသယ်လင်ပျောက်လို့
ဖင်ကောက်တဲ့လင်းမြေ
ကာလန်ရါးအလွန်ရှောတယ်
ခုနစ်ပြောတောင်စစ်ခင်း
ချင်းတွင်းမြစ်သလ္ာဝတီ
ရာဇ္ဈာနီမန်းရွှေမြို့ကြီး။

(စ) တို့အမေအကြံကောင်း
ရေနံချောင်းက မုံ့ပေါင်းဝယ်

ပုဂ္ဂိကရေသယ
ကျိုးရေဝယ်ဝင်ချိုး
ဆိတ်သိုးကအလှန်ညီတယ
ပန်ချာပီမှတ်ဆိတ်ကများ။

၃၂။ စိတ်ပျောကိုယ်နဲ့ ရယ်ပြုတယွှေ့ ဟံပြောလေက၊ ပျော်ပေါ်ရှင်ပျော်၊ တို့သောရသည်၊ အဟော ဝတေကောင်းလေစွာဆိုသလို ထိုထိုကြုံ အလိုလိုသော ဆိုင်းဆင့်နှင့်မြေား အောက်တွင်ရေးသား ထားသည့် ကဗျာဘက်တိုက် စာအုပ်ထဲမှ ဖော်ပြုပါရှိသော ပုံဏားဆိုင်းဆင့်ကတော့ သိတ်မဟိုရ သည့်တိုင်အောင် အနည်းငယ်တော့ ဒီရ-ပြီးရပါသည်။

ပုံဏားဆိုင်းဆင့်

အပလီဘဝ၊ မူမြိုကြဖေစွို့ ပထဝီဇယ်မှန်နဲ့ လိမ်ဆရာကဝိ၊ ဝတိန်တာထိဆီရှုမဟော၊ စိန္တာမဏီမကျေနှင့်ဘု၊ ပြော်း...ကိုးတံတဝါ မကောင်းသောအယူတဲ့မှာဘယ်သူမှုကြမလဲ၊ (ပြော်းနမော့မှုနဲ့နဘာဝနဲ့)နှင့်လူရွာဖွေသမျှ ဘယ်သူမှ မူမြိုရအောင် နယ်မျှုံးဖို့ဦး ဆံဖြတ်ခဲ့၊ တူးနံပါတ် ပုံဏားမျိုးတွေမြို့ ဂုဏ်ကြားတဲ့တန်ခိုး၊ ကျမ်းပေါင်းအစောင်စောင် သန့်ပြီးတော့၊ လမ်းဟောင်းနောင်လာလတဲ့ ကိုးရစ်တော့ မျိုးနှင့်ပြဟွာ ဆရာအနေ အလှမ်းတွင်မှ ရွှေနှင့်းစံ လှန်ဘဝိရဲ့၊ သပြေပန်းနှင့်ဆန်လိမ်တာ မသိရအောင် ယဲ... တကာာစိန္တာမဏီရှုတ်တော်မှုစမ်း။

၃၆။ တချိန်က တရားဝန်ကြီးဦးအေးသည် လွှဲတ်တော်စာရေးများဖြစ်ကြသောဦးမှုနဲ့ ဦးမံ့၊ ဦးကွန်၊ ဦးကွန်တို့သည် လာဘ်ပဏ္ဍာလက်ဆောင်များ လက်ခံကြောင်း သတင်းရရှိသဖြင့် သူတို့ တတွေ နောင်ကြဉ်ဖော်ပြီး ရပ်တန်းက ရပ်စောရန် အောက်ပါကများဖြင့် စာချိုး၍ လေးယောက် စလုံးအား ဆုံးမလိုက်လေသည်။

လာဘ်ပဏ္ဍာ
မိုးရွာသို့မှန်း
ရွေးကုသိုလ်ဆော်ဘန်လှုပါဘိုး
မှန်မှုကွန်ကွန်း။

အခန်း-၆

ကဝေမပတ်တိုက်

၃၇။ ရယ်စရာတန်း၊ မှတ်စရာတသွေ်း၊ ဖွှဲယွှဲယ်ရာစာနဘေး လုံးထပ်တို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်

ထားသော ကဝေမပတ်တိုက်ကို စာဆိုတော်းက ဉှိနှိယ်တတန် ဟာသဆန်ဆန် ရေးဖွဲ့ထားလေ သည်။

ဒါနှင့်မကာ သူးတိုင်းပါကြ၊ ကိုယ်မှာမဲ့မဲ၊ သူရဲတွန်းအောင် ငတေနာင်နဲ့ ကိုယ်ဝန် ဆောင် နက်ချိတ်အတိတ်ရရှာနဲ့ လွန်တဲ့လွန်၊ တံခွန်စိုက်လား၊ ကိုးမြို့တိမ်းပါတဲ့...ဟဲ့ အစိမ်းစားတို့ လောကနိုဝင်သီတွာနစ်ကြိုးစီး၊ အညီတွေကာ သည်နေ့လာတဲ့ “ရှာသမီး”။ စက်ကိုလဲစီး၊ ဖဝါးခြေလျင်၊ မသားချင်၊ ကောင်းက်ညီးဆောင်စီး၊ လေဟုံ်ထက် အာ ဇားတွေ ငါကဝေး တိန်ခြေကိုနှင့်ပြီးလျှင်၊ မယူဉ်သာဝေး စင်က္ာလို့အေးကြ၊ ကြေးမ လွှတ်ရုံးဆရာတဲ့၊ အလကားဉာဏ်တွေမို့ ရပြန်ရှိုးကြသတဲ့တော့... မောက်လုံး မောက် ပြား၊ ချေးခြောက်ကောက်တဲ့ ပေါက်ပေါက်စားတို့က၊ ဂုဏ်မြှောက်လို့ မကြားကြနှင့် အ မှားသာတွေကြမပြော။

မြောက်မှားတဲ့လူတာတော့ ပြိုင်ချင်တဲ့အသံနှင့်သင်းလာလို့ပြော၊ လိုပြာကြိတ်ကာစားကိုကြိတ်ထား၊ လေးပေါင်ပျက်မသား၊ ကျောင်းကြိုကျောင်းကြားမှာ ဖောကားလို့သေပါရေား။ တကတဲ့ဟဲ့နော်... ဝေမဆိုဘူး၊ များပရိတ်၊ ပြောစမှတ်၊ အတတ်မကျိုးချင်တနဲ့၏ “မိက ဝေ” စိတ်နေရှုးတော့ ဒုးကြားမှာခေါင်းဆိုင်၍၊ ပါးစပ်ခြင်းပြိုင်ရလိမ့်မယ်၊ ဝိုင်းမှန်ဆိုင်းပန်းရွှေကြုံတ်က၊ မယ်ကဝေတိမ်မဖြူပ်အောင်၊ မော်ဆရာ ပွဲအယုံတို့အား (ကိုင်း-မောင်ကြီး)ပတ်ထမ့်အပ်။

မောင်ရှင့်အမောင်၊ နိုပျော်းရှေ့နှင့်၊ ပေပေည့်ညွှန်၊ နှပ်တစ်လစ်ငယ်-စစ်စေးသားရောင် ၆။

အိမ်တကာသူး၊ သူတပါးကို စကားအတင်းချိ—။ မောင်ရင့်အရီး၊ အဖိပ်ကြီးသည်၊ ဦးကွက်အောက်က လျှို့၍ နှိုး၊ တကိုယ်တည်းကုတ်၊ သန်းဉာဏ်သည် ဗျာတ်ဗျာတ်မည် အောင်ပင်—။

မောင်ရင့်ဒေးတော်၊ ရန်အာင်ကျော်သည်၊ အတော်အဘောင်ရှင်ခဲ့ခိုး။

လူမှုမြင်ခင် အရေငဲ့၊ စောက်ကန်းမင်အလိုး၊ သေခြင်းဆိုးလိုး အမျိုးမျိုးမောင်းမဲ့သည်၊ အဆုံးသွေ့ရလိုလေဝေ။

မောင်ရင့်ဦးဌီး၊ ထိုင်ကာမြည်းသည့်၊ ဝက်သီးအကြောက်ဦးရှုံး၊ တယိုင်ယိုင်မူး၊ လူအ
ရွေးလို့၊ ဘီလူးပုံပမာဝေ။

မောင်ရင့်အဖိုး၊ ကြက်ကိုပိုးချုံ၊ ရွာရိုးကြက်ဦးရှုံးရှုံး။

ဉာဏ်စောင့်ရင်း၊ အိပ်မက်တွင်းမှာ၊ ပုံလင်းနိမိတ်ထင်လို့လေး။

၃၉။ စာဆိုတော်မယ်ခွဲသည် စာဆိုစာစပ်တော်သော အမျိုးသမီးကလောင်ရှင်တိုးဖြစ်သည်
ငယ်စဉ် ၁၄ နှစ်သမီးကပင် ကဗျာတ်သည်ဟု အဆိုရှုံး၏။ မယ်ခွဲ၏ လက်ရာကို အောက်ပါအေး
တဲ့အရ ကောင်းစွာ အကဲခတ်နိုင်ပေါ်သည်။

ဆေးတံည့်တည့်လောက်၊ ရော့သောက်တော့ပေး၊ မယူလိုက်က မိုက်လို့ထင်၊ ယူလိုက်
က ကြိုက်လို့ထင်၊ သောက်စေချင်၊ ခုတွင်ပင် ဆောင်ခဲ့ကဲ့ ညိုနှဲရဲ့ လေး။

၄၀။ မကြည်မလန်း၊ ညီးနွဲမ်းခွဲလော့၊ စိတ်ပျော့မိုင်းပျုံ၊ သောကရစ်ဦးပြီး ဦးနှောက်တိုင်း
နေသလား-မဆိုင်းမတဲ့၊ စမှုဆုံးထို့၊ တပြီးပြီးနှင့် နှလုံးကြည်မွေ့ မနောခွဲမည့် ဟောဒီအောက်
ပါမောင်ဝံသာနှင့်မယ်ဗရှုတ်တို့၏ လုံးသွားနတောအချေအတင် နှီးနှောသဘင်ကို တိုင်းရင်းမြန်မာ
ဆရာတင်ရေးသော ကဗျာ့ဘက်တိုက်မှ လို့က်လို့က်လွှဲလွှဲ ရယ်ပဲ့ဆင်ရအောင် ထုတ်နှုတ်ဖော် ဘို့
အဆွဲကြည့်လော့။

၁။ (မောင်ဝံသာ သို့မဟုတ် မျိုးချစ်)။ အကျို့လှာပါး အမြင်ထွား၊ ရင်သားကိုပြု၊ စက္ခုအာရုံ၊
ကာမဂ္ဂက်၊ တက္ကာဟုန်ဆွဲတဲ့ ဟဲ့အမိုက်မာ။

အတွင်းကလယ်ဟိုက်၊ မာယာများ၊ ရဂာပွားကာလသားကြိုက်တဲ့အောင် ဖန်လိုက်မည်။
မယ်ဗရှုတ်၊ အကြိုမကောင်းအောင်၊ စံကျောင်းခောင်ဝယ်၊ ဖလ်ပေါင်းချောင်းအပ်သလို့
ပြုလုပ်ကြ၊ ဘောက်သောက် လော်လော်မာမာ၊ ဟဲ့အပျော်ရှာတဲ့ နင်ဂေါ်တပ်ရောက်ချင်
သလား။

(မယ်ဗရှုတ် သို့မဟုတ် မပန်းစုံ)။ တို့ဘုံးတို့ကဲ့၊ သူစိမ်၊ ကြာဟန်နှင့်ကြား၊ အတွင်းပလီး
ဆင်းမဒီ၊ အကျို့ကပါးပေမဲ့ အသားအေးမှာ၊ နှစ်ဖက်ညှပ်ဖော်မြှုက်လတ်သော် လက်ပတ်
စော်မန်ရအောင် ဝတ်ကြသလဲ့။

ကြတတ တပျို့ရင်၊ အမွှုံထိပြု၊ မြှော်ချို့စော်၊ လူပျိုံတွေမြင်စေဖို့ ပြင်ဆင်တဲ့သဘော၊ အ^၁
နိုတ်ကညာ အလှစိတ်မှာ ကြပြီး၊ နိုဗာနပစ္စာမျို့ လောကအသွေး၊ မဖိုကညာလှုအသ
ဝါ၊ လသာတုန်းပိုင်းငင့်သလို့ မျှော်လင့်ရပျို့မယ်၊ အဆန်းတန်း၊ စခန်းကြီးတဲ့ ရမ်းသီး
ဝယ်ချင်ပေါ့၊ ရှုက်မျှော်လာသံလဲ၊ ပန်ချာပိတ်ထဲရောက်စေတော့၊ မကြာက်ဘူးဟဲ့ ငါး။

- (မောင်ဝံသာ သို့မဟုတ် မျိုးချစ်)။ အဟုတ်တွင်တွင်၊ မလုပ်ချင်၊ ရုပ်ရှင်ကိုသုံး၊ မထိုက်မတန် မိုက်ညာက်နှင့် ဟဲ့ပိုက်ဆံဖြန်းမ။

ပြီးတုံးတုံးဟန်ပန်၊ အမောင်ဓိုက်ဓိုက်၊ ချောင်တစိုက်၊ လူနှိုက်ခံချင်တဲ့မိန်းမပုံ၊ အစား။ တန်မှာယာ၊ အမြှော့၊ ပွဲတကာသွားရဲ့၊ အကြားနှင့်လော်လီ၊ အညာအလှိုင်း၊ မာယာဝိုင်း၊ လူမြင်တိုင်းကြိုက်တဲ့ ဟဲ့... ပိုင်းလုံးမ။

ရင်ဆီမှုလာသာ၊ ထမ့်ပွဲ့တိုး၊ ဖဲ့စီးကြိုးနှင့် ဟဲ့ ဗွဲဆုံးမ။

(မယ်ဗရ့ သို့မဟုတ် ပမန်းစံ)။ ဒစလပ်ပင်၊ မပြောပင်၊ ဓာတ်ရှင်ကိုသွား၊ အခွင့်မတူ၊ အသင့်မြှုံး။ နှင့်အပူလားဟဲ့၊ အကြားနှင့်သုံး၊ လှူလှူတမေ၊ ညညာနေ၊ ဂါ့ငွေ့ဝါဖြန်းတာကို မဆုံးမပါနှင့်။

တဖဝါးမခြား၊ များပြားစွာ၊ သားတရာ့ ရစေတော့၊ မဝဘူးအရှင်၊ တန်ညျ်းတရပ်၊ အပြီးသတ် မီးလို့မွေ့ရာတင်မဟဲ့၊ ကမ္မားတစွဲ့သုံး တဘဝမကွား၊ ခကေတာပေမဲ့၊ အရသာအရှုံး ဆုံးမြို့၊ တပြီးပြီးခံစားပြီး၊ ပုံလွှားအပဲ့ နံပြားချို့။ ဟောဒီ ကျမက ကောင်းတဲ့နံပြားချို့။

(မောင်ဝံသာ သို့မဟုတ် မျိုးချစ်)။ ပလီအပွဲ၊ မဒီမေ၊ ကြောက်စရာဖုံး၊ လောက်ပမာတဲ့နဲ့ မောက်ဖုံးဖုံးဆံတုံးမြို့၊ နဲ့လုံးနောက်စရာစတိုင်၊ ရင်ကကြုံကြုံ၊ တင်ကရွှေ့ရှေ့မြင် သမျှချို့င်မည်ဟဲ့၊ လိုင်လိုင်ကြီးထား၊ အခြေမတည်၊ အထွေထွေပြီတဲ့ ... ဟဲ့အစိမ်။ နောက်ကဘီးစိုက်၊ ပကာသနအဖူးကြီး၊ တမျိုးနည်း၊ ဂုပ္ပါးမှုးစရိက်နှင့်မိုက်တိုက်တိုက်၊ ကလက်စတိုင်ညာက်များ၊ ပြု့စုံရားတဲ့နှင့်ခြားသားမှု မက်သလား။ ရှုက်စရာကညာမယ် နင်ဖာသယ်ဖြစ်အောင်၊ နှင့်ပခုံးကြုံပို့မဟဲ့နော်။

(မယ်ဗရ့ သို့မဟုတ် ပမန်းစံ)။ ဥသွေ့တတ်း၊ ပမာသွေ့းနှမ်းတတ်းခေတ်၊ နောက်ကြားကြား၊ ယောက်ကြားတွေချစ်အောင်၊ စနစ်ကုံးမောက်၊ အနိပ်သရမ်း၊ တိတ်တိတ်မှန်း၊ ဆိပ်ကမ်းရောက်စေတော့၊ ငါမငြောက်ဘူးဟဲ့... အပျို့သုံး။

ကညာလှုတသိုက်၊ ကာလလိုက်၊ ဘာဂစရိတ်တမျိုးမြို့၊ မြိုးခါးရေသောက်၊ အသုံးတန်ညျ်း၊ ပြီးဖြီးဖြီး၊ ဆံတုံးကြီးအမောက်၊ မြောက်မလိုပျီး၊ မွှေ့ခွေ့တိုင်း၊ အူရှင်လိုင်းဟဲ့ လူမြင်တိုင်း ခံမယ်မှတ်သလား၊ နှဲလိုက်မယ် သဘောက်မသား၊ အသွေးတန်ညျ်း ဆင်ကြီးတောင် ငါမငြောက်ဘူးဟဲ့။

ရှုစုထွက်နေပြီး၊ ကလက်တဲ့နီသုရည်း၊ ပလပ်တတ်တတ်၊ ဆတ်တတ်တတ်နှင့် ဟဲ့နတ်သူ
မီးဖြပ်တြီး၊ တံ့ခါးရှင်ရှင်မွဲမွဲ၊ အစဉ်တွေခြေသွေ့နှင့်ရတဲ့ ဟဲ့... ကေသရီမျိုး။
(မထုံးရှုတဲ့ သို့မဟုတ် မပန်းစု)။ တန်ချုင်းစရာ၊ ဖဲ့ပွင့်လာ၊ ရဲရင့်စာသုံး၊ အူတရှင်ရှင်၊ မူ
ချင်ချင်၊ လူမြင်လျှင်ပြီးပြီး၊ ရှုမဆုံးတကြည်ကည်၊ မဒီတယောက်၊ အလှမောက်တဲ့ ဂါး
ပေါက်စိကိုးဟဲ့၊ ရည်သနကာမှန်း၊ စေတနာဖြူဖြူ။ ဝေကာလူ။ ခေမာအတူတူ လှမ်းမ
လို့၊ ဖြောင့်တန်းစွာရည်ရော့၊ ချို့ချို့ပြီးပြီး၊ ပျို့ဂုံး တကိုယ်လုံးဖော်ပါလိမ့်၊ မ္မာနိုင်ရာ
နယ်၊ လူတကာဝယ်အောင်လို့၊ စမူစာလယ်ရောင်းတာ နှင်က စားချင်သလား။

အခန်း-၄

သမင်ကိုယ်တော်မူး၏၏ရုသရုက်မြောက်သောကဗျာ

၄၁။ မျက်မှာက်ခေတ်စာဆိုများတွင် မျိုးချစ်စိတ် အရှိဆုံးနှင့်ရသာဂုဏ် မြောက်အောင် စာပေများ ရေးဖွဲ့ရှု၍ အတောက်ပြောင်ဆုံး စာဆိုကို ညွှန်ပြရမည်ဆိုပါက ဆရာတိုးသင်ကိုယ်တော်မူးမှတပါး အခြားမျို့ပါ။

ဆရာတိုးသည် စာပေရေးခြုံရာ၌ အမျိုးသားဟန် အမျိုးသားမှန်တို့ဖြင့် အစဉ်တစိုက် ဖွံ့ဖြိုလာသည့်အပြင် အမျိုးသားစိတ်ဓာတ် တက်ကြရေန် အခါအားလျှော့စွာ သေးထိုးပေး သော လေးချိုးရှုည်ကဗျာများကို ဦးစားပေး၍ အမြောက်အများ ရေးသားခဲ့ပေသည်။ ဝတ္ထု၊ ဆောင်းပါး၊ ရာဇ်ဝင်ကဗျာကျမ်းအစရှိသည့်တို့လည်း တဖက်က မနားမနေပြုစုံခဲ့ပေ။

ဆရာတိုးမှာ ကွဲယ်လွန်သွားလေပြီ၊ သို့သော် ဆရာတိုး၏ လက်ရာ၊ ဆရာတိုး၏ စာပေ ရန်တို့သည်ကား ယနေ့တိုင် သစ်ဆန်း၍ အမွှေးပန်းထုတော်ပြုလျက် ရှိပေ။ ဆရာတိုးသည် ကဗျာ သီတားသောအခါ စကားလုံး အသုံးအနှစ်နှင့် အမိပါယ်ဖော်ပြုရာ၌ ဥပမာ သာမက ဆောင်ရာ၌ ထိမိရှင်းလင်းပြီး ကွဲက်ကွင်းပိုင်နိုင်လှ၏။ ဟာသရသရုက်မြောက်အောင်လည်း ရေးစုံမှုးနိုင်၏။ သို့အတွက် ဆရာတိုး၏ လက်ရာမှုန်တပုဒ်ဟု ခေါ်ဆိုအပ်သော “အညာမဂ်လာ ဆောင်ဘွဲ့” လေးချိုး၏ အရည်အသွေးကို အကဲခတ်နိုင်ကြရန် အောက်ထွင် ဖော်ပြထားပေ။

ကျုပ်တို့အညာမဂ်လာတမျိုးသာပါ

အဟုတ်ဗျို့၊ ဓမ္မတာအစဉ်အလာမည့်းခဲ့ပေဘူ

အရှိုးသမကျရေးလိုပ အဖွားကလဲကျိုတဆောင်

(ကိုမင်းရာရယ်)အမျိုးကလဲမသေးပေဘူ

အဖိုး၊ အဖနှင့်မေးကြပါတော့၊ တမျိုးဂဲမြေးရယ်လို့

အဖိုးကပေးလိုက်ပါတဲ့နားညီနောင်

(ကြော်)အမိအဖတိုကဲလ

ရှိသမျှကုန်ချင်ကုန်ရေ့လို့

မယံရင်ကြော်လျှင်မေးပါတော့

အလုံတခိုင်ရှင်အင်ကလဲမသေးပါဘူ

မုံရွေးကြေးမုံချောင်းဦးနယ်တလ္ားသီက

အလုံကျေးအကုန်မှာ ပြောင်းဖူးသယ်တွေကလ များလိုက်ပါဘိသနဲ့

ဆွဲသားရင်းချာ ညာတကာမိတ်တို့ကိုလှ

အဖေသွားရင်သာ လာစရာဖိတ်ခဲ့တာနှင့်

ညအိပ်ညနေ အဖံ့လာကြတော့

ခြေစရာအကွဲကြပ်ဖျင့်ဆောင် ၂ ခုံးပြင်
ရုံပုဂ္ဂိုလ်ဘက် ခြင်ဆောင်ကလဲတခုပါဘဲ
ပြောင်းခင်းစာစလယ်ဝင်နှင့်
လယ်တရှင်စပါးနှစ်ဆယ်ထွက်ကိုလ
(ကိုမင်းရာရယ်)ရှေးအဆက်ဆက်ကြားတက်ပြီး
အဝေးမထွက်ရအောင်လိုတဲ့တွယ်
ပေးလက်ဖွဲ့ကြောင်
လမ်းချိုးအရှေ့က
စမ်းရိုးအကွဲအဟောင်းယာမှု(ဟောသည်က)
အထပ်တွေ့ဖြေဖြေပြီး အကုန်သာကြေားရော့လိုလို
ခရမ်းမျိုးစွဲကောင်းစွာ ငရှတ်, ဂျိုကုလားပဲသာပ
နှမ်းမျိုးသွေးသွေး ပြောင်းဝါ ပြုပြု, ဖရံ၊ ဖရဲ့ပြင်
ထမ်းပိုးချုပ်ရောင်းစရာအထပ် မုန်လာခဝဲတွေ့နှင့်
အလုပ်စံရာကဘဲရယ်လိုများလက်ဆောင်
(အိုကိုမင်းရာရဲ့)သားအတွက်ဆိုတော့
တအားတက်အောင်လို့ အမော့အိုကလဲ မရှေ့မတို့တွေ့နှင့် အခြေကိုနှင့်း။
(ကိုမင်းရာရယ်)မယားဘက်က မောင်တွေ့ကလဲ ပလေ့တို့ ၂ စင်း
မျိုးဆက်ကာခြို့ အိုးခွက်ပန်းကန်အစုံနှင့်
ပြောတွင်သထု ရောက်ရာကဘဲလွှမ်းပါရဲ့
ပြောအင်ဒုသောက်စရာဇွန်းငဲ့ပြင်
ကွဲးအစ်ပါလွှယ်အိတ်တလုံးငယ်နှင့်
ပဲခူးဘူတာမှာလေးနဲ့သူခိုးလူညာတွေ မှုန်းလိုက်ပါတဲ့
ပြောက်သဟာထန်းခေါက်ဖာကလဲတလုံးပါဘဲ
စုရုံးလိုက်လျှင်တအိမ်ထောင်ပါ
လူလုံးစရုံက်တွင် တသိမ်ပြောင်လောင်ကဲ့ မင်္ဂလာဆောင်မှာ ခန်းဝင်ကလဲ မနဲ့ပါဘူ့
မုံဖြေရာကဲ့ကြော်မှုနှင့် ဖန်လာပုံးကဲ့သုတေသန်းလူညာတွေ မကောင်းချင်တော့
အထက်ဟိုအညာမှာလေ ကြက်ဆိုတာလဲ မလောင်းခဲ့ပါဘူ့
အညာမြှော်နေဟောင်းဆိုကာ
အကြားတရာ ဒွေးခါလဲတောင်းပြန်ပါပေါ့တဲ့
မောင်းစရာရယ်လိုများတပ်လိုက်မှုဖြင့်
ခေါင်းတခါခါဆတ်လှစွာသောလှလှစွေ့စွေ့ရယ်နှင့်

၀၀၆ပြောပြောပြောတရှင်းကိုလှု၊
ကျောင်းဒကာကိုသာအပ်လိုက်ပါရော့၊
ရသမျှဘာဘာညာရယ်လို့ မြင်းလေနှင့်၊
(မလေးရယ်)ရောင်းကာသာ ဆပ်လိုက်ပေတော့
ရွာရှေ့ယာတခင်း။

၄၂။ စစ်ကြိုးခေတ် ကမ္မာကျော် ကာတွန်းဝိဇ္ဇာ ရွှေတလေးခေါ်ဦးဗကလေး၏ စာပြောင်သီ
ချင်းတပုဒ်ကို နှောင်းလူငယ်များအတွက် ဖတ်ရှုမှတ်သားမိစေရန် အောက်တွင် ဖော်ပြလိုက်ပါ
သည်။

(ကျား) မူးထာမိုက်ထာကိုက်ထာကလေးနှင့်၊
အမယ်လေးတဲ့ဗျား။
တကယ်ကလေးနဲ့မကဲ့။
(မ) ကိုယ်ချင်းမစာ၊ ဆူထာပူထာ၊
သူသာသည်လိုကိုက်ရင်ဖြင့်။
ဖင်ဗူးတောင်းဆိုက်ဆိုက်ပြီး၊
ကြိုက်တဲ့ဆရာဝန်ခေါ်မှာအော်မှာ။
(ကျား) မောင်လိုလူတသောင်းတိုက်မှာ၊
ခေါင်းကိုက်ရှုနေနေသာသာ။
(မ) ရှင့်အမေသံမှန်းစားပြီး၊
မွေးထားလို့တော်ပါတန်ပါ၊
ထားလိုက်ပစ္စာ့သဗျား၊
ကျားတိုက်ကကုန်ဟာ၊
ခေါင်းကိုက်ဆေးနှင့်ကျားဘမ်းဗလရှင်ပါ။

၁၁၃

ခုံဘတ်မောင်ကြေဘမ်း၏တစ်ကျွဲ့ထို့အကျိုး

၄၃။ အမရပူရနေပြည်တော်သို့ တက်ရောက်၍ ပုဂ္ဂိုတော်မောင်ကျေဘမ်းသည် ရွှေနေရာ၊ ပုံအလုပ်ဖြင့် အသက်မူးဝမ်းကျောင်းသောအခါန်အခါ ဖြစ်လေသည်။ တနေ့နေမျိုးဂုဏ်အိမ်နှင့်ဝေဇ္ဇာပုံချိတိသည် သားရေးသမီးရေးကိစ္စနှင့်ပတ်သက်၍ တရားဖြစ်ကြရာ သမီးရှင်ဖြစ်သူ နေမျိုးဂုဏ်အိမ်က ခုံတော်မောင်ကျေဘမ်းကို အခြောက်အများပေး၍ အမှုလိုက်စေပြီး သားရှင်ဖြစ်သူဝေဇ္ဇာပုံချိကဗျာ နေပြည်တော်ရွှေနေကြီးမွမှန်သူကို ငါးရမ်းလေ၏။

တရားချိန်းသောနေ့သို့ ဆိုက်ရောက်လာသောအခါ နေမျိုးဂုဏ်အိမ်ကိုယ်စားခုံတော်မောင်ကျေဘမ်းက အောက်ပါအတိုင်း စွဲဆိုလျော်သားသည်။

တရားခံ ဝေဇ္ဇာပုံချိ၏ သား မောင်မှုန်းသည် နေမျိုးဂုဏ်အိမ်သမီး ခင်ခင်ကြီးနှင့်လူသိရှင်ကြား အထင်အရှား စွေ့စပ်ကြောင်းလမ်းပြီးသူ ဖြစ်ပါသည်။ ထိုပြင် ခန်းဝင်ပစ္စည်းများကို လည်း သဘောတူလက်ခံပြီးသားဖြစ်လေ၏။ ခင်ခင်ကြီးတို့အိမ်ကိုလည်း စွေ့စပ်ပြီးသည့်နောက်သွားလာဝင်ထွေက်နေပါသည်။

၅၂။ သွားလာဝင်ထွေက်ပြီး အကြင်လင်မယားတမျှနေထိုင်ပြီးနောက် ၅ လခန်းအကြာ ၀၍ ခင်ခင်ကြီး မျက်စိဝေဒနာ မပြောလင့်ဘဲ စွဲကပ်လာ၍ တိမ်သလ္ာဖို့ပြီး မျက်လုံးတာက်ကွယ်သွားရာ တရားခံမှုန်းသည် မိကောင်းဘခင်သားပြီသစ္ာ မကျင့်ကြံ့ဘဲ နောက်အသစ်တယောက်နှင့်ခန်းသွားနေသည်ကို အတိအလက်သိရှိသည်။ ခင်ခင်ကြီးမှာ မျက်လုံးပျက်သည့်ဆိုစေကော်မူ မျက်လုံးအိမ်ကြည့်မကောင်းအောင် မပျက်ဘဲ ပျက်ရုံဆိုကာမျှ အခြေအနေတွင် ရှိနေပါသဖြင့် မူလရပ်ဆင်းအဂါတိုင်း အလုမပျက်သေးပေါ့။ တရားခံမှုန်းမှာ ကတိဖျက်ပြီး ခင်ခင်ကြီးအိမ်သို့ အဝင်အထွေက် မပြုတော့ကြောင်း ကြားသိရှိပါသည်။

သို့အတွက် ခင်ခင်ကြီး၏ ဂုဏ်သိက္ခာနှင့် င်း၏ မိဘနှစ်ပါးတို့၏ ဂုဏ်သိက္ခာများ ထိပါး ယတ်လျော့စေပါသဖြင့် ကတိပျက်သော ငွေ့မှုန်းအား ၅၂ အထောက်အထားများအရ ထိရှိသည် အားလျှင့်စွာ အရေးယူအပြစ်ပေးပါရန်နှင့်နှစ်နာထိခိုက်မှု အတွက် လျှင့်ကြေးလည်းပေးပါရန်ကျိုးကြောင်းပြု၍ စွဲဆိုပါသည်။

တရားခံ ဝေဇ္ဇာပုံချိ၏ သားဘက်မှ ကိုယ်စားပြုလိုက်ပါသော နေပြည်တော်ရွှေနေကြီး မွမှန်သူကလည်း အောက်ပါအတိုင်း ချေပေလျော်ကဲပြန်သည်။

တရားခံဖြစ်သူ ငွေ့မှုန်းမှာ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော နေမျိုးဂုဏ်အိမ်သမီးခင်ခင်ကြီးနှင့်စွေ့စပ်ကြောင်းလမ်းထားကြောင်း မှန်ပါသည်။ သို့သော် မောင်မှုန်းမှာ ကတိမပျက် ၅ လခန်းကြာများ ခင်ခင်ကြီးတို့အိမ် ဝင်ထွေက်သွားလာနေပါသည်။ ၅ လကျော် နောက်ပိုင်းတွင်သာ အသွားအလာရပ်တန်ပြီးနောက် တိုးနှင့်သင့်မြတ်နေခြင်းဖြစ်ပါသည်။ မင်္ဂလာသဘောမှာ အဂါစုံမှုသာ လက်ထပ်

ထိမ်းမြားရှိုံးရှိုံးသည်။ ခင်ခင်ကြီးမှာ အမင်လာအပိုင်းသို့ရောက်ရှိနေပါသဖြင့် မင်လာထုံးတမ်းစဉ်လာအရ အဝိဘာရမင်လာသဘော သက်ရောက်နေပါသဖြင့် မထိုက်တန် မချဉ်းကပ်အပ်သည့်အတိုင်း တပင်မနှစ်သက်က တပင်ချစ်ရမည့်ဟူသော စကားအရ အသစ်နှင့်တွဲခြင်းကို အပြစ်မယူထိုက်ပါ။ ထိုအပြင် မောင်မှန်းမှာ ခင်ခင်ကြီးနှင့်သမီးရည်းစားသဘောမျှသောအဆင့်တွင်သာ ရှုံးနေပါသဖြင့် လင်မယားအရာ၊ မမြှောက်သေး၊ သူ၏ဖောက်ဖျက်မှုမှာလည်း သာမန်ကိစ္စမျှသာဖြစ်သည်။

သို့အတွက် ဝေဇ္ဇာပျုံချိသား မောင်မှန်းအား အပြစ်မပေးထိုက်ကြောင်း အထက်ပါအကြောင်းပြချက်များအရ ခိုင်လုပိုးဖြစ်သည့်အတိုင်း အမှုသားအမှုလာများကို အရှင်ခုံမင်းကကြားနာမှတ်သားပြီး ဆုံးဖြတ်ချက်ချေပေးရန် ချေပြချက်တင်သွင်းပါသည်။

ခုံတော်များနှင့်နေပြည်တော်ရှေ့နေကြီးမွမ္မနန္ဒသူတို့သည် အမှုသားအမှုလာအရ မောင်ကျေသမ်းဘက်မှ အလေးသာနေကြောင်း တထစ်ချို့ကြောင်း သို့သော် နှိမ်လို့သောဆန္ဒက ဖိုးနေသဖြင့် ရှေ့နေကြီးမွမ္မနန္ဒသူကပင် “တောကရှေ့နေမင်းက နက်ဖြန် တရားဆိုင်ရန် မမှုသတ်ရာဇာသတ်ကျမ်းများကို သေချာစွာ မှတ်သားကျက်မှတ်၍ လာစေလိုပါသည်”ဟုစကားတင်စီးပြီး ပြောဆိုလေရာ မောင်ကျေဘမ်းမှာ မဟုတ်မခံသော စိတ်ဓာတ်ရှိသည့်အတိုင်း ဆက်လက်၍ နေပြည်တော်ရှေ့နေရှေ့ရပ်-ရွာကြီးမင်းသားများက အသင့်ရှိမယ်ဆိုရင် ယခုပင် ပြုင်ဆိုင်ငံကြောင်းပါ”ဟု ခုံနှင့်ပြန်ကာ နှုက်လိုက်လေသည်။

ထိုအခါ မွမ္မနန္ဒသူက “မောင်ကျေဘမ်းက ကျွန်ုပ်တို့လို နေပြည်တော်နေ မြို့ကြီးသားများကို အသိကြောင့် ရွာကြီးမင်းသားလို ခေါ်ဆိုနိုင်ပါသလဲ”ဟုမေးမြန်းလိုက်သည်။ ထိုအခါ မောင်ကျေဘမ်းက “ကျွန်ုပ်တော် ဤထို့ပြောဆိုခြင်းမှာ အကြောင်းမဲ့မဟုတ်ပါ သောင်းလေးရပ်အပါအဝင်ဖြစ်သော မွှုဒ်ပြီလက်ဥပေါ်တောင်ကျွန်ုပ်နှင့်တာဝတီသာနတ်ပြည်တို့ပင် ရွာထဲစာရင်းသွင်း၍ လူရွာ၊ နှုတ်ရွာ၊ ပြောဆိုရွာလို ခေါ်ဆိုနိုင်ပါသေးလျှင် အနဲ့အလျား ၁၀ ယူဇာနာမျှမရှိသော အင်းဝနေပြည်တော်ကျင်ဂလယ်ကို ရွာလို့သမှတ်ထာ မနာပါနှင့် ရွာမှုနေလို့ရွာမင်းသားဟူ၍ အမည်တပ်လိုက်ခြင်းမှာလည်း ယထာဘုတ်ကျပါတယ်၊ သို့အတွက် ရှေ့နေကြီးများကို ရွာမင်းသားလို့ကျမှည်းအမှတ်ဖြင့် နာမည်တပ်ခြင်းဖြစ်ပါတယ်”ဟု သာသာနှင့်နာနာ ထပ်မံတီးလိုက်လေသည်။

ထိုနောက် မောင်ကျေဘမ်းသည် တပါတည်း ဆက်လက်၍ အောက်ပါလက်တန်းကများတပုံးကို နှုတ်ဖြင့် ချက်ချင်းစပ်ဆိုပြီးသကာလ ခုံတော်များ ရှေ့နေရှေ့ရပ်များ ပရိသတ်ဗြိလို့ အလယ်တွင် စာပေခြေသွေ့ကြီးသဘုံး မကြောက်မရှုံး မတွန့်မဆုတ်ဘဲ ရဲ့ပုံးသောရှုပ်ဖြင့် ပြတ်သားစွာ ရွှေ့ဖို့၍ ကောရာ၏အသိုင်းအဝန်းများအား ဟားလိုက်လေသကည်း။

ရွာကြီးမင်းသား၊

တောကိုသွားမှာ၊

လေးပါးသစ္စာ၊

လီးဖြားညေးယျ။
ဓမ္မာသုံး။
ထုံးစံပိုင်ပိုင်။
သိနိုင်သည်ဟူ။
လိုက်နှစ်မှု။
တော့ရပ်ဂါဌာ။
ဘုန်းလူပစ္စကား
စံတည်သာတည်။
ယောဂါဝစရာ။
မှန်ပေလူသည်။
သမထဝိပသု။
ဓါတေရသံကို။
တတ်မြှောကွဲမို့။
ကျင့်ဝသီနှင့်။
နေသည့်ပုဂ္ဂိုလ်။
မြှင့်ရပ်ခါသို့။
ထိုထိုပြုဟွာ။
နတ်တို့လာ၍။
ပဏာသဏ္ဌာရာ။
ပြုတုံ့ကြ၏။
မိမိလာပြည့်။
ရုပ်သာစည်ဗုံး။
လူရည်ပညာ။
ရှိဆိုရာမှု။
လျဉ်စွာဟိတ်ခတ်။
သိမ်းအမတ်တည့်။
လူတတ်တော့ခြေ။
နိုင်မော်။
လူနွေ့လောင်းလျား။
စံမြန်းရှာသည့်။
မဟော့သုသမ။

သနိပြလျက်၊
ပဒ္ဒဒေမပြ၊
ပုံလုံးစုသော်၊
မဟောသဓာ၊
ကျော်ဇော်စွာသား၊
မဟာပုရိတ်၊
ပုံရောဟိတ်ဟူ၊
တိကြပုန်း။
ကပ်လုံးချိုးသည်၊
ဆုံးစမရှိအုံဘွဲ့သော်။

တရားခွင့်ဝယ်ကြရောက်နားဆင်ကြသော ပရိသတ်အပေါင်းမှာ မောင်ကျေဘမ်းရှုတ်ဆုံးပြသောကများအဆုံးတွင် သောင်းသောင်းရှုတ်သဲမျှ ပဲကျေသားလေသည်။ ခုတော်မောင်ကျေဘမ်း၏ လျင်မြန်သော ဉာဏ်စွမ်းကိုလည်း အထူးတလည် ချိုးမွမ်းကြပြီးနောက် အိမ်ပြန်ရောက်ကြသော အခါ စမြဲ့ပြန်အပြုံးစကားဖြင့် လက်ဆောင်ပါးလိုက်ကြသည်။

နောက်တနေ့ တရားဆိုင်သောအခါ ခုတော်များသည် မောင်ကျေဘမ်း၏ အချက်ကျသော ပြောဆိုချက်များနှင့်တက္က ကများဖြင့် ကလော်လိုက်သော စူးရှုသည့်ထိန်းကိုချက်တို့ကို ဆက်လက် ရင်မဆိုင်ရဲကြသည့် အတိုင်း မောင်ကျေဘမ်းလိုက်သောဘက်မှ လမ်းမှန်ဖြစ်လင့်ကစား တဘက် သတ်စိရင်ချက်ချုပ် နေပြည်တော်ရွှေ့နေကြီးမွဲနှစ်သူလိုက်သောဘက်ကို အနိုင်ပေးလိုက်လေ သည်။

အမှန်တရားဘက်မှ ရပ်တည်နေသော ခုတော်မောင်ကျေဘမ်းသည် လူလယ်လုပ်ကာ အ နှိုင်ယူလိုက်သောနေပြည်တော်တရားသူကြီးများ၏ ဆုံးဖြတ်ချက် ဖြတ်ထုံးများကို ချိုးဖောက်ပြီး နောက် ဘုရင့် အတိုင်ပင်ခဲ့ လှုတ်တော်ဝန်ကြီးများထံသို့ အမှုသားအမှုလာ အစုံအလင်ကို အခြေ အမြစ်အကိုးအကားနှင့်တက္က ကြောင်းကျိုးရှုရှိ တင်ပြု၍ ကိုယ်တိုင်းတိုက် အယူခံဝင်လေသည်။

ဝန်ကြီးများလည်း အမှုကို အသေးစိတ် ထုံးသပ်ပြီးသောအခါ ဆန္ဒကတိလိုက်စားရှု တဘက်သတ်ဆုံးဖြတ်ချက်ချေပေးလိုက်သော အောက်ရုံးစိရင်ချက်ကို ဖျက်သိမ်းရှု မောင်ကျေဘမ်း လိုက်ပါဆောင်ရွက်ရသော နေမျိုးဂုဏ်အိမ်ဘက်ကို အောက်ပါစိရင်ချက်အရ ဆုံးဖြတ်၍ အနိုင် ပေးလိုက်သည်။ ဝေါ်ပျုံချိုးသား မောင်မှန်းအားလည်း ယောက္ခမဖြစ်သူ နေမျိုးဂုဏ်အိမ်အား လက်အုပ်ချို့၍ ရွှေ့သွေ့ကျော်သားဖြင့် ကျေအေးရန် ကန်တော့ရမည်အပြင် ခင်ခင်ကြီးအားလည်း ဝန်ချက်တော်ပုံးသကာလ ယောက္ခမအိမ်တွင် ၃ နှစ် ၃ မိုးနေထိုင်ရမည်။ သုံးနှစ်ပြည့်မှသာ ပိမိမိဘအိမ်သို့ ခေါ်ယူသားရမည်။ ခင်ခင်ကြီးအား ကြင်ကြင်နာနာ ယုံယုံယယ်ဖြင့် ဆက်လက် ပေါင်းသင်းနေထိုင်ရမည်။ တရားစရိတ်ကိုမှ ချိစ်စကို ရှုည်စေ၊ မှန်းစကို တို့စေဟူသောရှေးသူ

ဟောင်းတို့စကားနှင့်အညီ နှစ်ဦးနှစ်ဝ မျှမျှတတ် အကုန်ခံစေရမည်စသော ဆုံးဖြတ်ချက်များ
တပါတည်း ချမှတ်ပေးလိုက်၏။

ဤအမှုနှင့်ပတ်သက်၍ မောင်ကျေဘမ်း၏ အမည်မှာ တဟုန်ထိုးပျီးနှံကျော်ကြားသွား
လေ၏။ မောင်ကျေဘမ်းကိုတော့ သွားမစမ်းလေနှင့် မဟုတ်လျှင် ဘုရင်ကိုပင် တက်၍ ကလော
မည့်လူစားဘဲဟဲ ထိုခေတ်ထိုအခါက လူတိုင်းပါးစပ်ဖျားဝယ် ပြောစမှတ်ဖြစ်အောင် ရေပန်းစား
လေတော့သတည်း။

အခန်း-၉

ဟံသာဝတီပြီးဘရင်၏ထယ်မူလက်ရာကဗျာချွင် ၉ ပုဒ်

၄၄။ မျက်မောက်ခေတ်စာဆိုများအနက် ဆရာတိုးဟံသာဝတီပြီးဘရင်မှာ ထင်ရှားသောမြန်မာစာပေပညာရှင်တိုးဖြစ်လေသည်။ မြန်မာစာပေကို အခြေခံမှစ၍ ကျယ်ကျယ်ပြန်ပြန် ဆည်းပူးသင်ကြားလာသူဖြစ်သည့်နှင့်အညီ အစာအရာရာတို့တွင် တိုးမိခေါက်မိသူဖြစ်၏။ မြန်မာကများများကိုလည်း နိုင်နှင့်စွာ သိကုံးနိုင်လေ၏။

မန္တုလေးဖြူ၊ တောင်ပြင်နှစ်ဦးတိုက်တွင် စာပေသင်ကြားစဉ် ဆရာတော်ဦးအာဒိစ္စ၏ အမိန့်အရ တောင်တွင်းကြီးမြို့၊ အကြောင်းစကားနိုင်အပြောခိုင်းရာတွင် စာသင်သားများထဲမှ ပထမရရှိသော စာဆိုလုလင်(ယခုဟံသာဝတီပြီးဘရင်သုတေသန)သည် တောင်နှင့်မြောက်ရွာကလေးအကြီးပြုပြုနှင့်ပတ်သက်၍ အပျို့ဂါးဆယ်ရွှေရင်ကူး၍ သေပွဲဝင်ရသောနေရာကို “တောင်ပိုတရာ” ဟုခေါ်ဆိုပုံးပုံးတရာ့လော့နေရာ နုပျိုထားမြောက်ရတ်လဲသောနေရာကို “တောင်တွင်းကြီး”ဟု အမည်ပေးပုံတို့ကို ငွေး၏ မြို့သော ထူးသော်လှပ်ဖြင့် သိကုံးခဲ့သော စာပြောင်လေးဆစ်ကများ ၉ ပုဒ်၏ အရသာကို အကဲခတ်ကြရန် အောက်တွင် ဖော်ပြလိုက်ပါသည်။

၁။ တောင်တွင်းတဲ့ရွှေပြည်။

နှဲတ္ထနာမံက။
မှတ်ကြရန် ကများတေးနှင့်။
ရွှေးပြတော့မည်။
ဝန်းပတ်လည်။
နှစ်မည်ရရှာကြီး။
တောင်၊ မြောက်ဂါမံဟု။
ဆန်းဥက်ထွင် ဂုဏ်ပြုင်ကြား
ရွှေးကအတိ။

J။ တခါတရံး။

ကမြောက်ရွာမှာမံခင်ဖွား။
ထွားတဲ့ကိုယ်ဟန်။
ချိန်ကြည်ပြန်။
အမှန်ကဲ့မှတ်သား။
ဂါးပိသာလေးချိန်ရှိတယ်။
နှဲသိကော်ကြား။

- ၁။ ထိသတင်း၊
 ကြားပြင်းတဲ့တောင်ရွာ၊
 သထက်လိုက်ပြီင်ကြ၊
 လှားပလေတာ၊
 များမကြာ၊
 တောင်ရွာကြုံထို့၊
 တရုပ်လူနှင့်ထား၊
 ငှားကြမချို့။
- ၄။ ပေါက်ဖော်ရင်း၊
 နှစ်းတဲ့ဆီပါ၊
 ဝါဝင်းအောင်သုတေသနီမ်းပြီး၊
 ဗန်းကြီးရောတွေးမှာ၊
 ငင်းသိပ်သေချာ၊
 မိခင်မှာ၊
 ကန်ပါဖို့သို့တိုး၊
 မီးနောသယ်ပမာထားတယ်၊
 ငှားတဲ့မရှင်း။
- ၅။ ပိဿာမှာ ဂါးဆယ်ရှိဟု၊
 နှုံသိဖို့ကြပြောပြန်၊
 မခံချင်မြောက်ရွာသားတို့၊
 ကြားကြေကန်၊
 ကလေးမှန်၊
 စမ်းခံပုံလား၊
 စမ်းလိုရာစမ်းနိုင်ရေး၊
 ပေးရွှေ့အား။
- ၆။ ခွင့်ရပြေားပြီမို့၊
 ရွှေယ်အားဖွင့်ကူမှာရှိ၊
 ဂါးဆယ်ပင်ရေအတွက်။

ပိုက်ဖက်တို့ပြု။
 တရာတိုးမှာလာ၊
 သုတေသီးနှင့်သုတေပြာမြည်။
 မတည်လို့ပြား၊
 တအားပင်လိုက်ကာဖက်၊
 ပြက်ပြတ်ထင်ရှား။

၃။ အပျို့တွေ့ဝါးဆယ်ပေါင်းမှာတော့၊
 လန့်ကြောင်းနှင့်ဟစ်အော်၊
 တအားကုန်ကဆုန်ချာ၊
 ပြေားတွေ့သနော်၊
 မောင်ပေါက်ဖော်၊
 နောက်တော်ကလိုက်ပြား၊
 ပျို့ဝါးဆယ်ရွှေရင်ကဲ့၊
 လဲသေပေါ့များ။

၄။ ပျို့ဝါးဆယ်ရွှေရင်ကဲ့လို့၊
 သေပွဲတဲ့ဝင်လေရှာ့၊
 မော်ကုန်းတင်ရာအင်သာ၊
 မှတ်ကြစော့၊
 ကပ်ကမ္မာ့၊
 ဘယ်ခါမှုမဆုံး၊
 တောင်ပို့တရာတွေ်ပေါ့၊
 စာတင်ခါဆက်သထုန်းအောင်၊
 ညွှန်းလိုက်တဲ့ထံး။

၅။ လောစံခေါ်တရှုပ်ကြီးမှာတော့၊
 ချွေးစီးစီးဖြူလိုပင်၊
 တအားကုန်ကဆုန်လိုက်၊
 မောဟိုက်ထင်ထင်၊
 စခန်းစဉ်း။

လမ်းထဲငပေမျှက်လဲ၊
မည်သညာခေါင်ချင်းအောင်၊
ထိနေရာတန်ဆောင်လင်းတယ်၊
တောင်တဲ့တဲ့မြဲ။

၁၇၁၉:မြသခင်တင်